

B a b i ć G o r a n B r e s

ᲑᲗᲗᲗᲗᲗᲗᲗᲗ

B a b i ć G o r a n B r e s

Babić Goran Bres
PREOKRET

Ovu knjigu posvećujem svojoj majci Radmili koja me je sama podigla i bila mi večna podrška i vetar u leđa tokom celog školovanja i života. Hvala ti mama, nadam se da si na nekom lepšem i mirnijem mestu. Babi Vidosavi i dedi Milošu koji su me naučili jednostavnosti života.

Hvala Mojoj ženi Ivani koja mi pruža ogromnu ljubav i razumevanje i koja je zaslužna što sam posle nekog vremena seo i završio započeti roman. Hvala ti ženo što me inspirišes i motivišes svakog dana i što si bila uz mene u teškim životnim trenucima u kojima nije bilo lako. Volim te.

Hvala svima koji su me inspirisali za ovaj roman i svima koji su verovali da će se ove stranice nekada pročitati.

PREDGOVOR

“Bolje koračati i praviti greške u koracima, nego sedeti i plašiti se koraka”, je jedan od meni omiljenih mojih citata, aforizama, mudrolija ili kako god da je nazovemo. Da do ovog citata nisam došao mnoge dobre stvari ne bih pokušao i tako ni ova knjiga ne bi ugledala svetlost dana ili sijalice, zavisi gde i u koje doba dana je čitate.

Ovaj roman, sad već davne 2008. godine kada je krenuo nije ni sanjao da će biti roman. Krenuo sam tada da pišem priču, koja je vrlo brzo premašila nekih 20 strana i pod naletom inspiracije, nisam želeo da je kočim. Napisao sam neke teze koje su me vodile dalje i pustio sam neka teče. Tekla je tako, dobijala likove, radnje i u jednom trenutku, pred sam kraj je stala. Verovatno tada još nije sazrela. Narednih godina sam se vraćao pisanju, dopunjavao, nešto menjao i onda stao, da bih 2015. došao do zaključka, smislio kraj i odlučio da tu priču konačno zaokružim u roman. Nakon tog poduhvata odlučio sam da ga pošaljem na jedan konkurs i u nekoliko popularnih izdavačkih kuća i čekao. Dolazile su na red prioritetnije stvari, a roman je ostao po strani. Ove godine sam konačno pročitao još jednom, promenio neke detalje, malo dopunio, nešto izbacio i odlučio da bude baš ovakva verzija koju ćete sada čitati.

Čovek se menja svakodnevno. Menjaju nam se uverenja, shvatanja i tako i kroz ove stranice može da se vidi neki tok mog sazrevanja. Sveukupno, kada pročitam od početka do kraja dosta toga bih promenio, ali bih poremetio taj tok sazrevanja i finalnu veziju opet odložio za nekoliko godina. Mogao bih tako ceo život da pišem roman i pratim svoje sazrevanje kroz njega. Odlučio sam

da ovde stavim tačku i da ne menjam više ništa. Kome se sviđa, odlično, a kome ne opet odlično. Verujem da će mnogi prepoznati u nekom delu romana ili sebe iz neke životne faze ili nekog iz svog okruženja i da im čitanje istog neće biti uzalud utrošeno vreme. Ako se prepoznajete i poistovećujete sa likom sa početka romana, moj savet Vam je da vidite da li Vam to služi u životu, pa ako ne onda menjajte shvatanja. Ja sam ih menjao, a menjam ih još uvek. Uvek se trudite da budete bolji nego što ste bili juče.

Nakon nekoliko izdavača koji su imali popunjen godišnji plan ili se nisu tematski poklapali sa mojim romanom odlučio sam da ovo, za mene finalno, ali nelektorisano izdanje postavim na internet i omogućim besplatno preuzimanje. Uživajte, kritikujte, pljujte, hvalite, šta Vam je volja i kakav utisak ostavi na Vas. Možda zbog onih koji ne vole da čitaju knjige na računaru, tabletu, mobilnom budem štampao par primeraka i pustim ih da kruže. Ako Vam štampano izdanje završi u rukama, šaljite ga dalje kada pročitate.

Opet je jutro. Ponovo se čuje onaj tupi i dosadni zvuk koji baš svakog jutra u isto vreme budi istog malog, dobrog čoveka, koji ide na svoj veliki posao da zaradi malu platu. Kao i uvek u poslednji čas obavlja sve. Oblačenje, umivanje i uobičajeni jutarnji ritual. Ključ je u vratima i već je u trku za autobusom kako ne bi kasnio 3 minuta i kako zbog toga na njega ne bi bilo sasuto drvlje i kamenje. Naravno zna da ga čeka jos jedan ubistveni dan, kada će osim svog posla obavljati i gomilu drugih poslova koje uopšte ne bi trebao da obavlja. Naravno on se ne buni, bar ništa ne sme da kaže, jer se boji da ne ispusti taj sigurni hleb iz ruku. Sa konstantnim smeškom na licu on obavlja sve poslove koji se od njega traže iako ne želi to. On ne pokazuje nezadovoljstvo, pa svi misle kako on bez problema obavlja sve te poslove. U njemu se svakodnevno gomilaju bes i prezir i iznutra ga izjedaju poput sumporne kiseline. Tako se od vikenda do vikenda njegova duša vuče, dok telo stoji čvrsto primajući na sebe snažne nalete vetra, a nužni porok ga ruši i slama kao grom. Tako čašicu za čašicom, flašu po flašu. Sedi za šankom i jada se istom takvom čoveku koji kao on, i kao još mnogo drugi, prolazi kroz istu situaciju. Svi oni skladište u sebi tu gorčinu, pa je vikendom alkoholom prazne. Prazne dušu, postajući mašine.

Vikendom je kafana ispovedaonica, a šanker ili neka usputna žrtva mu dođu kao Bog ili makar sveštenik. Grana se slama svakog dana sve više, i da nema tog privremenog lečenja otrovom, pala bi kroz masu grana. Teško da bi je neka grana zadržala da ne padne u ponor. Razaranje je konstantno i ono traje iz dana u dan, samo je pitanje koji je dan. Utorak, uvek najgori, al' u principu isti kao i svi radni dani, naravno osim petka. Petak naizgled najlakše prođe i bude najbezbolniji, jer mali čovek dobija svoje parče slobode. Razaranje nervnog sistema je završeno i sad dolazi razaranje i privremeno ublažavanje bola, alkoholom. Taj petak naizgled je najbolji, ali tada se on najviše lomi što se uvek ispoljava nedeljnim mamurlukom i prazninom. Ta nedelja je kao voz koji nikada da prođe, baš kao ona kompozicija čašica od petka i subote. Čašica

po čašica se prazni, a vagon po vagon takvih kipova sa dušama praznim se puni. Grozan i srušen dan nad kojim stoji šest senki koje prikazuju pregled nedeljnih dešavanja. Za neke ljude taj dan je poseban i divan i tada se pune energijom za naredne uspehe, a za pojedince to su zidovi urušene kuće koju treba isprazniti, kao i dušu, i ponovo je sazidati, kako bi opet imalo šta da se ruši.

Opet je taj ponedeljak, sumoran, kišovit. Sve kao i obično, tačno isprogramirano. Obuva svoju otrcanu, neudobnu obuću i uzima kišobran koji pre može da se nazove kišopust i pokušava da namesti žicu koja štrči, kako bi bio koliko toliko uredan. Ništa od toga, drugi put, sad mora da trči na autobus kroz blatnjavu ulicu. Ulazi blatnjav i pokisao, ali to ne primećuje kao ni svoj otrcani kišobran kupljen kod kineza i plaćen sa velikim čovekom, na ne tako vrednoj novčanici. Ušao je u prepun autobus u kome je više od pola njegovih srodnih, praznih duša, pa mu je sad njegova muka manje primetna. Samo par minuta pre toga svet mu se srušio kad je čuo pip-pip i komšiju u novom odelu za koje bi on morao da radi pola godine. Komšija ga sa osmehom pozdravlja ulazeći u novi BMW 5, a on sa tužnim pogledom i kiselim osmehom otpozdravlja. Nije mu ponudio da ga odbaci do posla iako mu je usput, iako pada kiša. Sve to se gomila u tom malom čoveku i taj njegov ventil ispušta sve manje frustracija stvarajući u njemu prezir prema uspešnim, bogatim, snalažljivim ljudima. On ih sve svrstava u lopove i prevarante, ali ne zna kako da reši tu nepravdu. Gleda ljude fakultetski obrazovane, poliglote kako tumaraju centrom i žickaju neku siću da ublaže svoj bol, za koji su sigurno sami krivi. Društvo i država se ne brinu za takve ljude iako bi pre svega ti ljudi trebali da uzmu život u svoje ruke. Oni su ogorčeni situacijom, muči ih nepravda i sa takvom energijom, pesimizmom i lošom emocijom tonu svakog dana sve dublje i dublje u ponor.

*

Vetar fijuče i huče kroz pukotinu na prozoru, a vozila koja prolaze bulevarom prenose vibracije na stakla. Dan se polako budi

i to jedan pospan i tmuran dan. Buka sa svih strana primorava sve da zakorače iz kreveta i bar da pogledaju šta ih je to prekinulo u lutanju kroz puste snove. Ne vredi se ni vraćati u krevet, radni dan samo što nije počeo. Vlada jednom rukom trlja krmeljive oči, a drugom zamagljeno staklo svog ručnog sata. Samo još malo kad bi dremnuo bilo bi baš lepo, al' bolje ne, može da se uspava i zakasni na posao. Taman sada ima vremena za jutarnju kaficu, onako s' nogu.

Pristavio je vodu za kafu i otpočeo svakodnevni ritual, samo malo sporijim tempom. Neka i ta buka nekom nešto dobro donese. Ulazi u kupatilo sa pognutom glavom, neispavan i klonuo. Otvorče hladnu vodu i umiva se kako bi došao sebi i brže se rasanio. Lice briše sa malim, žutim i ne tako skoro opranim peškirom koji samo ujutru biva pomalo navlažen, a retko kada oseti čari veš mašine ili deterdženta. Iz skoro prazne tube cedi kaladont na četkicu kako bi malo osvežio noćni, ustajali dah. Odlazi u kuhinju. Voda iz džezve polako počinje da iskače i cvrči po ringli. Vlada otvara kutiju sa kafom kako bi je zakuvao, ali jedva da po ćoškovima iste može da se nagrebe i pola kašičice. Odliva polovinu proključale vode, jer svakako ni nema vremena za punu šoljicu. Obuva čarape, iste one koje je sinoć izuo i bacio pored kreveta. Gleda na sat ponovo i duboko uzdiše. Još desetak minuta pa mora da uskoči u svoju pohabanu obuću i da krene. Pomera zavesu i gleda majstore koji od ranog jutra vredno prave buku i daju do znanja drugima kako su oni vredni. Dobro je da ne mora da porani kao oni i da u polumraku gleda u zemlju dok se ašovom probija kroz nju boreći se sa žilama. Ima i on svojih žila, al' mu je ašov krh. Te proklete prepreke, kraljice na kraju nivoa jedne čudne igrice zvane život. Nema svako tu privilegiju da zna i da koristi šifre.

Izlazi iz stana i u žurbi zaključava vrata. Danas je raspoloženiiji nego inače. Takvog ga vide retko. Danas je prvi u mesecu, dan kada je raspoloženiiji jer zna da ga očekuje plata. Raspoloženje traje dok ne prebroji istu. Izlazi iz ulaza i na prkingu opet onaj komša koji ide u svom dobrom odelu, na svoj dobar posao, svojim

dobrim kolima. On je naizgled presrećan, uspješan i bogat, ali to je samo dobar sloj pudera preko lica na kome je velika koncentracija problematičnih neravnina.

- Dobro jutro komšija. Novi auto? - pita Vlada.
- Ma sve je to službeno moj komšija. Danas Audi, sutra BMW, a prekosutra ko zna, možda ni markica za prevoz.
- Da, da. - odbrusi Vlada onako u bradu. - Dokle smo došli kad ti kukaš. - prozbori još tiše.
- Ajde komšo sedi da te odbacim, sigurno već kasniš.
- Ma nema potrebe, ne žurim toliko. - mahinalno baci pogled na sat. - Mislim komšo da bi ipak mogao, makar da stignemo bus.
- Ajde bre Vlado nemoj da me zezaš.
- On mi i ime zna, a ja ništa o njemu, pa čak ni ime. - pomisli Vlada.

Seo je na suvozačko mesto i vezao sigurnosni pojas. Šokantno je provrteo očima po unutrašnjosti vozila. Da je bar bio nekad u pilotskoj kabini aviona znao bi da napravi razliku, a ovako je samo mogao da zamišlja.

- Šta je ovo komšo, avion boga ti?
- Eto vidiš ti, kao avion košta, a samo ne može da leti.
- Fali ti i stjuardesa. - dodao je Vlada kroz smeh.
- Da, da.
- Ostavi me gde god tebi odgovara, recimo negde kod futoške pijace.
- Gde ideš?
- Ma u neku perionici na Bulevaru.
- Onda te do tamo odbacim, svakako moram negde i kola da operem pre posla.
- Može. Pre sam bar vikend imao slobodan kada sam u fabrici radio, a sada jedva jedan dan nedeljno.

■ Preokret

- Ma da. Strašno je to, zamisli kako je ovima što rade noćne smene, a tek doktorima kad dežuraju.
- Izvini ako sam indiskretan, a šta ti radiš komšija? - upita Vlada.
- Ma vozim ove glavešine, političare i druge lopurde kojima idu uz nogu i one koji njima idu uz nogu težeći ka dupetu.
- Pa dobro je to, verovatno je super plata.
- Ma da je dobra plata, dobra je, al' kakvi su oni kreteni to je strašno za izdržati. Jedva čekam vikend da se nalijem i da sperem radnu nedelju.
- Jao ništa mi ne pričaj. Ranije sam imao taj vikend i baš dobro dođe.
- Šta ćeš, kad nismo škole završavali tako nam i treba.
- Ja sam profesor srpskog. - tužno je izgovorio Vlada.
- Strašno čoveče. Pa zar nema nigde posla u struci?
- Vidiš kakva je situacija, bez veze te gledaju kao da nemaš blage veze.
- Videću ja Vlado ako nešto načujem od ovih mojih budžovana.
- A ja stalno kontao da si ti neki tajkun - nasmeja se Vlada kiselo.
- Da, da...bar da jesam, pa da ih sve postrojim.
- Stigli smo komšo. Hvala ti još jednom na prevozu. Ajde sada će kolega da ti opere kola. Milane operi čoveku kola, ja častim.
- Važi brate. - reče Milan.
- Ma ne dolazi u obzir Vlado svakako država to plaća - pobunio se komša.
- Ok, onda navrati na pivo u subotu uveče, taman ima i tekma.
- E super ima liga šampiona, a žena me uvek smara kad je fudbal.
- Nisam te pitao ni kako se zoveš?
- Miloš.

- A odakle znaš moje ime?
- Znaš kakve su ove babe iz ulaza, čim neko novi dođe one odmah sve saznaju.

Blistava kola su se uputila na ne tako blistave ulice i prosto su bola oči običnim smrtnicima, radnicima tj. građanima drugog reda, kako ih je jednom neko nazvao. U nekima je izazvan prezir, a u nekima se probudila mašta. Niko nije ni pomislio da je u kolima skoro isti čovek kao i oni. Šta bi dali samo da ogrebu tu sreću. Zabluda. Sreća ili tuga?

Taj dan je Vladi brzo prošao i nekako bolje od predhodnih. Čak ni gazda za promenu nije visio ceo dan tu i zvocao im kako zabašavaju. Nema ni onih pretnji da će im odbiti 10 procenata od plate.

- Kako to da nema Gazde. - pitao je Vlada kolegu Milana, diplomiranog inženjera mašinstva po struci.
- Ne znam, nije se ni javljao, samo znam da je danas prvi i da treba da bude plata.
- Da. Vidiš, garant se neće ni pojaviti, đubre robovlasničko.
- Vala baš. Rintamo mu ovde za neku bednu kintu, a imamo više škole od njegove cele porodice zajedno.
- Eto vidiš i ovaj moj komša što me je dovezao ima treći stepen, al' mu je upala kašika u med i to u bure meda.
- Šta je on? Politika neka garant?
- Ma vozač političara, lopova, kako god hoćeš.
- Nije to tako loše, bar ima i plaćene sve doprinose.
- Zadesi mu se i da malo proputuje. - dobaci Vlada koji je krenuo prema kolima koja su već davno trebala biti oprana.

Taj dan ni traga od gazde, a naravno ni plate koju je trebao da donese. Vlada i Milan su predali smenu i otisli na pivo. Posle su se razišli svako na svoju stranu. Milan kući u zagrljaj žene i deteta i toplog ručka u toplom porodičnom domu, a Vlada u svoja četiri

zida i u naručje prazne šerpe i svog praznog i hladnog doma. Uvek mu je teško bilo vratiti se u prazninu, kad ga niko ne čeka i niko se ne brine. Milan je takođe bio sam, ali je Vladi bilo lakše da se samosažaljeva i bude zavidan misleći kako su svi oko njega srećni. Kad te okupira loša energija, samo crne misli i samosažaljenje te podstiču da budeš još očajniji. Očaj je jedino osećanje koje je Vladi davalo neku sigurnost.

*

Roditelji su mu bili sa sela. To je bilo jedno malo selo u blizini Sombora. Dok je bio mlad to selo mu je bilo kao ovaj stan sada, skućen i prazan. Bio je prepun ambicija, pisao je, voleo je poeziju. Došao je u grad i upisao fakultet koji je u roku završio. Nakon toga, da li grad, ljudi ili fakultet u njemu su ugasili svaku volju za napredovanjem. Konkurisao je dva puta u osnovnoj školi, ali je bio odbijen. Posle toga je radio svakakve poslove, samo da opstane u gradu i da nekako pokuša da nađe sreću u njemu. Bilo je srećnih trenutaka, najviše u studentskim danima. Tada je došao u veliki grad i prvi semestar kao da je bio pušten sa lanca, ali nije izgubio osećaj odgovornosti, pa je i marljivo učio. Cenio je svoje roditelje iako su bili prosti i neobrazovani ljudi. Cenio je to što sebi odvajaju od usta i njega šalju da se školuje i da obezbedi sebi normalan život. Taj fakultet, prva ozbiljna ljubav, prvo pijančenje sa kolegama. Ta devojka se zvala Maja i studirala je menadžment. Upoznali su se u studentskoj menzi još na početku prve godine. Stajao je iza nje i sasvim spontano je započeo priču. Bio je duhovit i šarmantan i svideo joj se na prvi treptaj. Prihvatila je i poziv na piće. Bilo je to lepo i romantično veče sa stidljivim poljupcem na kraju večeri. Ti studentski dani prošli su u oblacima. Njegovi su bili ponosni.

Poslali smo ga u grad, a on nije mogao bolje da nam se oduži, ređa sve same devetke i desetke, još je i devojku našao - hvalili su ga roditelji po selu.

Maja je bila devojka iz grada i da onaj dan nije ušla sa drugaricom u menzu možda ne bi ni upoznala Vladu. Volela je sa njim da ode na selo kad god je on išao kod roditelja. Ljubav je prosto cvetala rađajući dobre ocene u indeksu. Diplomirali su iste godine sa razlikom od nekih tri meseca. Ona se zaposlila u dobroj stranoj firmi kao prevodilac, jer je odlično govorila francuski. Vlada je posle odbijanja za mesto nastavnika srpskog jezika u osnovnoj školi uspeo da se zaposli u knjižari.

Veza je cvetala, planovi su se ređali jedan za drugim. Živeli su kod njenih, a posle par meseci rešili su da iznajme stan. Život na kakvom bi im mnogi pozavideli, jedino da je Vlada imao možda malo bolji posao, al' nije sve ni u novcu. Decu još nisu hteli dok ne budu imali svoj krov nad glavom.

Jedno popodne ona je došla totalno slomljena sa posla. Dobila je ponudu da ide u inostranstvo i radi u matici te firme. Bila bi menadžer u dobrostojećoj firmi u Francuskoj. Dvoumila se. Sa jedne strane super život, dečko koga neizmerno voli, a sa druge skoro petnaest puta veća plata i mnogo veći položaj. Pričala je sa Vladom danima o tome, čak su imali i svađe i nesuglasice. Vlada je bio slomljen.

- Idi tamo, nemoj da te ja kočim u tvom napretku i u tvojim snovima.
- Pa ne znam, jako ćeš mi faliti, ne znam kako ću bez tebe.
- Ma daj nemoj da brineš za to. Moći ću i ja možda da dođem za tobom. Da mi nađeš neki posao tamo.
- To bi bilo idealno.
- Da, samo da nismo odavde odakle smo. Srbiju koče, Srbija nas koči, a i moje zanimanje. Da sam dizajner, programer ili barem ekonomista. Kome treba profesor srpskog u Francuskoj.
- Nemoj tako, veoma lepo pišeš, tvoja poezija i tvoje misli mogle bi da se prevode na francuski. Svidelo bi se to Francuzima.
- Sve u svemu, za ovu zemlju sam prikovan, a ti kako god da odlučiš.

Tako posle nekog vremena ona odluči da ode, al' uz obećanje da će se vratiti ili da će on otići kod nje ako bude u mogućnosti.

Posle dve nedelje je on dobio turističku vizu i otišao na nedelju dana.

Te godine čuli su se baš često. Sve je bilo odlično. Ona mu je čak slala i pare, a on je i dalje radio u onoj knjižari i čvrsto joj je bio veran iako je ona bila tako daleko. Dao je otkaz u knjižari. Nije mogao da trpi bahato i bezobrazno ponašanje gazde i stalne uvrede. Mesec dana je tražio posao i živeo od para koje je Maja slala iz Francuske. Posle mučnog obilaženja lokala, listanja oglasa i mnogobrojnih razgovora za posao, konačno se zaposlio. Radio je treću smenu kao prodavac u trafici. Radio je noću, spavao danju i svaki dan je provodio potpuno identično. Sa Majom se sve ređe i ređe čuo, a kod njenih na nedeljni ručak više nije ni odlazio. Treća smena ga je mučila skoro pola godine i rešio je da prekrati muke. Dao je otkaz. Posle toga je par meseci radio u nekoj proizvodnji, ali i to mu je bilo naporno i neprijatno. Jedino što je valjalo u fabrici bio je slobodan vikend, ali kašnjenje plate i izrabljivanje ga je nateralo da i tu da otkaz. Ovog puta je već našao posao u auto perionici, pa nije morao da besposličari mesecima. Nije ni mogao jer Maja više nije slala pare. U poslednjem razgovoru, rekla je da ni njoj ne cvetaju ruže, da ima dosta izdataka. Skupo rentiranje stana, režije, a nedavno je morala i auto da kupi. Posao u Francuskoj nije mogla da mu nađe. Kome treba profesor srpskog jezika, koji inače jako loše govori francuski. Štedela je pare, da jednog dana kad se vrati može da se skući ovde i da ostvari njen i Vladin san. Prošlo je već više od dve godine. On je bio sam, veran i strpljiv da je ponovo vidi. Ona je bila sama, manje verna i flertovala je povremeno sa kolegama sa posla.

Ta perionica ga je dotukla, najviše psihički. Pohlepni gazda, mala plata i samim tim srozan životni standard. Iz onog stana gde su zajedno živeli, morao je da se preseli u garsonjeru, jer više nije bio u mogućnosti da ga plaća. Prolazili su dani. Pola godine u

novoj zgradi bilo je dovoljno da ga zavole komšije. Bio je kulturan mladić i uvek se fino javljao komšijama, a i pomagao ako je bilo šta zatrebalo. Uvek je držao neku distancu i nikad mu niko nije dolazio u stan. Valjda je zbog toga i bio tako usamljen i prazan.

*

Došla je subota. Radni deo subote je prošao brzo i lako, da li zbog toga što je večerašnje pijančenje bilo u najavi ili zato što je slobodna nedelja. Po povratku sa posla kupio je pivo, stavio ga u frižider i legao malo da odmori.

Pogledao je na sat. Bilo je osam sati uveče. Začulo se zvono. Kada je otvorio video je komšiju sa šest piva u naručju.

- Uđi komšo, baš sam sad pomislio na tebe.
- Zovi me Miša, tako me prijatelji zovu.
- Važi. Izvini za nered nije mi se dalo da spremam, prespavao sam celo popodne.
- Nema Veze. Stavi six pack u frižider, ovi dole opet nisu imali hladno.

Uključio je televizor i prebacio na utakmicu koja je već bila u toku. Prošlo je desetak minuta prvog poluvremena i rezultat je još bio nula-nula. Mišino mlako pivo je odneo u frižider na kom je stajao televizor. Iz frižidera je izvadio dve flaše koje je još posle posla stavio da se hlade. Sedeli su na kauču i onako uz pivo i fudbal pričali o svemu i svačemu. Miša se žalio na svoju ženu kako je lenja, kako ništa ne radi i ne doprinosi. Imali su i sina. Divan dečak, odličan i uzoran učenik. Išao je u četvrti razred osnovne škole.

- Ti se Vlado nisi ženio? Koliko imaš godina?
- Dvadeset i sedam, osam. Ne znam više ni sam, prestao sam da brojim od kako je Maja otišla.
- Ko je Maja? - radoznali komšija našao je o čemu će.
- Gledaj fudbal komšo, nećemo o tome sada.
- Okej, ako je tebi teško da pričaš onda nemoj.

Sedeli su tako skoro pola drugog poluvremena čuteći i gledajući utakmicu, praveći se da ih to trenutno najviše zanima u životu. Popili su već po tri piva i krenuli su da se smenjuju u kupatilu. Vlada se otvorio i ispirčao mu celu priču vezanu za Maju i njega, njegove ambicije, uspone i padove. Miša se takođe jadao, kako bi Vladi bilo lakše. Spominjao je ženu i njenu mamu koja ih je stalno spopadala, izmišljao probleme samo da olakša komšiji. Imao je i on problema, ali u poređenju sa Vladinim oni su bili neprimetni. Mišini problemi su vaške, buve, ma grinje na Vladinim problemima.

Utakmica je prošla nerešeno. Njih dvojica su kao dve babe izvrtali priče iz praistorije i istresali ih jedan pred drugog.

- Već je ponoć, a ja zaseo kao u sred bela dana. Žena se sigurno već brine.
- Ma samo sedi svakako ne radimo sutra.
- Ma znam, al' već sam pijan. Bar da smo otišli u neku kafanu.
- Ova garsonjera nije daleko od neke kvartovske rupe koju zovu kafana. Samo što je uvek prazna.
- Lezi ti malo, dobro će ti doći san.
- Da znaš da hoću, samo što će mi taj san naravno ispuniti Maja, jer smo je spominjali večeras.
- Ajde da me ispratiš Vlado sine, Vlado kralju, sine kralju - mrmljao je pripiti komšija. - Žena će mi zvocati.
- Ajde laku noć Mišo, pozdravi ženu i sina, pa drugi put navratite zajedno.
- Važi, važi. Šta si ono rekao koji ti je prosek?
- 9.87
- Svaka čast, pa ti si ga baš prostudirao...hahah. Ajde pozdrav.
- Aj komšo, samo polako.

Zatvorio je vrata i okrenuo ključ dva kruga. Bio je srećan što se konačno sa nekim družio i pričao normalno, al' malo i potišten jer

je otvorio svoju dušu i komšiji izneo sve na videlo. Seo je na kauč i uzeo pivo u ruke da ga dovrši.

Probudio se negde oko pola pet ujutru. Još uvek je bio mrak na ulici, a njegovu sobu je samo obasjavalo svetlo sa TV ekrana. Flaša koju je držao u rukama sada je bila položena na podu. Oko nje ništa nije bilo mokro, znači da je valjda iscedio sve iz nje. Ustao je i upalio svetlo, a malo posle toga ugasio televizor. Našao je papir i olovku i krenuo da piše. Napisao je dva stiha i ni makac dalje ni rukom, a ni umom. Ranije su stihovi samo izlazili iz njega, al' sada ih je valjda rasterala ta usamljenost. Kako je osetio društvo tako je osetio i inspiraciju, neku dobru energiju. Dobro pa je uspeo i ta dva stiha da ispiše. Dugo je razmišljao, al' ništa mu nije dopiralo do mozga. Ugasio je svetlo i vratio se u horizontalni položaj.

*

Probudio ga je ustajali smrad alkohola koji se širio iz praznih pivskih flaša i limenki razbacanih po malom sobnom stolu. Digao je glavu sa jastuka i prosto se čudio tom poduhvatu. Jedva se odvuкао do kupatila u nadi da će nekako uspeti da dodje sebi. Stao je pod tuš i pustio hladnu vodu. Razbudio se i sad je bio spreman da podnese sve udare nedeljnog popodneva, samoće i praznine koja ga proganja. Dobio je platu te nedelje i sada je imao dovoljno da se zabavi i da skрати nedeljno popodne. Nije bio naročito poročan čovek i nije voleo kocku, a ni razuzdane devojkе. Voleo je samo povremeno svoje muke da natopi u alkoholu. Od njega je jedva došao sebi, pa ne bi da počinje ponovo gde je sinoć stao. Otišao je na autobusku stanicu i kupio povratnu kartu do svog rodnog sela. Sa svojima se nije čuo dva meseca i nije znao ni kako su. Selo je bilo na oko 80 km od Novog Sada, a on nije otišao mesecima. Čekao je oko pola sata autobus na peronu stare autobuske stanice. Vreme je bilo ni tamo ni 'vamo, uobičajena oktobarska nedelja. Na peron broj tri stao je stari, prljavi autobus koji jedva da je stajao na točkovima. Gazio je godinama, al' su ga i godine pregazile. Autobus je bio skoro prazan, pa je on seo u zadnji deo do prozora.

Autobus se polako vukao kroz vojvođansku ravnicu. Put je bio prilično monoton. Sa leve strane kukuruz, sa desne strane kukuruz, pa sa leve pšenica, sa desne isto pšenica. Možda i nije pšenica, ali predpostavimo da je tako. Smenjivale su se njive i stapale skoro neprimetno jedna u drugu. Znao je napamet taj put i te njive. Put je trajao preko sat i autobus se konačno našao na odredištu. Prošetao se lagano seoskim, prašnjavim ulicama i odmah se setio detinjstva. Ušao je u kuću. Njegovi su baš u tom trenutku ručali. Iznenađili su se kad su ga ugledali na vratima.

- Sine moj - uzviknula je iznenađena mama.
- On se setio da ima i roditelje - onako nadmeno je dodao ćale.
- Ljudi ne mogu da stignem da dođem, stalno radim, a plata slaba, pa nemam ni para.
- Pa mogao bi i ovde da nam pomogneš malo oko stoke i zemlje
 - predloži majka.
- On je profesor, fakultetski obrazovan gradski dečak - opet se javio ironični tata.
- Nemoj tata molim te, nisam došao da se svađam, došao sam jer ste mi nedostajali.
- Da, da kako da ne.
- Ma pusti ga više, zaželelo nas se dete - srećna majka je smirivala situaciju.
- Ajde sedi ručaj i nemoj mi zameriti, nešto sam nervozan. Uginula nam je Belka, a i ja neću još dugo.
- Ne zameram. Šteta, ko će sad mleko da daje, pa ona je najviše i doprinosila. Ona vas je izdržavala kao i vi mene do kraja fakulteta.
- Ajde nemoj se sekirati dete, ćuti - opet majka pokušava da sredi situaciju praveći se kako je sve idealno.
- Šta je tebi tata? Masna hrana, alkohol i duvan?
- Pa od nečeg mora da se umre. - oglasio se kroz smeh. - Srce je ostarilo iako se telo još čvrsto drži.

- Daj bre nemoj tako, sad si u najboljim godinama.

Samo ga je pogledao sa poluspuštenim kopcima, odmahnuo glavom i uzdahnuo. Neko vreme su sedeli za stolom u potpunoj tišini. Samo se začuo pokoji udarac kašike o porcelanski tanjir. Prijala mu je mamina kuhinja posle onih splaćina koje je on pokušavao da spremi. Bilo je izvrsno, bolje nego da je to popodne pare potrošio na poroke.

- Vlado sine šta sada radiš?

- Još uvek u onoj perionici.

- Kad nisi hteo da zameniš učitelja Jovu kad je otišao u penziju, ovde u našoj školi, kao da samo Novi Sad postoji - opet je prekorno odbrusio otac.

- Iskrsnuće nešto, polako - rekao je Vlada.

- Iskrsnuće ti ta diploma kad ne budeš imao šta da jedeš. Daj Bože da imaš za so pa da je posoliš i pojedеш -ponovo ironični tata.

Posedeli su par minuta u tišini, a onda je Vlada ustao od stola.

- Moram polako da krenem, sada će mi autobus.

- Pa zar već, samo što si stigao. Sačekaj barem da ti majka spremi nešto malo hrane da imaš - tata je sada malo spustio loptu.

- Neka, vama je potrebnije. Ja ću se isčupati već nekako.

Pozdravio se sa roditeljima, izgrlio i izljubio i pošao ka autobuskoj stanici. Bilo mu je drago što ih je video, al' krivo što mu je otac po običaju opet prebacivao i spuštao ga. Što je najgore, donekle je bio u pravu i to ga je najviše peklo. Opet je stigao na stanicu ranije, kao što je i planirao, kako bi izbegao prepucavanje sa ocem. Seo je na klupu i čekao bus, naravno onaj isti kojim je i došao. Sada je autobus bio još prazniji, a on je seo na ono isto mesto gde je sedeo i kada je dolazio. Skratio je dan i oterao sivilo pomoću roditelja. U okruženju najmilijih je najlakše prebroditi sve te pogrešne korake koji te potapaju sve dublje. On nije imao nikoga u svojoj blizini, nikog da

mu baci pojas za spasavanje, da mu da ruku. Put do grada je sada bio bar za deset minuta brži nego do sela. Verovatno se i vozač žurio kući u zagrljaj svojih najmilijih, svoje žene i svoje zlatne dece. Vlada nikuda nije žurio, nije imao ko da ga dočeka, sa osmehom i raširenim rukama mu padne u zagrljaj.

Stigao je u stan, isti onaj stan prepun praznine koji ni nije bio njegov. Nije ni palio svetlo, valjda mu je tako bilo lakše da se suoči sa samoćom i prazninom koja ga okružuje. Onako obučen i obuven legao je na krevet i pokušavao da zaspi. Satima se okretao, razmišljao o svojim roditeljima, svom životu, Maji, njenom životu, komšiji, njegovom životu, životu beskućnika, životu poslanika, životu tajkuna, životu malih prosjaka....

*

Još jedno radno jutro kuckalo mu je na prozor. Teške i krupne kišne kapi udarale su o sims, pa o prozorsko staklo. Kiša ga je probudila pre onog svakodnevnog, mučnog i tupog zvuka dosadnog budilnika. Kiša pada, danas će biti manje posla, konačno malo da odmori na poslu. Jutarnji ritual polako je otpočeo i svakim danom bilo mu je sve teže da ga obavlja. Osećao se kao vreme, kao i beskućnici kada je takvo vreme. Opet ga čeka ona blatnjava ulica, onaj stari kišobran nad glavom, prepun autobus i gužva u saobraćaju.

Taj dan je prošao kako je prošao, u dosadi i blejanju sa kolegom. Ogovarali su gazdu, pričali o fudbalu, ženama i kolima koje nikad neće imati. Možda ako se desi neki ozbiljan prerokret dođe i do toga. Preokret se desi kada ga najmanje očekuješ. Nestpljivo iščekivanje boljeg trenutka, iščekivanje novca i materijalnog bogatstva se svede na pusto iščekivanje i razočarenje. Uvek treba svako iščekivanje prihvatiti sa rezervom, sa stavom „može i da se ne desi“ i lakše ćemo prihvatiti poraze. Vladu je uvek mučila nepravda, stranačko zapošljavanje, neobrazovani ljudi na funkcijama, knjige estradnih umetnika u izlozima trafika...

Sutradan opet ista priča, život polako poprma onaj stalni tok, retko kad odstupajući van klišea. Život po meri malog čoveka. To jutro bilo je tmurno i mračno, al' bez pratnje dosadne kiše i hladnog vetra koji nanosi kišu na prozor. Drugi dan radne nedelje. Izlazi iz ulaza i sreće komšiju kako ulazi u novi Audi s8, koji nažalost nikad neće biti njegov trošak, nego samo njegov hleb.

- Komšo na posao? - jutarnjim promuklim glasom oglasi se Miša.
- Naravno, kao i svako dosadno jutro. Već sam programiran da svakodnevno ponavljam identične cikluse, postao sam kao mašina.
- Ništa mi ne govori, godinama već ovako istom trasom u sve novijim i novijim kolima, sa sve skupljim registracijama i proždrljivijim rezervoarima. Ajde upadaj ja ću te odbaciti.
- Ajde. Hvala komšo.
- Gde si ti u nedelju? Poslao sam ženu da te pozove na ručak kod nas.
- Ma bio sam na selu kod roditelja, nisam išao ne pamtim. Red je da ih obiđem.
- Pa čime se oni bave? Kako žive?
- Poljoprivredom. Malo zemlje, malo stoke, živine i tako nekako guraju dane, nedelje i mesece.
- Veoma neizvestan posao, suša, kuga i ostali problemi koji mogu onako baš da te pokopaju.
- Ma ništa mi ne pričaj, zato sam i pobegao sa sela. Nisam ti ja za ono tamo. Šta ti je žena rekla što si zaglavio u subotu?
- Ma ništa, šta ima da kaže, neka gleda svoja posla. Dokoličarka glupa. Kad se malo napijem raznežim se prema njoj iako zvoca, al' ovako trezan ne znam šta bih rekao. Kad se vraćam sa posla ona meni javlja da kupim hleb. Nije u stanju da izađe iz kuće po hleb, do pijace, da malo popriča sa ljudima i da vidi kako funkcionišu.

- Ne znam šta bih ti rekao, ni ne pamtim više kada je Maja otišla, znam samo da ima više od dve godine i više od tri meseca kako se nije javila.
- Pa šta te sputava da nađeš drugu, ako ni zbog čega drugog, a onda zbog zabave i povremenog druženja.
- Ne znam, nekako mi se samopouzdanje srozalo, a porasli kompleksi. Imam ih sve više i više, a samopouzdanja sve manje.
- Naćićemo ti već nešto, nemoj da se bedačiš bez potrebe. Što Maji ne napraviš iznenađenje i ne odeš tamo?
- Poslednji put smo se nešto sporečkali, al' prešao bih ja i preko toga da imam novaca i mogućnosti da odem. Ne znam ni da li bih dobio slobodne dane za te poduhvate. Mislim, znam, ne bih dobio.
- Ne znam šta bih ti rekao. Da je lako i nije.
- Čak i kada bi uzeo slobodan dan morao bih da uzmem neplaćeno i da nađem nekog da me menja.

Auto je stao, ovog puta kod futoške pijace, jer je Miša takođe žurio na posao i imao je neku hitnu vožnju za Beograd.

- Pozdrav komšo i hvala ti na vožnji.
- Ništa, izvini što nisam mogao da te odvezem do kraja, ali stvarno žurim. Vozim ove baje za Beograd.
- Ma hajde molim te, nisi ti moj vozač i ovo mi znači mnogo.
- Da je pravde bio bih tvoj vozač, a ti ministar kulture - dobronamerno je rekao komšija.

Dan u perionici je protekao prilično dosadno, kada bi radili od procenta ne bi imali ni za doručak i prevoz. Pričao je sa kolegom o svojim klinačkim ludorijama, školi, nepravdi... Teme su se ređale kao i radni sati tog dana. Tema je ponestajalo i bližio se kraj radnog vremena.

Bio je nestašno dete, veoma privlačan mladić svojim vršnjakinjama, a pre svega odličan učenik i vredan sin, tako da je sve sate uglavno on trošio na svoje priče. Kolega Milan se samo nadovezivao, klimajući glavom. Nije imao puno događaja vrednih priče. Bio je štreber, sa ne baš puno drugara, kome su roditelji krojili kapu sudbine, asfaltirali životni put i uvek bili prisutni da ga podignu kada pada. Međutim kako su njih dvoje stradali u saobraćajnoj nesreći, on je ostao sam i totalno nespreman za život. Nikako nije mogao da se snađe, da se pronade u brzom tempu gradskog života. Nije znao puno ljudi, nije imao nikakvih veza. Bio je stručnjak u svojoj oblasti, ali od silnog bubanja malo polupanog mozga i iskrivljene slike o svetu. Osećao se prilično jadno i bio jako razočaran u svoje roditelje koji su mu svakodnevno punili glavu, kako bez škole i obrazovanja neće ništa postići u životu. Međutim oni ga nisu spremali za život, nisu mu rekli da je praksa bitnija od teorije, nisu ga učili kako da se snađe u tom svetu.

Još jedan dosadan radni dan okončali su u kafani da speru svoje muke sa po kojom ljutom. Milan je zategao samo jednu, jer nije baš voleo kući da dolazi nalizan u sred bela dana. Od majke mu je ostalo ono „Šta će komšiluk reći?“

*

Dani su se nizali jedan za drugim kao čvorovi crne brojanice. Tako su mu i ti dani bili crni. Vlada se prevlačio preko tih dana kao prsti isposnika preko čvorića. Samoća je postala nepodnošljiva, ali to nije bila samoća isposnika čiju prazninu je ispunila molitva i Bog. Vladina praznina je bila u njegovom stanu, duši, pogledu i prešla je u vakuum. Tih dana, gotovo svaki dan, komšija ga je vozio na posao. Pričali su o raznim događajima, otvarali dušu jedan drugome, dešavalo se i da ceo put pređu ćutke gledajući uzburkani grad sa užurbanim ljudima.

Prošlo je tako više od dva meseca, četiri službena automobila, gomila radnih dana proređena malom količinom neradnih i

svakodnevna promena vremena. Kiša, sneg, prolećni uzdasi, letnji trenuci i tako u krug. Prošlo je pola Januara i već su ušli u novu godinu. Sa roditeljima se čuo prvog samo da im poželi sreću u godini u koju su upravo zakoračili. Pre toga se nije ni video ni čuo sa njima od onog ručka, koji nije prošao baš najsjajnije zahvaljujući očevom zanovetanju ili je to samo vlada tako shvatao. Komšija Miša je dete ostavio kod svoje tetke da ga pričuva, a sa ženom otišao na Zlatibor na nedelju dana. Vlada je tih dana bio prilično usamljen i prazan.

Dočekaio je "najludju noć" sa kolegom Milanom na gradskom trgu, a posle su zaginuli u nekoj birtiji do ranih jutarnjih časova. Nova godina za njega nije predstavljala ništa posebno, najviše se radovao što je imao tri slobodna dana. To ga je radovalo više od paketića koji je kao mali dobijao u seoskoj opštini. Ta tri dana je mogao malo da istupi van klišea. Hteo je malo da ode do svojih na selo, al' mu se nešto nije dalo, jer se tih dana bukvalno nije treznio. Nije skoro ništa ni jeo, niti je izlazio iz kuće. Taman što se stabilizovao i ponovo vratio u okvire svog klišea, zazvonio je telefon. To je bilo snežno januarsko popodne, kada je taman malo prillegao da odmori od posla. Sa druge strane čuo je majčin drhtavi i uplakani glas. Zvala ga je da dođe, jer joj je jako potreban. Otac mu je umro od srčanog udara. Bio je mlad čovek. Imao je oko 55 godina.

Kada je završio razgovor sa majkom nazvao je gazdu. Zamolio ga je za 3 slobodna dana, opravdavajući se da mu je otac umro i da mora da ide na selo da ga sahrani i da sve to organizuje, jer majka to neće uspeti sama.

- Dva dana Vlado, ni dana više - odbrusi surovi gazda, bolje reći robovlasnik. Čovek sa malom dušom i željom da bude veliki gazda.
- Ali svakako nema posla, pa dajte mi još jedan dan neplaćeno.
- Ti misliš da ću ti ja i ova dva platiti. Varaš se, ja sam u gubitku.
- Da li ste vi nekad nekog izgubili, pa da znate šta je to gubitak?

- Samo kad pare izgubiš znaš šta je to gubitak. Ljudi dođu i prođu.
- Dobro, ajde neka Vam bude, dva dana, pa neka Vam je na čast - spuštajući slušalicu odbrusi Vlada.

Razočaran, uplašen i tužan sa svim teretom koji je nosio i koji mu se dodatno natovarilo na leđa počeo je da se pakuje. Prošlo je već više od pola meseca i baš nije bio pri parama da organizuje sahranu, plati put i reši sve troškove koji predstoje. Otišao je kod Miše, koji iako je vozač u skupštini ima solidnu platu. Pozajmio je od njega 300 evra ni sam ne znajući kako će to vratiti, al' o tome tad nije mogao ni da misli.

- Izvoli Vlado, vratićeš kad budeš imao, nemoj da te to brine.
- Ma vratiću ti posle sahrane, snaćiću se negde u selu. Ima dobrih ljudi tamo.
- Ajde važi, nemoj se opterećivati, a ako ti još nešto treba samo reci. Prevoz, još para, pomoć...
- Hvala, hvala na svemu, nema potrebe. Samo da izmlatimo mog gazdu kad se vratim, veliko je đubre - sa kiselim osmehom razočarenja, dodao je.
- Nije frka znam ja neke ljude koji bi takve i džabe mlatili. Ljudi su postali stoka, nisu ih na vreme tukli.

*

Kada je stigao mama nije bila sama. Tu su bile komšinice, tetke, ujne i začuđene i iskreno tužne rodbine, ali i onih koji su bili samo radi reda. Kada je ušao u kuću krenuli su svi redom da mu izjavljuju saučešće. Savetovali su da je sada mami najpotrebniji i da bi trebao da bude uz nju neko vreme, da joj pomaže oko kućnih poslova. Tih dana je bilo veoma teško na selu. Na njegov inače tužan život spustio se još jedan mnogo teži oblak tuge. Organizovao je sahranu, goste je dočekivao i pratio, tešio slomljenu mamu. Rodbina je sa svih strana nudila pomoć, pa je tako on to iskoristio kako bi našao onih 300 evra da vrati komšiji. Nije najsajnija prilika od ljudi tražiti

pare, jer će u takvoj prilici oni to loše protumačiti, ali on nije o tome mogao da razmišlja u tom trenutku. Tada je radio najbolje što je znao. Sahrana je bila mnogo težak zadatak, pogotovo kada te tuga pregazi i još te baci pod točkove oštre zime. Par dana je kuća bila puna ljudi koji su prepričavali poduhvate pokojnika i predstavljali njegov život u najboljem svetlu. Majku to nije tešilo, samo je plakala i kukala, kako sada ostaje sama i kako neće ni ona još dugo.

Posle četiri dana je Vlada spakovao stvari i spremio se za polazak u grad, obećavši majci da će se vratiti uskoro, samo da popakuje ostatak stvari i da reši neke poslove. Pozdravio se i sa rodbinom. Svi su mu dali nešto. Neko para, neko hrane, da mu se nađe. Težak je život u tuđini.

Odlučio je da se direktno sa autobuske stanice uputi prema svom radnom mestu, sa svim onim stvarima koje je nosio sa sela.

Sreo je druga sa fakulta na izlasku iz stanice. Retko je sretao te ljude, svi su se nekako otuđili i niko nije ni ostao u kontaktu. Oni loši studenti su se dobro snašli i retko kad se sete bilo koga, osim svog dupeta.

Drugar kog je sreo bio je solidan student, sa prosekom preko 8. On je posle fakulteta otišao u svoj rodni grad ne bi li našao neki posao, al' međutim posle nekoliko pokušaja odlučio je da se vrati u veću sredinu misleći da tu ima i više šansi.

Vlada ga je ugledao kada je prolazio kroz kapiju autobuske stanice, kako stoji naslonjen na beli mercedes, po svemu sudeći već punoletan. Na krovu je sijala tabla sa natpisom taxi, a na vratima ofucana nalepica taxi udruženja, sa jedva vidljivim brojem telefona.

- Gde si matori. Otkud ti da taksiraš? Kuda vodi ovaj svet?
- Šta ćeš, moram nekako da preživim. Snalazim se za svoj hleb.
- Ništa mi ne pričaj, sve se okrenulo, ništa više nije na svom mestu.

- Kada je ovde nešto i bilo na svom mestu – više je konstatovao, nego pitao drugar sa faksa Zoran. Šta ti radiš? Mora da si kao najbolji student našao i najbolji posao!?
- Ma bar da jesam. Sve su oteli ovi sa vezama, obično prosečni i loši studenti, studenti iz srebrne sredine bliži granici bronzne.
- Potpuno te shvatam, meni su sve šanse upropastili. Možda sam ih i ja sam upropastio. Ne znam više ni sam.

Pričali su oni tako nekih desetak minuta i razmenili brojeve telefona. Na odlasku Zoran ponudi da ga odbaci tamo gde je krenuo.

U kolima su se prisećali studenskih dana. Prvih brucešijada, menze, studenstskog doma i svega što ih veže za te lepe dane. Onako su sve na brzinu leteli sa teme na temu. Zoran se interesovao za Maju, a Vlada mu je razočarano izneo svoju situaciju. Stigli su do Vladine perionice kola, tačnije perionice u kojoj je radio.

- Tu radim. Gazda je đubre, al' trpim nekako. Šta ću!?
- Prao sam kola par puta ovde, kada sam se vratio.
- Vidiš, a nikad da naletiš na mene. Stalno nas baca po smenama, jer neki njegov rođak radi u suprotnoj smeni, pa kako njemu odgovara tako se ja i moj kolega Milan prilagođavamo.
- Katastrofa, sve je van kotrole, svet je za mentole. - izrimovao je Zoran koji je često znao da iznese neke svoje misli u stihu. Potencijalni pesnik koga je pregazila nepravda iako neki pesnici najbolje pišu u takvom okruženju.
- Hehe. Još uvek pišeš. Uvek sam bio zadivljen tvojim stihovima.
- Ma da onako malo kritikujem svet oko nas, malo o ljubavi i tako. Iznosim svakodnevne teme i probleme oko mene. Dok čekam vožnju, na taxi stajalištu, ispred nekih zgrada i kuća, poezija sve luđa, a kritika sve kruća. Pišem aforizme, ali nema ko da objavi to, jer su im bitnije starlete i estrada. Većina te estrade kada umre neće biti sahranjena nego reciklirana.
- E ta ti je dobra. Da je pravde ti bi već treću knjigu izbacio. Neka samo piši možda nešto i iskrzne - reče mu Vlada koji je

inače baš bio pesimističan tih dana, nedelja i meseci.

- To me čini zadovoljnim, tako se praznim i zato i pišem još uvek. Božija volja je to što nisam izdao ništa, al doći će vreme i za mene. Mada nemam neke preterane inspiracije, više sam stihoklepac nego pesnik. Da ne kukam, ajde čujemo se. Pozdrav. Javi se.
- Hoću. Sad imam neke planove da se vratim na selo malo, da pomognem kevi. Pa ću malo da se preispitam i da razmislim šta mi je činiti. Pljačkati ove surove gazde i probisvete ili se ulizivati istim tim neobrazovanim mentolima. Nadam se da će se svet promeniti, da će se desiti neki preokret. Ako ne mogu menjati svet onda ću menjati sebe.
- Ako, pomози majci i nemoj nikada da gaziš svoje stavove koje si imao nekad. Ti si iznad njih i oni ti nisu čak ni do članka. Samo guraj. Čujemo se.
- Znam. Ajde pozdrav Zoki.

Ušao je u dvorište perionice i ugledao Milana kako pere kola. Privodio je kraju svoju smenu.

- Gde si ti? Gazda je pobesneo. - u čudu gledajući prozbori Milan.
- Znaš, to je sahrana, obaveze, slomljena majka.
- Jao izvini, ja ti ni saučešće nisam izjavio. Znam kako je inače, sahranio sam oboje, pokunjuo se Milan.
- Izvini, znam. Nema veze za saučešće, sad je sve prošlo, a sa tim ga nećemo vratiti.

Produžio je prema gazdinoj kancelariji. Debeli, mali, proćelavi čovek sa debilnom facom sedeo je za svojim radnim stolom ispred računara. Nije sigurno ni znao da ga koristi. Samo je igrao karte i posmatrao šta beleži kamera u radnom prostoru.

- Gde si ti idiote. Nisam ti dao četiri, nego dva dana. - proderao se mali debeli čovek koga su, ma koliko bilo teško, morali da zovu gazda.

- Znaš Vi koliko traje sahrana i svi ti običaji koji sledeju nakon toga? - pokušao je Vlada fino sa idiotom.
- Šta mene to briga. Odbijam ti dvadeset posto od plate.
- Alo magarčino. - Vladi je prekipelo - Nećeš ti meni ništa odbiti, jedino ja tebi mogu da odbijem te tvoje bubregne začaurene u gomili sala. Krme jedno debelo, robovlasničko - Vladi je pao mrak na oči, sve mu se skupilo i bio je spreman, ako treba i da ga ubije. - Da li ima u tebi imalo ljudskosti, da li se bojiš ičega? Boga?
- Koji Bog bre? Ne bojim se ja nikog, a kamoli tebe.
- Bitno da imaš krst u mečki, a ni u šta ne veruješ. Siguran si da se ne bojiš mene? - pitao ga je Vlada, a u očima mu je plamtalo neki ludački plamen.
- Ma šta se dereš, ne bojim te se.
- Ne? - prišao je Vlada, sa ludačkim sjajem u očima na dvadestak centimetara.
- Pa, pa, pa šta ćemo sada? - gazda je već sad malo uprpao i zamuckao. Nije mu bilo svejedno.
- Daj mi platu za ovaj mesec i radnu knjižicu, sa urednom prijavom i uplaćenim doprinosima. Ne zanima me što si rekao da me nećeš prijaviti. Platu odmah, a za knjižicu imaš rok 10 dana, ne zanimaju me izgovori.

Mali gazda koji je pokušavao da glumi velikog, sada je bio manji od zrna peska. Počeo je da mu se sliva znoj niz čelavu debelu glavu, podbradak i naboranu vratinu uraslu u glavu i u ramena.

- Ali Vlado, daj dogovorićemo se nešto. Ne znam te takvog.
- Ne znaš ti glupsone ništa. Pogledaj svoje obrazovanje, pogledaj moje. Treba da znaš gde ti je mesto. Novci su jedini statusni simbol možda u ovom usranom društvu, društvu sponzoruša i materijalista kojima si ti okružen. Moje vrednosti imaju drugačije merilo. Reguliši svoje obaveze, pa se vidimo za deset dana. - Vladi je prekipelo i svašta je rekao i što je mislio i što

- nije i što je želeo i što nije i ono što je uvek želeo, a nije smeo.
- Dobro ako insistiraš, al' onda moraš da ispoštuješ otkazni rok 15 dana.
 - Ne zanima me otkazni rok uopšte. Odlazim nazad na selo i za 10, ajde neka bude 15 dana sam nazad po radnu knjižicu. Nema više diskusije. Platu ako nećeš da mi daš sam ću da uzmem iz kase.
 - Čekaj, - uprpao je debeli pokušavajući sa drhtavim rukama da otvori fijoku. Nekako je izbrojao pare.

Okrenuo sa Vlada i izašao zalupivši vrata za sobom. U jednoj ruci je držao novce, a u drugoj sve one stvari sa kojima je došao sa sela. Pozdravio se sa Milanom, koji je već završio posao i krenuo da skida sa sebe radno odelo.

- Ajde na piće Milane.
- Ajde. Baš me interesuje šta se sve izdogađalo sa tobom.
- Čekam te u kafani preko puta, da ti ovaj magarac ne pravi probleme što si sa mnom otišao.
- Ajde, idem da operem ruke, pa se vidimo tamo za 5 minuta.

*

Sa druge strane bulevara bila je neka kafana koju su oni često posećivali. Stalno se menjao vlasnik, a tako i ime kafane, pa su je oni zvali „Rešenje problema“, znali su obojica da je to samo prividno. Seo je Vlada, a stigao je i Milan dva minuta posle njega. Naručili su po vinjak. Maljava konobarica, od oko 50 i kusur godina, sa svim problemima u vidu bora i slojevitih podočnjaka se osmehnula, sa veštačkim klimavim zubima. Otišla je po vinjak i zadržala se prilično dugo za šankom.

- Ženska glavo hoće li to piće već jednom? - podviknuo je već vidno nervozan Vlada, koji to nosi još od izlaska iz kancelarije debelog smrada.
- Evo stiže momci, ja zaboravila. Godine, brige i tako to. Znete?

- Ma ajde samo ti daj taj vinjak da ubijemo brige. Zuni i ti jedan.

Ostali su tu nekoliko sati i zgazili se vinjakom, rakijom, pivom, špricerom i još po kojim alkoholnim sokićem. Mrak je već uveliko pokrio ulice, puteve i bulevare, a noćna rasveta se trudila da ga pobedi. Sve priče i svi problemi sada su Milanu dobro poznati. Došlo je vreme za rastanak. Prestalo je još jedno prijateljstvo, sada su samo bivše kolege.

Svako se polako odvuкао u svom pravcu krivudavim ulicama preplitanjem noge preko noge. Na uličnim svetiljkama su se videle pahuljice koje se presijavaju na svom put ka zemlji.

Stigao je kući oko 23:00 i jedva je otključao ulazna vrata ne ispuštajući iz ruku prtljag koji je vukao sa sobom. Spustio je stvari pokraj kreveta, iz džepa izvadio smotuljak para i bacio ih na sto. U smotuljku je već falilo tri hiljade dinara od plate. Jedva je izuo cipele i onako obučen legao na kauč. Odmah je i zaspao.

Bilo je negde oko 2 sata po podne kada se probudio, sa suvim ustima i mamurlukom koji ga je stigao posle jučerašnjeg pijančenja. Kako ga izlečiti? Ne leči se mamurluk, nego alkoholizam. Alkoholizam je bolest. Kada dođeš u fazu da piješ da bi rešio problem treba se zabrinuti. Da je bar inspiraciju za pisanje nalazio u alkoholu, mogao bi proći i kao boem.

Počeo je da pretura po stvarima ne bi li našao nešto za glavu, a taman i da vidi šta mu je rodbina sve spakovala. Bilo je kajmaka, sira, suvog mesa i nešto para. Počeo je da prebrojava svoju milostinju. 320 evra i 4 000 dinara. To je taman bilo dovoljno da vrati pare komšiji Miši i da otplati dugove gazdi za stan.

Bio je sav slomljen, što zbog gubitka oca, što zbog mamurluka. Seo je za sto i počeo onako na silu da jede ono što je našao u humanitarnom paketu, bez obzira što mu je bila muka i što ništa osim vode nije mogao u sebe da unese.

Čekao je komšiju da se vrati sa posla, da mu vrati pare i da se pozdravi sa njim. Spakovao je stvari, jer je čvrsto rešio da se vrati

na selo, da pomogne malo majci oko imanja i da joj pravi društvo kako je ne bi slomili tuga i samoća.

Sedeo je spremljen na kauču i dvoumio se šta da radi. Ostati ili otići? Sam sebi je postavljao pitanja lupajući glavu bez potrebe. Grad je sve što njega zanima, samo u njemu ima napretka, a u selu nema sreće nikakve, samo majku. Samo mu je još ona ostala i vredelo bi se makar zbog toga vratiti. U gradu, kad bolje pogleda više ništa ni nema. Posao je izgubio, devojka je otišla davnih dana i više mu se ne javlja. Nije bilo perspektive ni u selu, ni u gradu. Prelomio je da se vrati na selo i da pokuša tim putem.

Maju nije čuo mesecima, a prošlo je tri godine od kako je otišla u Francusku i nije znao više ništa o njoj. Vreme mu je sporo prolazilo, pa mu se činilo da se nisu čuli godinama. Svaki dan mu je bio besmislen i jednoličan.

Spakovana torba je stajala na podu. Krenuo je da ustaje i da vadi pare iz džepa. Izbrojao je 300 evra i premestio ih u drugi džep. Zasukao je rukav i pogledao na sat. Bilo je skoro 16:30 i komšija je već trebao da se vrati sa posla. Izašao je iz stana i otišao do njega da mu vrati pare, a stvari je ostavio u stanu. Bilo mu je još rano za polazak. Poslednji autobus je išao oko 20 časova.

Pozvonio je na vrata. Otvorila je komšina žena.

- Dobro večer komšija, uđite.
- Hvala - nije se premišljao, jer je svakako imao vremena do polaska autobusa.

Ušao je u stan. Miša je ležao na trosedu i gledao neke vesti.

- Ko je to ženo? - dobacio je iz sobe.
- Vlada.
- Ooo, pa ajde komšo upadaj u sobu.
- Ne bih se zadržavao, ja sam na odlasku.
- Na odlasku? Kakvom odlasku? Gde?
- Pa vraćam se na selo, ovde nema života za mene više.

- Ajde sad. Obrazovan i školovan, a da nema ništa za tebe. Naći ćemo ti nešto.
- Neka, idem malo na selo, pa ako ne bude išlo vratiću se.
- Važi. Ajde sad uđi, sedi. Ajde bar jednu kaficu.
- Ajde može kafica, jedna na brzinu.

Ušao je i seo na fotelju, koja je gledala tačno na trosed na kom se Miša izležavao.

- Dao sam otkaz. Nije hteo gad debeli da me isplati, al' se posle uplašio i morao je.
- Đubre jedno. Nadam se da si mu pokazao zube.
- Naravno, itekako.

Žena je donela u tom momentu kafu u sobu i ponovo se vratila u kuhinju praveći se nezainteresovana, a sigurno je prisluškiвала.

- Doneo sam ti pare. Da vratim, pa da sam miran, jer ko zna kada ću ponovo za grad.
- Ma nisi morao da žuriš, vratio bi ti to nekad. Nećeš ti dugo izdržati na selu - izvali Miša onako kroz osmeh.
- Ko zna, može svašta da se desi, pogotovo dok sam u ovakvom stanju.

Proveli su još par minuta u priči i kafici, nakon čega je Vlada ustao sa fotelje i zaključio da je vreme da krene. Pozdravio se sa Mišom i krenuo polako ka izlazu. Miša je krenuo sa njim i tako su se na kućnom pragu zadržali još par minuta u priči.

- Zbogom komšija - reče Vlada i pruži mu ruku.
- Nemoj tako, videćemo se mi još. Drži ove pare, meni ne trebaju, a ti ćeš vratiti jednom, nemoj da se cimaš. Bićeš i ti bogat i uspešan, samo slušaj svoje srce i guraj svoje ideje. Ti i zaslužuješ to.
- Hvala, daće Bog. Ne, ne dolazi u obzir. Ne volim da dugujem. Imam još nešto od plate.
- Kako hoćeš - pružio mu je Miša ruku i snažno ga protresao,

a zatim između njihovih ruku drugom rukom proturio onih 300 evra. - Nemoj me zezati, nego uzmi ovo da ti se nadje, a kada se stabilizuješ vratićeš.

- Hvala komšo.

Tu su se razišli. Vlada je krenuo hodnikom ka stepenicama, a Miša je zatvorio vrata.

*

Na selo je stigao oko 21:30. Majka nije ni znala da će tako brzo da se vrati, zapravo nije ni verovala da će da se vrati. Selo je već bilo mirno i utonulu u zimski san. Svetla su bila upaljena samo u par kuća u selu, a u njima su uglavnom bili mlađi ljudi koji ne vole da zanoće sa kokoškama. Dok nije stigao do svoje kuće prošao je skoro pola sela i ugazio još neutaban sneg, koji je padao celo veče. Svetla je bilo i u njegovoj kući, što ga je začudilo, jer je mama uvek ranije legala.

Zastao je na ulasku u dvorište i izvadio blokčić i olovku iz jakne. Počeo je da zapisuje neke stihove. Selo je u njemu probudilo neku poetičnost. Sva ta zimska idila, tišina i neugaženi sneg. Tipično vojvođansko selo je u njemu vratilo ono što je osjetio kada je pristigao u grad na studije.

Ušao je u dvorište i čuo glasove koji su dopirali iz kuće. Krenuo je da pokuca, ali je prvo povukao kvaku kako bi utvrdio da li je otključano. Vrata su bila otključana. Ušao je i spustio prtljag u hodnik i jaknu okačio o čiviluk. Kada su ga ugledali na vratima svi su bili prilično iznenađeni. Naravno pozitivno. Svi su počeli sa oduševljenjem da ga pozdravljaju. Tu su bile neke tetke i neka njemu znana i manje znana rodbina. Njih desetak otprilike. Sveća je gorela pored slike pokojnika, a istopljeni vosak koji je oblivao svećnjak kao da je vajao skulpturu sa njegovim likom.

- Vladimire sine otkud ti? - upitala je začuđena mama kada ga je ugledala na vratim.

- Pa evo došao sam malo da budem sa tobom, da pripomognem kako se ne bi mučila sama.
- Hvala sine, ali stvarno nisi trebao, svi ovi ljudi mi pomažu mnogo.
- Al' sin je sin. - dodade neki rođak i onda povi glavu.
- Pa da, baš tako. Ja bih sada išao da legnem malo. Molim vas izvinite me.

Vratio se u hodnik po stvari i otišao u svoju sobu. Bila je hladna. Činilo mu se da je bilo ispod nule. Sve bakterije su pomrle na toj hladnoći. Za vreme zimskih dana grejale su se samo one prostorije u kojima se boravilo, kako bi se uštedelo. Gosti su se najavljivali dan ranije da se pripremi soba za njih i da se ugrije kako bi se osećali prijatno. On je hteo da iznenadi mamu, al' se samo iznenada zaledio. Ostavio je stvari u toj hladnjači i izašao u dnevni boravak. Seo je za sto i pratio pogledom šta ljudi pričaju, ali nije bio zainteresovan da bilo šta čuje.

- Mama je l' ima neka topla soba ili da spavam u dnevnom boravku.
- Nema sine samo sam zagrejala spavaću i dnevnu. Hoćeš da uključim časkom da se tvoja soba greje?
- Neka. Tamo je jako hladno ne bi se do jutra zagrejala. Spavaću ovde.
- Dobro onda, ajmo mi polako. - tetka se pridigla sa fotelje i pozvala goste na polazak.
- Ma ne morate zbog mene, neću ja još na spavanje, još je rano. Samo vi sedite i pričajte.
- Neka, neka, vreme je. Već je prilično kasno.

Svi su se pridigli i polako krenuli prema vratima. Do vrata su išli sigurno 15 minuta, natenane završavajući razgovore koje su tokom večeri unakrsno vodili. Mogli su obići krug oko celog sela za to vreme. Kuća je ubrzo, ako se tako može reći, bila prazna. Ostali su samo Vlada i mama u zadimljenoj prostoriji. Ona je otvorila

prozore i razmakla zavese da malo izluftira i da ne gleda sina kroz oblak dima. Mama je sipala domaći sok od višanja i stavila na sto. Vlada je već sedeo i sa osmehom i nostalgijom se prisećao tog ukusa dok je gledao kako mama spušta čašu na sto. Sedeli su tako i pričali skoro dva sata o Vladinim planovima na selu, o Maji i njegovom životu u gradu.

- E moj sine, učio si škole da bi se vratio na selo i bio poljoprivrednik.
- Ma to je samo na neko vreme dok se ne sredim.
- Ja sam očekivala da ćeš biti neki pisac ili pesnik i da ćemo te viđati na televiziji i čitati u novinama o tebi.
- To sam i ja mislio, ali je gradska nepravda uništila sve te planove. Sve ide preko veze i retko ko gleda talenat i prosek.
- Ja još čuvam one tvoje pesme što si pisao za vreme fakulteta i one priče iz srednjoškolskih dana. Uvek si bio talentovan. Moraš verovati u sebe, takav si uvek bio. Ti zaslužuješ najbolje.
- Ma nema ništa od toga, to su sve gluposti. - bio je negativno naelektrisan, ali sa nevericom je to rekao.
- Doneću ti sveske pa ti prelistaj malo, možda ti to pokrene inspiraciju.
- Ajde, mada čisto sumnjam.

Mama je donela sveske i stavila ih na sto. Sela je još na pet minuta da ga posmatra kako ih lista, a potom ustala i otišla u sobu. Nije se ni pozdravila, jer se on udubio u pesme, a ona nije htela da ga ometa i da svojim brižnim i tužnim licem skida osmeh sa njegovog.

Sedeo je do ranih jutarnjih časova listajući i čitajući svoja mala remek dela iz školskih dana i nije skidao osmeh sa lica. Bilo je tu i onih smešnih koje ne bi dao nikom da pročita, ali i onih genijalnih koji su mu izmamljivali osmeh oduševljenja. Razmišljao je da ponovo, posle par godina, svoje ranije planove sprovede u delo. Sve mu se srušilo u poslednjih par godina i ta silna nepravda je ubila

u njemu sve pozitivno što je nekada imao. Kreativnost, smisao za humor, sve se ugasilo ili je samo utonulo u zimski san.

Mama se probudila oko 7 sati ujutru i zatekla ga kako spava za stolom nad svojim umetničkim ostvarenjima, koja se zapravo nisu ostvarila dalje od njegova četiri zida. Neostvarenja. Probudila ga je da pređe u krevet i da odmori malo. Podigao je glavu koja je bila preteška kao posle burne noći. Ponudio je da pomogne oko stoke, pa će onda na spavanje. Pola sata je radio po štali. Nakon toga je legao u toplu sobu i zaspao kao beba sa smeškom na licu. Njegov san je ponovo bio probuđen, ali ne kao do sada buđenjem prekinut.

Prolazili su dani u zimskoj seoskoj idili, malo u poslu, a malo u pisanju. Vlada bi u pauzama posla, sedeo u svojoj sobi sa pogledom na beskrajna bela prostranstva i svoju inspiraciju i ideje prenosio na papir. Prolazili su meseci, a materijala je bilo sve više. Pisao je nove stvari, ali i obrađivao one stare. Ponovo mu se vratila vera da može to sve da izgura na zavidan nivo. One stare stvari koje je pročitao ponovo su ga pokrenule. Posle skoro godinu dana života i stvaranja na selu majka mu predloži da se vrati u grad i da makar potraži nekog od profesora i pokaže im svoja dela. Vlada je bio malo skeptičan po tom pitanju, jer je ranije tako neke radove slao na konkurse, pa su ih potpisivali sa drugim imenima. Ipak je odlučio da ode do grada i da proba ponovo. Pauza na selu mu je prijala.

*

Bilo je hladno novembarsko jutro kada se ponovo vratio u grad. Stajao je na stanici ne znajući na koju će stranu da krene. Ponovo je na nuli ne računajući spoljnu temperaturu. Ona je duboko ispod nule. Krenuo je sa nekim novcem, da mu se nađe za prvih mesec dana. Uputio se prema stanu u kom je stanovao pre povratka na selo. Stanodavac je bio prijatan čovek i živeo je nedaleko od te garsonjere. Dve ulice dalje. Bilo je prilično rano

da bi ga uznemiravao, pa je pozvao komšiju sa kojim se nije čuo skoro pola godine. Komšija se spremao za posao i bio je prilično iznenađen što je Vlada nazvao. Kada je saznao da dolazi pozvao ga je na neko vreme kod njega.

- Nema potrebe Mišo, naćiću negde stan. Je l' slobodna ona garsonjera?
- Jeste. Skoro su se neki iselili.
- Super onda, idem do vlasnika, pa se vidimo popodne.
- Važi, vidimo se.

Polako se uputio peške do gazde garsonjere, kako bi potrošio još malo vremena. Bilo je prilično hladno i tmurno, ali je Vlada koračao smelo i ponosno kao da je oslobodio grad. Za nepunih pola sata se našao ispred zgrade. Pozvonio je na interfon.

- Ko je?
- Ja sam, gazda. Vlada. Stanovao sam do prošle godine u garsonjeri.
- Ti si Vlado. Ajde gore. Otvorio mu je vrata

Vlada se popeo na treći sprat stepenicama, jer je bio pun snage i poleta.

- Dobar dan. Kako ste?
- Zdravo Vlado. Evo nije loše, malo hladno, al' ostalo se nekako podnosi.
- Ja sam došao da Vas pitam je l' ona garsonjera kojim slučajem slobodna.
- Imaš sreće. Baš pre neki dan su se iselili podstanari.
- Super. Je l' ista cena?
- Za tebe jeste, bar dok ne staneš na noge.
- Hvala gazda.
- Nema na čemu i nemoj me tako zvati rekao sam ti sto puta. Zoran.

- To mi je neka navika. Moram priznati da je loša.
- Stan je očišćen juče detaljno, a i okrečen skoro, tako da možeš odmah u njega. Evo ti ključevi.
- Baš fino, da sam planirao ne bi ispalo tako. Evo Vam za mesec dana u napred.

Dao mu je pare i pozdravio se sa njim. Konačno ponovo u gradu, mada ni na selu nije bilo tako loše, tamo je barem bio manje usamljen. Za pet minuta je stigao u stan koji zaista nije mogao da prepozna koliko je bio sređen. Sve novo i renovirano, a za iste pare. Konačno ga je krenulo. Samo da ne ispadne ono pravilo kada dobro krene, da se loše nastavi. Možda je to samo njegovo uverenje, a ne pravilo. Prvih dva sata je proveo na raspakivanje i na izležavanje na novom krevetu, a posle je izašao u potrazi za poslom. Za prvo vreme mu treba bilo šta, samo da stane na noge.

Kada je silazio kroz ulaz nailazio je na komšije koji su ga sa oduševljenjem pozdravljali, a neki dosadno zapitkivali gde je bio sve ovo vreme. Krenuo je do trafike da kupi oglasnik, ali je prodavačica stavila na šalter papir sa natpisom: "Dolazim odma".

- Pa ajde u povratku donesi H. Procedi Vlada nezadovoljno kroz zube kada je pročitao natpis na trafici.

Krenuo je dalje i tako šetajući odlučio da se javi Milanu, kolegi iz perionice. Okrenuo je broj, međutim Milan nije bio dostupan. Polako je šetao i odlučio da svrati do perionice u nadi da neće naići na onog kretena od gazde. Usput je kupio oglasnik i seo u neki usputni kafić na kaficu i porciju oglasa. Listao je i zvao sve redom. Od agenta za nekretnine, pekara, magacionera, trgovaca, pa do fizičkih radnika. Sve je bilo ili popunjeno ili su onako praznoverno želeli da zakažu razgovor. Iz jedne pekare su ga pozvali da dođe na razgovor za prodavca u trećoj smeni. Razgovor je bio posle pet po podne. Malo je skratio vreme pijuckajući kaficu i slušajući svakakve budalaštine preko telefona. Da je ostao u perionici smena bi mu bila skoro gotova i već bi krenuo kući ili sa kolegom na piće negde ili bi tek počeo sa poslom ako bi bio druga smena.

Bio je u blizini bivšeg radnog mesta, a i već je naumio da svrati, tako da se nije dvoumio. Kolega Milan je završavao smenu i kada ga je ugledao oduševio se.

- Ti si još tu?
- Ma kao što vidiš, moram, nema mi druge.
- Pa je l' bar bolja plata?
- Malo jeste, ali je i život skuplji. Šta ima kod tebe? Otkud to da si se vratio?
- Pričaću ti. Samo završi, pa ćemo negde uz kuvano vino da se ispričamo.
- Evo gotov sam, samo da se presvučem.
- Je l' onaj debeli mentol tu? - prošaputao je Vlada.
- Nije. Sad mu žena vodi ovo, a on je u zatvoru. Pričaću ti.

Krenuli su polako od perionice prema centru grada. Ulice su bile pune i već se osetila neka praznična atmosfera bez obzira što je ostalo još više od mesec i po do dočeka nove godine.

- Kako to u zatvoru? Pričaj.
- Ma radio je sa nekom mafijom. Krali su kola i prepakivali ih, a našli su mu i neku drogu. Sva sreća pa je perionica bila na njegovu ženu inače bi mu je oduzeli.
- Ju, ju, strašno. Delovao mi je kao neki nesposobnjaković koji ni sam sebi ne može dupe da obriše, a kamoli da se upetlja u takve stvari.
- Sve je moguće, ništa mene više ne čudi.
- Nego kako to da nisi već dao otkaz?
- Ma žena mu je fer i korektna, a i sada je manja od makovog zrna. Valjda je sramota ubila.
- Meni je dobro došao boravak na selu. Sredio sam neke stare, davno započete ideje. Napravio planove za novi početak. Ne mogu da dozvolim da mi komanduju neobrazovani kreteni i da me spuštaju stalno.

- To si u pravu, al' šta ćeš kad je takva situacija u državi.
- Uskoro će na vlast doći neki kriminalac sa više ubistava nego razreda - izneo je svoj stav Vlada.

Seli su na kuvano vino i uz priču otpijaju gutljaj po gutljaj kad god je zafalilo goriva. Vlada je saznao da je situacija u gradu ista, da je dosadno kao i obično i da su devojke još gladnije za novcem i slavom. Možda su samo oni nailazili na takve.

- Ma uvek su bile takve, mada nisu sve. Nećemo da sudimo prema onom jadnom uzorku koji nam uvek zapadne brže u oči, jer se sijaju kao božićna jelka. Te su samo praznik za oči. Treba da izađemo za vikend, još smo mladi, pa da nađemo nešto. Ja sam ispao skroz iz forme, Maja me je dotukla. Nismo se čuli baš, baš dugo. - rekao je Vlada.
- Pa znaš da bi mogli negde u lov na trebe. Ima još onih finih, a ako ništa drugo makar uhvatimo ove klinke, 18+ naravno, koje se lože na starije. - dodao je Milan.
- To smo mogli i ranije.
- Nego kakav ti je taj novi plan i novi početak?
- Pa ne volim puno da pričam, ali tebi ću reći. Hoću da izdam knjigu, zapravo dve. Poeziju i neke priče.
- To je super, ali malo je suludo to ovde uraditi. Nije da te sputavam i obeshrabrujem, ali danas ljudi jako malo čitaju i slabo ćeš zaraditi.
- Toga sam se i ja bojao, ali ću rizikovati.
- Ko reskira profitira.
- Ili ko reskira bankrotira. - Vlada reče kroz smeh.

Tako su posedeli još desetak minuta i polako se razišli svako svojim putem. Milan je otišao kući, a Vlada do one pekare na razgovor.

Kada je ušao u pekaru tamo je bilo nekoliko ljudi srednjih godina koji su došli na razgovor za posao. Svi su stajali u prodajnom

prostoru, gde su se nalazila dva stola za kojima bi gladni gosti jeli najčešće burek. Iza pulta su se otvorila vrata i izašao je neki debeli bradonja u pekarskom odelu. Mesio je testo do pre par minuta, a sada će malo da izmesi i kandidate za posao. Pored vrata kroz koja je prošao malo pre, bila su druga vrata u koja je sada ušao. Tamo je bila kancelarija. Bradonja je bio gazda pekare i glavni i odgovorni što je sve funkcionisalo kao podmazano i što je pekara bila na dobrom glasu. Seo je u kancelariju i počeo da proziva. Vlada je među poslednjima ušao i obavio razgovor. Nije imao iskustva u pekari, ali radio je sa ljudima u trgovini. Ovde bi trebalo da prodaje pecivo u noćnoj smeni i da kad dođe kamion sa brašnom pomogne oko istovara. Ništa teško, jedino što se radi noću. Kako je njegova inspiracija bila najmoćnija noću ovo bi mu bio idealan posao ako bi pekara bila prazna, a ako bi bila gužva ne bi stizao ništa da zapiše. Izašao je iz kancelarije i bradonja je viknuo za njim: "Javićemo ti se". Vlada je to čuo mnogo puta, ali te glasove koji su mu to govorili nije više čuo posle toga.

Kada je ulazio u zgradu bilo je oko 18 časova i komšija je uveliko došao sa posla. Sada je verovatno bio zavaljen na kauč i gledao TV. Prošao je pored Mišinog stana i otišao do svoje garsonjerice. Ušao je i onako sa vrata pružio ruku i uzeo onih 300 evra koje je trebalo vratiti Miši. Ponovo je zaključao i uputio se ka komšinom stanu. Pozvonio je. Ništa se nije čulo par trenutaka, a onda je pozvonio ponovo. Sada su se čuli koraci kroz hodnik i nekakvo gundanje.

- Ko je?

- Vlada.

- E čekaj sekund samo da nađem ključ.

Vrata su se otvorila i na pragu je sa jedne strane stajao Miša sa krmeljivim očima i u kućnoj varijanti, a sa druge promrzli Vlada.

- Ajde upadaj. - rekao je Miloš.

- OK. Ja samo na kratko da ti vratim pare.

- Ma daj nemoj me zezati, uđi na piće. Znam da imaš vremena.

- Ajde može na jedan čaj.
- Šta ima. Otkud ti ponovo u gradu? Dosadilo ti selo?
- Ma nije nego me keva nagovorila da se vratim i da pokušam ponovo da uradim nešto u struci.
- Ako i treba pokušati, ti si imao dobar prosek. Čuo sam da traže u jednom dvonedeljniku kolumnistu. Honorarno je plaćeno i radiš kao saradnik, znači nema prijave.
- Uh to bi mi baš dobro došlo, da ne izgubim nit ovu koju sam sada na selu uhvatio. Prijava je totalno nebitna. Ko zna hoćemo li penzije i dočekati.

Miloš je uzeo papir i olovku i napisao adresu na koju treba da se javi.

- Samo ponesi indeks odnosno diplomu da ih fasciniraš i ako imaš neke tekstove. Znam ja urednika, pa ću se čuti sa njim da malo urgiram.
- Inače ne volim da mi ljudi sređuju bilo šta preko veze, jer takve ljude najviše mrzim, al' sada mi je toliko prigustilo da ne pravim pitanje oko toga. Mada možda zato i drugi to rade, a ja sam ih uvek osuđivao.
- Ma kad mogu svi možeš i ti, nema šta da te grize savest, jedan si od boljih studenata u generaciji i svojim vezama osvetlaćeš obraz.
- Pa to je tačno. Šta ti? Je l' još uvek voziš one glavešine?
- Ne, sada sam šef voznog parka i zadužen da kontolišem sve vozače i da izdajem putne naloge. Sad sedim u kancelariji i nemam šta da se cimam puno, za duplo veću platu. Pazi kad sam zimovanje uplatio, a do sada nikada nisam bio.
- Pa drago mi je da to čujem. Ovo je ludo vreme kad ljudi jedva zadrže posao, a ti si dobio unapređenje.
- Ma polako i tebe će krenuti.

Popili su po čaj i još malo ćaskali, menjajući kanale i komentarišući programske sadržaje. Posle toga je Vlada ustao i

krenuo ka ulaznim vratima. Miloš ga je podsetio da se sutra javi u tu novinsko-izdavačku kuću i da kaže da je njegov prijatelj. Na ulaznim vratima su se kao po nekom pravilu zadržali još desetak minuta. Završavali su razgovore i počinjali nove.

Kada je konačno stigao kući, bilo je devet sati uveče. Za 15 sati se trebalo javiti na intervju za posao kolumniste. Seo je i upalio televizor koji je ubrzo ugasio kada je shvatio da na programu nema zaista ništa kvalitetno. Počeo je sa raspakivanjem, onih stvari koje nije raspakovao ujutru kada je došao. Izvadio je svoje sveske iz putne torbe. Tu su bila njegova mala remek dela spremna da menjaju njegov život. Odabrao je par komada i prepisao ih je čitko na beli papir. Spremio je i indeks i diplomu. Sve je lepo stavio na sto sa ushićenjem koje je ravno polasku u prvi razred osnovne škole. Ovo je bilo njegovo avgustovsko veče. Poslednji dan avgusta pred prvi septembar. Bar da je bio avgust, a ne glupi, ledeni novembar.

Spremio je sebi neki sendvič od hrane koju je doneo sa sela. Ponovo je upalio televizor. Dok je jeo gledao je treći dnevnik na prvom programu nacionalne televizije. Slušao je šta se sve dešava u državi i u svetu. Pojeo je i nastavio da bulji u televizor, al' sve manje da sluša šta iz zvučnika izbija. Utonuo je negde između sveta mašte i sna. Nije mu se spavalo, ali nije imao ni o čemu da mašta. Samo je odmarao mozak ništa ne razmišljajući. Posle desetak minuta se ponovo uključio u dnevna dešavanja.

Dnevnik je u njemu upalio neku lampicu koja je davala signal mozgu da ispred vrata čeka inspiracija i da treba da je pusti da krene kroz moždani lavirint.

Uzeo je svesku i olovku i krenuo da piše ono što je inspiracija ostavljala na zidovima dok je prolazila kroz lavirint. Inspiracija se borila bolje nego ruka. Bila je brža. Kritikovala je društvo, dnevna dešavanja je pretakala u neki poseban oblik. Inspiracija je pobedila i njene žrtve su bile mnogobrojna slova na dva papira A4 formata. Papiri su bili grobnica slova ili možda veliko porodilište tih istih

slova, reči i rečenica. Sama pomisao da sutra treba da se javi na razgovor za posao koji je u njegovoj struci pokretala je u njemu neverovatnu inspiraciju i želju za pisanjem.

Pisao je do dva sata posle ponoći i naređao par pobjedničkih papira jedan na drugi. Jedva je nekako zaspao, ko zna kada.

Probudio se vrlo rano, pre nego što je sat zazvonio, negde oko 8 sati ujutru. Ležao je sav preznojtan i otkriven u gaćama i staroj majici. Probudila ga je inspiracija i uzbuđenje koje je iz njega izviralo kao i znoj. Ustao je i protrljao oči. Ponovo je seo na kauč i dograbio one papire od sinoć. Sada su prenoćili i malo, ali samo malo su se smirlile strasti, pa je mogao doneti pravičnu kritiku. Pročitao je iz cuga sve onako ne treptajući i u jednom dahu. Bio je oduševljen. Sam sebe je prevazišao. Otišao je da se istušira i polako da krene da se sprema. Sredio se. Obukao je najfiniju garderobu koju ima i koja je bila za specijalne prilike. Nije je nosio sigurno godinu dana. Obukao se i dva sata pre sastanka je izašao iz stana. Tekstove i indeks je stavio u jednu papirnu kesu. Dva puta je okrenuo ključ i spustio se niz stepenice. Namerno je da usput nešto prezalogaji i da svrati negde na kafu i utroši vreme do sastanka. Seo je u neki kafe-restoran i naručio sendvič i kafu. Uz kafu je prelistao još jednom svoje sinoćnje pobjedničke papire.

*

Izdavačko-novinska kuća se nalazila u samom centru grada u Železničkoj ulici. Tamo je stigao 15 minuta ranije. Urednik je bio raspoložen i nasmejan i kako je bio slobodan odlučio je da ga pozove ranije da uđe. Razgovor je potrajao dobrih pola sata. Urednik je čitao tekstove i oduševljavao se. Nije ništa pričao, ali se na njegovom licu videlo vidno raspoloženje i oduševljenje. Sijao je.

- Momak, ovo je sjajno. Imaš ovde kolumne za naredna dva do tri meseca, tako da samo možeš da sediš, a kinta će posle svakog broja da ti kaplje.

- Hvala Vam.
- Nema šta da se zahvaljuješ, odradio si dobar posao. Samo mi je krivo što ćeš morati da radiš ovako kao saradnik, al' neće to biti večno.
- Nema veze, samo mi je bitno da radim ono što volim.
- Sada smo u nekim parama, tako da već mogu da ti platim za naredna dva broja. To ti je 200 evra. Znam da nije bog zna šta, ali dobro dođe za honoraran posao.
- Nije puno 100 evra po kolumni? Šta on priča? - pomislio je Vlada.
- Ma ne, to je sasvim uredu. - sada je posle kraće pauze progovorio Vlada.
- Dobro onda smo se dogovorili. Ja ću ti se javiti dve nedelje pre nego što presušimo sa ovim tvojim tekstovima, pa da napišeš nešto novo.
- Možda u međuvremenu napišem za narednih godinu dana. - nasmejao se Vlada, preambiciozno.
- To bi bilo dobro, ali polako, gledamo da ispoštujemo koliko toliko aktuelna dešavanja u državi. Kakva nam je država, politika i kriminal će uvek biti aktuelni. Čujemo se kolega.

Izašao je iz kancelarije i uputio se prema trgu. Posle je nastavio kroz Zmaj Jovinu i Dunavsku ulicu do parka. Tu se malo zadržao, pa nastavio do Dunava. Uputio se kejom skroz do mosta slobode, a odatle se spustio kroz Fruškogorsku prema SPENS-u. Šetao je tako bez cilja, besposlen. Na SPENS-u je malo razgledao radnje sa računarskom opremom i šmekao lap topove. To bi bila prava investicija. Imao je para taman da kupi najjeftiniji i da onda do naredne plate odnosno honorara nema šta da jede. Razmišljao je da pozajmi pare, da ode na selo da prikupi od rodbine. Razmatrao je sve opcije. Kompjuterski je bio pismen, pa nije bilo potrebe da baca pare na neke časove. Nema veze, sačekće još neko vreme za kupovinu lap topa.

Stigao je kući nešto malo posle 15 časova. Usput je pokupovao neke namirnice da napuni frižider. Ušao je u stan i zavalio se na kauč. Predhodne noći je slabo spavao i sada je posle par sekundi ponovo bio u plavetnilu snova.

Tri dana nije izlazio iz kuće. Samo je to prvo popodne posle spavanja skoknuo do komše da mu javi novosti za posao. Stalno je pisao, a ponekad je pronalazio vremena i za jelo i spavanje. Tri dana je tako proveo, a onda je zazvonio telefon.

- Dobar dan. Da li je to Vlada?
- Da ja sam. Izvolite?
- Ja zovem iz pekare. Sutra uveče u deset dodite u pekaru na jednonedeljni probni rad.
- Važi. Vidimo se sutra uveče. Doviđenja.
- Doviđenja.

Konačno i neki konkretni posao na kome se moglo zaraditi ili samo izgubiti vreme, ali na kome je možda mogao proteći i koji dan radnog staža. Sedeo je tako i pisao još celo to popodne. Pogledao je na kalendar i bio je 4. Decembar. Trebao je sutra da izađe novi broj dvonedeljnika i u njemu Vladina kolumna. Samo da se pročuje za njega pa će ga možda zvati i iz drugih novina da radi za njih. Sutradan nije žurio sa ustajanjem iz kreveta, jer je trebalo celu noć provesti u onoj depresivnoj pekari.

Kada je ustao dograbio je telefon i javio mami sve novosti koje su se odigrale u poslednjih par dana. Mama je bila zadovoljna i osećala se kao pobednik što ga je naterala da ponovo pokuša. Ceo taj dan je pisao. Pisao je nešto što ovog puta nije bilo kratko. Nije bilo dva, tri papira. Za ovih četiri dana nakupilo se pedesetak strana njegovog rukopisa. Bilo je glavnih junaka, dešavanja i sve je počinjalo da liči na roman. Posle stotine kratkih priča i pesama, na pomolu je bio njegov prvi roman.

Oko četiri po podne se setio da je izašao njegov list danas, tačnije list za koji je tek počeo da radi. Obukao se i izašao iz stana do kioska pored zgrade. Na šalteru je opet stajalo "dolazim odma".

- Prokleta kurva. - procedio je. Garant zatvori i ide da se švalera po komšiluku.

Kako je to pomislio tako je iza njegovih leđa čuo teško disanje. Okrenuo se. Bila je to neka krupna žena od četrdesetak godina. Bila je stvarno jako krupna. Imala je po slobodnoj proceni preko 130 kila. Obišla ga je i stavila ključ u bravu trafike. Kada je video kako otključava promenio je mišljenje. Ipak je išla da jede negde. Uzeo je novine i otišao kući. Kako je stigao tako je zazvonio telefon.

- Je l' si pročitao kolumnu? - bio je to ushićeni urednik.
- Evo tek sada sam bio dole po novine.
- Što ih kupuješ, samo navrati u redakciju i dobićeš besplatno, a možemo i da ti šaljemo preporučeno.
- Ma nema veze, nisam znao.
- Kolege su oduševljene, prijatelji iz drugih časopisa takođe.
- Drago mi je da to čujem.
- Neki ljudi su se raspitivali da radiš za njih, ali ja ne znam koliko je to pametno.
- Pa ja sam za, što da ne. Volim da pišem, pa ako vi nemate ništa protiv. Svakako sam kod Vas prvo počeo, pa ne bih bez Vašeg dopuštenja.
- Ja sam spreman da ti povećam duplo honorar, da ostaneš bar neko vreme da radiš za nas.
- Nije meni loše ni ovako, ali ako insistirate - kroz smeh reče Vlada.
- Dođi u redakciju po još para.

Spustio je slušalicu i zadovoljno trljao dlanovima. Konačno lap-top. Otišao je u redakciju i tamo je dobio još 200 evra. Sad

je čvrsto odlučio da doda još stotku i kupi sebi sredstvo za rad. Oružje pomoću kojeg će da osvoji svet ispaljujući slova iz njega, rafale slova zvane reči i rafale reči zvane rečenice.

*

Stigao je odmah kući i ostavio kupovinu za sutradan. Večeras je trebalo ići i smarati se u onoj glupoj pekari. Ma vredi probati, ništa ne može da se izgubi. U pekaru je došao deset minuta ranije. Noć je prošla mirno bez preterano puno mušterija i tek negde pred zoru su i osvanule prve veće pare u kasi. Snašao se veoma lako. Malo mu je pomogao dežurni pekar koji je sa još jednim pomoćnim pekarom proveo tu noć sa njim. Samo ga je mučila pomisao da će tu za ceo mesec noćnog rada dobiti kao za jednu napisanu kolumnu u dvonedeljniku. Ceo mesec za dvesta evra, a samo par sati pisanja i kolumna koja je vredna kao teške i dosadne noći. Mora da je imao radoholičarske krvi od oca i majke. Nije funkcionisao bez konkretnog osmočasovnog posla.

Nije se napio čestito od posla u onoj perionici. Maju je već zaboravio, jer je dugo nije čuo. Bio je spreman da se napije, ne da bi tu vezu dugu zbrisao pićem kratkim nego čisto radi treninga. Pio je samo kada se osećao kao da će pući. To je nekada bilo ređe, a nekad veoma često.

Posle završene smene svi su otišli kućama na spavanje, ali ne i Vlada. Otišao je u obližnjui kafanu i popio dve viljamovke. Nije mu se ostajalo u kafani, pa je uzeo flašu neke rakije i otišao kući. Popio je još dve čašice kući i zaspao kao beba posle napornog dana i saznanja novih stvari. Samo je razlika bila što su bebe sad ustajale, a on je išao na spavanje. Solo drinker, bokalni solista utonuo je u pijane lelujave snove potiskujući nešto duboko u sebe.

Tako je proveo narednih mesec dana u noćnoj smeni u pekari i dnevnom spavanju. Nije stizao baš puno da piše, jer ga je pekara ubijala, ali mu je bila sigurni hleb i nije želeo da ga ispusti. Opet je ulazio u kolotečinu, zonu konfora, zapostavljajući sebe. Pred novu

godinu je naišao na neko sniženje sa kompjuterskom opremom i rešio da sebe počasti lap-topom. Konačno je i to kupio i sada je sve išlo brže, ali mu pekara nije dozvoljavala da se raspiše onako kako ume.

Ceo decembar je bio dosadan, nekako jednoličan. Nije imao puno prijatelja, pa ni sam doček nove godine nije za njega bio preterano spektakularan. Dogovorio se sa Milanom da odu na gradski trg, a posle još malo da prozuje, pa kućama. Tako je i bilo. Niti su se napili, niti su upoznali nekog novog. Ma veče kao i svako drugo.

Božić je proveo kod mame na selu, sa njom i sa rodbinom. Proteklo je sve u miru i porodičnoj toplini. Stigao je prvim autobusom ujutru posle noćne smene u pekari. Vratio se sutradan. Sa sela je otišao direktno na posao.

Ta pekara ga je pomalo gušila. Nije više bilo svrhe raditi tamo, kad od kolumni u samo jednom broju zarađuje sasvim dovoljno, mnogo više nego što je inače navikao. Bio je čovek od reči i nije hteo da radi za druge novine, jer je na početku obećao uredniku da će neko vreme samo za njih raditi.

Konačno mu se malo sredio život. Januar je polako prolazio, njegova knjiga je prešla stotu stranu, a njegove priče su se polako gomilale na hard disku njegovog računara. Pekara mu je i dalje bila veliki teret, ali nije hteo da daje otkaz dok ne dobije stalno zaposlenje u novinama. Ako se to uopšte ikada i desi. Šetao je gradom, gledao je informativne emisije na televiziji, pomno slušao mušterije u pekari i prikupljao priče koje je posle pretakao u svoja dela.

*

Kada je peti broj, od kako on piše, izašao na kioske bio je pomalo neprijatno iznenađen. Ispod njegove kolumne stajalo je tuđe ime. Pronašao je stare brojeve i na njima je bilo isto to ime. Ranije to nije primetio, ali sada je sasvim slučajno zapazio. Bio je

besan, razočaran i u njemu je ključala vrelina za osvetom. Opet je razmišljao šta mu je najpametnije činiti. Dobija pare i radi kao saradnik, al' se njegove kolumne potpisuju možda baš zato drugim imenom. Kada ga zaposle za stalno možda će se nešto promeniti. Odlučio je da za sada ostavi sve da miruje, a kada ga urednik pozove da to reši sa njim na miran način.

Početak februara u garsonjeru pored njegove doselila se jedna mlada lepa devojka. Posle nekoliko pokušaja na raznim fakultetima, pronašla se na žurnalistici. Imala je 23. godine i bila je na drugom semestru.

Par dana su se Vlada i ona merkali u prolazu i osmehivali jedno drugom. Posle dve nedelje se ona prva javila.

- Ćao komšija.

- Ćao. - Vlada je bio pomalo oštar i besan taj dan.

Pogledi su se razišli i zatvorila su se i njegova i njena vrata.

Taj dan se čuo sa urednikom i rekao mu da će morati da pronađe drugi posao, ako se od sledećeg broja ne pojavi njegovo ime i prezime ispod njegovog dela. Urednik nije mnogo mario. Možda je to bilo samo taj dan, možda je bio loše volje.

Kako je zatvorio vrata seo je na krevet. Sedeo je skoro sat vremena gledajući u jednu tačku. Nije mogao da izbije fatalnu devojku iz stana pored njegovog. Samo ih je zid delio. Tako su bili blizu, ali istovremeno udaljeni kilometrima i još toliko su se udaljili posle onog njegovog odsečnog pozdrava.

Te večeri se javio u pekaru da je bolestan i da ne može da dođe. Međutim gazda to nije tolerisao. Kao da je znao da Vlada blefira. Te večeri je ipak morao da ode na posao. Celu noć nije progovorio ni reči sa kolegama. Razmišljao je o maloj crnoj devojci sa plavim očima. Razmišljao je kako za razliku od prošle godine, sada može da se pohvali nekim uspehom, iako iza tog uspeha ne stoji njegovo ime. Stoji on, ali ne i ime. Nekada je jedva krpio kraj sa krajem dok je bio u onoj perionici. Sada je polako pešćanik krenuo da se

okreće i počelo je da curi njegovo vreme. Možda i nije, posle onog razgovora danas sa urednikom, ali svakako osećao se kao da je na nekoj odskočnoj dasci.

Iz treće smene je otišao direktno u redakciju. Urednik je bio nervozan, jer im je list postao slabo tražen.

- Rubrika u kojoj pišeš će morati biti ukinuta na neko vreme i moraćemo smanjiti broj strana. Nije samo tvoja pozicija u pitanju. Tvoje su kolumne dobre, ali ćemo se orijentisati uglavnom na informativne delove.
- Dobro, ako je tako. Ja ću tražiti posao na drugom mestu, a vi kad stanete na noge onda se javite. Samo onda će biti uslov da se kolumne potpisuju mojim imenom.
- Nije problem, dogovorićemo se. Ovako je moralo biti, razumi me. Dovođenja.

Vlada je izašao iz zgrade. Grad je bio tmuran i oblaci su mu se nadvili iznad glave prepune problema. Zapravo i nije bilo nekih problema, ali on ih je natovarilo sebi na grbaču. Ponovo je bilo sve po starom, a taman se navikao na bolje. Sva sreća pa nije dao otkaz u pekari. Stigao je kući oko devet sati ujutru. Izuo je cipele, skinuo jaknu i samo se izvalio na kauč. Zaspao je u roku od pola minuta.

Probudio se nekako prazan kao flaša posle burne i vesele noći. Juče je bio na usponu, a već danas se sapleo o prepreku i skotrljao se u podnožje. Tih dana se povukao u sebe i nije skoro ni sa kim komunicirao. Niko ga nije ni viđao, jer je odlazio kasno uveče, a vraćao se rano ujutru. Nije ga sretala ni nova, lepa, komšinica kojoj još ni ime nije znao. Prošao je tako ceo februar u noćnim smenama, dnevnim spavanjima i ponekad potragama za dobrim pričama.

U međuvremenu je bio kod Miše dva puta i to samo onako na kratko, da se javi i da malo popričaju. Bilo mu je krivo zbog Vladinog otkaza tačnije zbog prekida angažmana za novine. Obećao je da će se raspitati on za neki konkretan posao za njega.

*

Početak marta je malo živnuo, jer je i vreme živnuo. Temperatura nije više bila ispod nule i kao da su se nazirale prve konture proleća. Posao u pekari je nekako gurao sa stisnutim zubima i zatvorenim očima. Kako je saznao da je izgubio dobro plaćen, honorarni posao u novinama tako je manje vremena i posvećivao svojoj knjizi. Inspiracija ga je izdavala, a nije hteo ništa na silu da piše. Sa ženskom osobom kao da nije bio čitavu večnost, a i nije par godina, četiri – pet sigurno. Već je izgubio samopouzdanje što se tiče bilo kakvog odnosa sa ženama.

Mart ga je razvedrio, samo da ga baba Marta ne povрати u predhodnu zimsku depresiju. Počeo je da se kreće i da posećuje javna mesta. Išao je na dve izložbe. Na neku izložbu fotografije i izložbu neke moderne umetnice. Uglavnom je takva mesta obilazio sam. Miša je bio prost čovek i njega takve manifestacije nisu interesovale. Pre je bio za neki sajam automobila ili neki sličan događaj. Neku trku recimo, borbu bikova ili u najboljem slučaju fudbalsku utakmicu. Milan je tih dana radio drugu smenu u perionici i nije mogao da ide. Njih dvojica su bili jednini ljudi sa kojima se Vlada družio u gradu. Sve stare kontakte je izgubio, iako ih nije puno ni imao. Za vreme studentskih dana najviše vremena je provodio sa Majom i nije sklapao neka prisnija prijateljstva sa ljudima sa fakulteta. Nije ni izlazio puno. Uglavnom šetnja sa Majom po gradu i u kućnoj varijanti neki film i kokice. Kada je ona otišla on je bio na rubu živaca, bez ikakvog oslonca i bez ramena za plakanje. Nije bilo iskrenog i pravog prijatelja. Maja mu je bila i prijatelj i devojka i psihijatar.

Bio je 8. mart. Vraćao se sa posla, kao i obično iz noćne smene. Prošao je pored pijace, koja je u tom trenutku bila preplavljena šarenilom raznoraznog cveća. Prošao je sve to potpuno ravnodušno. Posle nekih dvadesetak metara se okrenuo i zastao.

- Mogao bih da kupim jedan cvet makar da poklonim Mišinoj ženi. - razmišljao je.

Vratio se par koraka nazad i prošao kroz mirišljavo šarenilo koje se prostiralo sa njegove leve i desne strane u dužini od oko pedeset metara na delu izvan futoške pijace koji se nalazi na bulevaru Oslobođenja. Nije znao šta da kupi, šta je uopšte bilo u modi. Znao je da nikako ne treba karanfil, jer je on više za sahrane. Kupio je roze ružu sa nekim minimalnim aranžmanom. Radio je skoro pola noći za taj jedan cvet.

- E kako neki ljudi zarade tog dana. Mirni su narednih mesec dana. - mislio je on.

Kada je stigao kući cvet je odložio u veliku čašu za pivo. Retkost je bila da jedan samac ima vaznu. Već je bio programiran, da leže oko pola osam, a da ustaje oko tri, četiri sata po podne. Nije bio jedni programiran. Svi ljudi koji su radili stalno istu smenu, kao i oni što su radili po evropskom radnom vremenu imali su svoje dane koje su provodili unutar klišea. Neki su bar imali vikend slobodan, al' on je imao samo jedan dan nedeljno. Razmišljao je o svemu tome svaki put kad bi posle dosadne noći legao u krevet.

Probudio se oko dva sata po podne. Otvorio prozor, a napolju se osetila prava praznična atmosfera. Gde god da pogledaš, vidi se muškarac kako nosi cveće. Vladi je taj datum bio besmislen otkako je Maja otišla, mada i kada je bila tu bilo mu je sve to glupo. Zašto ženi poklanjati cveće samo taj jedan dan u godini, zašto je samo tada poštediti od dnevnih obaveza i odvesti je na ručak samo tada. Sve su to bila neka njegova razmišljanja koja je poneo sa koferom kućnog vaspitanja.

Taj dan je bio nekako poetički nastrojen i jednostavno su mu se stihovi javljali u glavi jedan za drugim, kao kompozicija vagona. Život je jedan veliki voz, svaka godina vagon, koliko samo ljudi prođe kroz njega. Njegov voz je dodavao bespotrebne vagone, a iz godine u godinu sve više ljudi je napuštalo te vagone. Njegov voz kao da se kretao putem propasti. Kao da je vozio za Černobil posle one fatalne '86. godine.

Sedeo je na kauču i kuckao sve što mu je naviralo u tim trenucima. Televizor je kao i obično bio uključen. Bez njega mu je sve bilo prazno i gluvo. Kao da mu je on bio najbolji prijatelj. Izgubio je pojam o vremenu. To je osetio tek kada je počelo da mu trne dupe od sedenja i kada je primetio da je u njegovoj sobi prisutna samo svetlost TV-a i monitora. U onom naletu inspiracije nije bilo vremena da se misli na vreme. Samo je u jednom trenutku desnim okom pogledao u desni donji ugao na monitoru. Vreme je bilo za mali predah.

Otišao je da se istušira i da spere sa sebe onu radnu noć, kako bi u novu mogao ući čist. U odnosu na veličinu stana kupatilo je bilo prilično veliko. Nije bilo duboke kade, samo tuš kabina i ostala standardna oprema. Na brizinu se istuširao i žurno se bacio ponovo na pisanje. Započinjao je mnogo priča, pesama, svašta je zapisivao. Beležio je misli, koncepte kako bi posle mogao da ih proširuje. Tako je proveo još pola sata, kada se ozbiljno začuo alarm u njegovom stomaku. Glasno ga je pozivao da ga napuni, da uposli i njega bar malo.

Imao je neki pasulj od juče. Izvadio ga je iz frižidera i stavio na ringlu da se greje. U žurbi je sručio tanjir pasulja u želudac, obukao se i bio spreman da krene. Naumio je da ode do Miše malo pre posla i da odnese njegovoj ženi cvet. Toliko puta je bio, a nije se setio da odnese ni sto grama kafe ili malom neku čokoladicu. Miša nije bio takav čovek da mu to uzme za zlo. On čak nije ni primetio te male propuste, ali njegova žena to sigurno jeste.

Obuo je patike i izvadio cvet iz improvizovane vaze. Malo ga je obrisao od vode i spremio ga na uručenje u nežne ruke komšijine žene. U levoj ruci je držao cvet, a desnom je zatvarao vrata kada se začulo oključavanje susednih vrata. Iz susednog stana je izašla lepa, još lepša nego obično, nova komšinica. Bila je sređena i verovatno je kretala na sastanak sa momkom. Vlada kada je ugledao ostao je bez daha. Nije znao šta da kaže u tom trenutku, zavezao mu se jezik. Jedva nekako je izustio:

■ Preokret

- Ććććaaaao komšinicce. - zamucao je.

- Ćao komšija. Lep cvet.

U jednom trenutku kada je video kako izlazi pomislio je da joj pokloni cvet, al' kada je video kako sija mislio je da taj cvetak nije dorastao njoj. Ona je izgledala kao devojka koja prima skupocene poklone, koju bi jedini zadovoljio buket od 101 ružu.

- Pa da lep je cvet, samo kad bi našao adekvatnu lepoticu koja bi ga učinila još lepšim.

- Komšija, pa baš ste romantični. Blago Vašoj lepšoj polovini. Pravi ste pesnik.

- Hvala, daleko sam ja od svega toga. - bio je skroman - Zapravo, ovaj cvet je namenjen Vama, ovaj tebi. - zbunio se, al' ga je ipak krenulo posle celodnevnog pisanja.

- Jao, pa hvala komšija, - zacrvenela se lepotica, kojoj još ni ime nije znao., al' ti mi ni ime ne znaš.

- Važno da znam da si lepa kao ovaj cvet, a ime nije bitno. Što se mene tiče, za mene si prelepa komšinica. - oslobodio se sasvim Vlada.

- Jao. Crvenela je konstantno na svaku njegovu rečenicu, dok se i on pomalo crveneo jer je mislio da lupa gluposti.

- Ja sam Vlada - pružio je ruku.

- Drago mi je, Marija, za prijatelje Maja.

- O ne, opet Maja u mom životu - pomislio je u sebi. Totalno je glupo ovo sa moje strane, ispaoo sam kreten, a onda garant ide da se nađe sa dečkom koji će joj pokloniti pet puta lepši buket. - vrzmale su mu se razne misli po glavi.

Sišli su zajedno niz stepenice u potpunoj tišini. On sa gomilom svojih misli koje su mu strujale kroz telo, a ona crvena i malo iznenađena. Nije hteo da je pita ni gde ide, ni da li ima dečka odjednom ga ništa nije interesovalo. Poklonio je cvet koji je već namenio nekom, pa nije bilo lepo da ide praznih ruku. Izašli su iz ulaza, a ona je sa cvetom u ruci krenula desno. Okrenula se posle

nekoliko metara i uputila jedan smešak Vladi. Pozdrav bez reči, da ne remeti tišinu iz ulaza i harmoniju koja je počela. Vlada je skrenuo na levu stranu do prodavnice. Razmišljao je šta će Marija da uradi sa cvetom. Baciće ga čim ode iza ćoška, a možda i neće. Pokloniće ga drugarici, mami, to nije mogao da zna, samo je mogao da lupa glavu bespotrebnim brigama.

U prodavnici je kupio 200 grama kafe i veliku milku od 300 grama. Prodavačica mu je stavila to u providnu plastičnu kesu, a on se plativši uputio ponovo ka svom ulazu. Na satu je već bilo pola osam.

Pozvonio je dva puta. Otovrila je Mišina žena koja nje baš izgledala kao da joj je praznik.

- Dobar dan. Ovo je za Vas.
- Hvala Vam, niste trebali. Uđite, Miloš je u sobi.
- Nemojte tako, red je. Praznik Vam je danas.
- Malo jači praznik kad ja rintam svaki dan po kući.

Vlada je ušao, izuo se i skinuo jaknu. Seo je na fotelju u sobi. Miloš ga je pogledao i bez reči se ponovo vratio gledanju tv-a.

- Je l' sam ja došao u krivom trenutku?
- Ma nešto smo se malo zakačili, kao i uvek.
- Ajde ništa idem ja onda.
- Ma kakvi bre. Nešto mi prigovara što je morala da sprema ručak, a ja se nisam setio da je izvedem negde. Kao da je tokom godine ne izvedem nikad.
- Pa trebao si možda i sada ako znaš da joj znači.
- Ma znam da je u pravu, zato se i nerviram.
- Izvedi je sutra i biće sve u redu.
- Tako ću i uraditi. Žene su to. Samo im treba malo pažnje, nije bitno vreme. Nego šta novo ima kod tebe?
- Jao evo ništa. Pekarska robija i ženska magija.

- Koja te je omađijala?
- Jao jesi video onu crnu, što se doselila pored mene?
- Ne.
- Uh. Ono je nešto posebno. Pravi zmaj.
- Ajde samo polako, taktično i neka ti je sa srećom
- Hvala. Moram da razradim plan.
- Nemoj previše da planiraš, one uvek vole kada se oseti ta spontanost. Nego je l' ima nekih izgleda za neki napredak u karijeri novinara?
- Ma slaba vajda od toga. Svakako nisam ja novinar.
- Ma daj oglaš u novine da daješ neke časove klincima za prijemne u srednje i studentima. Studentkinjama. - nasmejao se Miša gromoglasno kada je pomenuo studentkinje.
- To i nije loša ideja. Oni sada polako kreću da se spremaju za prijemne ispite.
- Pa eto vidiš.
- Kako je tebi na poslu?
- Pa za sada je dobro, al' znaš kako je raditi u vladi, sa promenom vlasti možeš i na ulicu. Rizično je to.
- Uloži u nešto sada dok ti dobro ide. Odvajaj mesečno bar po 300 evra i ulož u nešto što će da kaplje. Bilo šta.
- Imaš pravo. Mogao bih otvoriti ženi frizerski salon. Ona je frizerka, a svakako sedi besposlena kod kuće već godinama. Podićiću ja kredit.
- Samo polako i promišljeno. Najvažnija je dobra lokacija i nekoliko marketinčkih poteza.
- E šta ti je učen čovek, sve zna.
- Ma to su neke stvari koje svi znaju. - opet je po stoti put Vlada bio skroman. - Reci mi koliko je sati? Meni je stao sat, kao i dah kada sam ugledao onu malu. Savršena je. 180 visoka, skoro moje visine, prelepe oči, negovana kosa, lep osmeh, a

moram priznati i guza savršena. - nasmejao se.

- Sada ti je tačno osam. Dobro zvuči. Vidim dobro si je prostudirao. Koliko mala ima godina?
- Pa nema više od 25, po nekoj slobodnoj proceni, mada danas klinke od 17 izgledaju kao dvadesetpetogodišnjakinje.
- Samo ti ispipaj teren i juriš.

Vlada je ćutke navijao sat. Posle su ostali da pričaju još četrdesetak minuta o nekim beznačajnim stvarima. Ni jednog, ni drugog nije to zanimalo, ali su malo dopunjavali vreme. Vlada do početka smene, a Miša do početka neke utakmice. Žena mu je svo vreme sedela u kuhinji i listala nekakve glupe žute novine. Dok je sin bio u svojoj sobi i igrao igrice.

U devet sati Vlada je napustio stan i uputio se prema pekari. Usput mu se na svakom koraku priviđala nova, mlada komšinica, Marija. Bio je opsednut njenom lepotom. Smenu je izgurao lakše nego ikada. Stalno je mislio o njoj i o ponovnom susretu. Za čitavu smenu mu je ušlo samo tri mušterije iako je pekara bila u centru grada.

Ujutru je sastavio oglas i uputio se do „Građanskog oglasnika”. Malo je lutao po gradu kako bi sačekao da se otvori redakcija u kojoj su se primali oglasi. Ona se otvarala u sedam sati ujutru. Radile su dve dobrodržeće gospođe srednjih godina. Obe bi bile pogodne za neku avanturicu u garsonjeri. Bar je tako Vlada mislio. Godine su ga zapekle, pa je odlučio da se probudi. Sada je želeo da se razleti na sve strane, da nadoknadi sve što je propustio u mladosti, da se izivi. Predao je oglas, prvi tog dana, a verovatno i prvi za taj broj. Oglasnik je trebao da se pojavi na kioscima za četiri dana. Ljubazne gospođe su ga ispratile osmehom. On je pored osmeha u njihovim očima video i da su željne avanture, ili je možda samo on bio toliko željan da mu se priviđalo. Ko zna šta se njima priviđalo u tom trenutku.

Prve dve nedelje po izlasku oglasa uspeo je da stekne stalne učenike. Oglas je glasio: "Profesor srpskog jezika i književnosti sprema osnovce i srednjoškolce za prijemni. Zvati posle 14h". Za to vreme nije stizao ni da piše. Jedva je stizao da jede i da se tušira. Sva sreća pa je posla bilo. Nije mu bio problem da drži časove, al' mu je pomalo bio problem da svakodnevno ide u pekaru. Nekada su klinici dolazili kod njega u stan na časove, a nekada je on išao kod njih. Uglavnom bi prvi čas on odlazio tamo kako bi roditelji dece mogli da vide sa kim imaju posla.

Marija je par puta pokucala na njegova vrata, ali nije niko otvorao. Mislila je da je izbegava i da zato neće da otvori. Ona je bila pomalo zagrejana za njega. Primetila je neku harizmu i šarm koje su prekrivali tuga i potištenost. Lepe, svetle oči u njoj su stvarale želju da prodre dublje u njegove misli.

Vlada je ponovo bio u formi što se tiče svoje struke. Nekoliko klinaca i kliniki imalo je sjajnog nastavnika. Šta bi dali da im je takav nastavnik u školi. Ni roditelji nisu žalili pare, jer su videli napredak kod svoje dece. Negde bi ga čak zadržavali na ručku ili večeri.

Od silnog posla nije ni stizao da misli na Mariju. Možda i bolje. Sada je mislila da on ne želi da se viđa sa njom i bila je još znatijeljnija da sazna razlog. Saznala je čak i broj i zvala ga telefonom, ali se ni na telefon nije niko javljao. Pozvala je oko 11 sati ujutru jedan dan. Zvonilo je skoro deset puta. Vlada je bunovan pružio ruku i dohvatio slušalicu. Sa druge strane žice se začuo prijatan glas:

- Halo. Je l' to Vlada?
- Daaaa. A ko ga traži. - bio je pomalo grub zato što mu je prekinut san.
- Jao izvini ako sam te probudila. Marija je ovde, komšinica iz stana pored tvog. Mislila sam da popijemo kafu.
- Pa može, al' malo kasnije. Može oko jedan po podne.

- Možeš li u pola jedan. Imam od pola dva neke obaveze na faksu.
- Može. Vidimo se.
- Vidimo se, čekam te u pola 1.

Okrenuo se na drugu stranu i zatvorio oči, koje su za vreme razgovora bile jedva i otvorene. Kapci su pali, a sa njima se spustila i slika pred njegove oči. Marija. Sada je samo mislio na nju i okretao se po krevetu. Pola sata se mučio da ponovo zaspi, ali mu nije polazilo za rukom. Ustao je i otišao do kupatila. Umio se, oprao zube i pišao. Bilo je oko 11:35. Obukao se i rešio da malo ranije poseti komšinicu, jer je posle imao još obaveza. Trebalo je produžiti i oglas, jer je prošli broj bio zadnji u kome se objavljivao. Trebalo je održati i par časova, a zatim se smarati u pekari.

Uzeo je 100 grama kafe, koja mu je stajala neotpakovana u kuhinji. Za par sekundi se našao ispred njenih vrata sa kafom u ruci i sa knedlom u grlu. U "slow motion" stilu je pritisnuo zvonce. Dok je prst neverovatno sporo išao prema zvonu u njegovoj glavi su se smenjivale slike. Dvoumio se. Pozvoniti ili se okrenuti i otići. Napokon je pozvonio. To je i njega malo iznenadio kada je shvatio da je ipak pozvonio. Sa druge strane se čuo ženski glas.

- Evo. Momenat.

Vrata su se otvorila, a sa druge strane je stajala prava lepotica. Bila je nesređena, u kućnoj varijanti. Trenerica i majica kratkih rukava.

- Jao pa to si ti. Poranio si. Ajde uđi. Izvini što sam nespremna.
- Ma daj opusti se, kućna varijanta. Da si ti kod mene došla iznenada i ti bi mene takvog zatekla.
- I to što kažeš. - smeškala se.
- Poranio sam, jer posle imam neke obaveze, a nisam mogao da se najavim, nešto sam u haosu.
- Nema veze. Šta ćeš da popiješ?

- Pa ne znam, može kafa sa malo mleka. Izvoli, ovo je za tebe. - pružio joj je kafu koju je doneo.
- Jao, stvarno nisi trebao.
- Ma doneo bih ja i više, al' ovo sam imao kod kuće. Red je kad se dolazi prvi put u kuću.
- Ma neka. - dobacila je Marija iz kuhinje dok je pristavljala vodu.

To je bila jedna prostorija i kuhinja je od sobice bila odvojena samo jednim zidom koji je predstavljao šank. Pored njega je stajalo dve šank stolice. Klasično mala garsonjera. Ista kao Vladina, samo je on umesto tog pregradnog zida tj. šanka imao mali okrugli sto sa tri stolice.

Seo je na fotelju, a Marija je sela preko puta njega na neki trosed. Delio ih je mali, ovalni, stakleni, sobni sto. Gledali su se par minuta, a onda je Marija skočila, kako bi malo presekla tu tišinu.

- Jao, kafa. Već je provrila voda sigurno.
- Ma polako.
- Čime se ti baviš? Ako nisam indiskretna previše. - upitala je Marija da pošto poto prekine tišinu nastalu zahvaljujući Vladinom zavezanom jeziku.
- Ma nisi indiskretna. Držim časove osnovcima. Spremam ih za prijemni, a posle provodim dosadne noći u jednoj pekari u centru.
- Pa što dva posla radiš? Ja svašta pitam. S obzirom na situaciju u državi dobro je pa ne radimo i po tri posla.
- Ma jedan radim zato što moram, prijava, socijalno i te stvari, a časove držim, jer mi je to struka i to volim. Njeno razmišljanje mu je probudilo osmeh.
- Šta si ti završio?
- Srpski jezik i književnost.
- Jao pa to je super. Samo nije perspektivno.

- Pa i nije. To sam upisao zato što mi se to oduvek sviđalo. Dobro mi je išlo još od osnovne škole. Ti studiraš nešto? Vidim da si mlađa. - izokola je želeo da sazna koliko godina ima.
- Ja studiram žurnalistiku. Ovo mi je tek drugi semestar. Upisala sam pravo, pa mi nije išlo, pa sam onda upisala poljoprivredni. Sve mi je dosadilo i na kraju sam upisala višu poslovnu, da završim bilo šta.
- Nisi ni to završila? Nije ti se svidelo? - prekinuo je Vlada sa osmehom.
- Ma konstantno sam pokušavala da upišem žurnalistiku i evo konačno sam tu.
- Pa kako ti ide? Je l' ima izgleda da upišeš drugu godinu?
- Pa očistila sam prvi semestar i dala neke kolokvijume u drugom. Videćemo posle junskog roka.
- Pa kad si pre stigla da promeniš toliko fakulteta? Ne bih ti dao više od 20 godina.
- Hehe. Imam 23. Koliko ti imaš?
- Ja 28. Još malo pa 29.
- Hvala ti još jednom za ono cveće. Predivno je. Baš si pažljiv.
- Ma nije to ništa. - opet se zacrveneo gospodin skromni. - Morao bih da krenem imam još dosta obaveza, a na kraju uveče i tu prokletu pekaru.
- Jao, pa zar već? Mogao si još malo sedeti. Taman smo se raspričali.
- Moram stvarno. Imam časove.
- Važi onda. Nadam se da sad neće opet proći dve, tri nedelje dok se ne javiš.
- Iskombinovaću se sa vremenom, pa se vidimo.

Vlada je izašao iz stana i ušao u svoj stan. Obukao je jaknu, preobuo se i ponovo izašao. U poslednje vreme je stvarno malo

vremena provodio u stanu. Prvo se uputio ka oglasniku. U pekari je imao plaćen prevoz, tako da nije bilo potrebe za švercovanjem u autobusu niti za izdvajanjem posebnog bužeta za kupovinu karte.

Sačekao je bus i bio na odredištu za nepunih deset minuta. Ušao je u zgradu. Za pultom gde su se primali oglasi sedela je samo jedna od one dve žene od prošlog puta. Bila je to crna gospođa od oko 40 godina. Vidi se da je, ne tako davno bila prava lepotica. Još uvek je bila i lepa i zgodna. Dobrodržea gospođa.

- Dobar dan. - rekao je Vlada.

- Zdravo mladiću.

Gospođa je bila ljubaznija nego prošli put. Ovog puta je svojoj ljubaznosti dodala dozu pohotnosti i grickanje donje usne. Vlada je bio prilično uzbuđen. U trenutku mu je došlo da preskoči pult i da strasno nasrne na nju. Sa jedne strane Marija mu je stajala u oblačku iznad glav i prožimala misli dok je ova gospođa budila neku žudnju u njemu i želju za avanturom. Lomio se. Stegao je zube i posle par sekundi se pribrao.

- Ja sam, ovaj... došao da produžim oglas.

- Može. Kako glasi?

- Profesor srpskog jezika i književnosti sprema osnovce i srednjoškolce za prijemni. Zvati posle 14.

- Ostaje ovaj isti broj?

- Da.

- Reci mi je l' znaš ti dobro engleski?

- Pa prilično. Ne bih baš mogao da držim časove, al' nešto malo bih mogao.

- Ma ne časove samo nešto da mi prevedeš. Kratak tekst. Platiću ti.

- Može u naturi. - nije rekao, ali je pomislio. - Nema potrebe za plaćanjem – rekao je.

- Ajde dođi ovamo.

Odvela ga je u neku prostoriju koja se nalazila iza pulta. Tamo nije nikog bilo, čak ni one koleginice od prošlog puta. Seo je na stolicu. Bila je na okretanje i odmah se zarotirao i okrenuo leđa radnom stolu. Sada je mogao da vidi gospođu kako za njim ulazi nakon što ga je propustila. Prišla mu je i stavila svoju desnu nogu na levi naslon za ruku na stolici.

- Gde je taj engleski? - pitao je.
- Pa nema engleskog, al' ima Engleza. Šta se praviš Englez. Znaš šta hoće jedna mlada udovica?
- Znam. Zgrabio je još jače i pribio uz sebe. Gde Vam je koleginica?
- Ne brini, otišla je da jede i neće sigurno još sat vremena.
- A koliko Vi godina imate. Znam da se dame ne pitaju za godine, ali bi mi dobro došlo da znam.
- Bitnije je kako ja tebi izgledam, a ne koliko godina imam.
- U pravu ste.
- Nemoj da mi persiraš. Imam 40 tačno. I zovi me Vesna.

Posle toliko godina ponovo se aktivirao. Prošla je večnost u apstinenciji.

- Bilo mi je predivno. Nadam se da ćemo ponoviti.
- Vrlo rado. Sve za Vas.
- Šta sam ja rekla za persiranje, uostalom nisi mlađi ni deset godina od mene. Bilo je i tebi dobro, al' nećeš da priznaš.
- Naravno da je bilo. Imali ste broj, mogli ste se i ranije javiti.
- Nikad nije kasno. Već sam rekla, a ponoviću, nemoj da mi persiraš. - nasmejala se.

Navukao je pantalone i krenuo ka izlazu. Na vratima se susreo sa drugom radnicom oglasnika. Izašao je i uputio se na autobus. Bio je previše uzbuđen i srećan. Snovi su mu se ostvarili. Sada bi mogao da održi 15 časova za redom i da spoji dve smene u pekari i ne bi mu smetalo. Tako je i bilo taj dan. Odradio je sve svoje

obaveze kao od šale i pekaru je čak izgurao sa osmehom. Mislio je i na Mariju, ali sa njom je svakako bio u početnoj priči, muvanje u srednjoškolskom stilu. Ovakvu priliku sa gospođom nije smeo da propusti., jer ga je to zapravo trglo iz višegodišnje apstinencije.

*

Ujutru oko 11 sati je ponovo zazvonio telefon. Ovog puta je zvonio mobilni telefon. Ko bi mogao biti? Marija nije imala njegov broj mobilnog, jer se na prvom sastanku nisu razmenili brojeve. Samo fiksni, na koji ga je i prvi put zvala.

- Zdravo. Vesna ovde. Jesi ti Vlado?
- Da. Ja sam. Koja Vesna je u pitanju?
- Juče ti je bilo toliko lepo da misliš da je bio san? Ne sećaš mi se imena?
- Vi ste. Pardon ti si. Izvini, totalno sam pomešao nešto.
- Nije ni bitno ime. Ako želiš da mi persiraš, slobodno.
- Ma nije to nego, nekako, stvar poštovanja. Ne znam.
- Slušaj. Koleginica mi danas opet izlazi oko 13 časova da obavi neke posliće, a neće se ni vraćati. Ako imaš vremena navrati da mi prevedeš nešto.
- Videću da se uklopim nekako. Vidimo se.
- Ćao. Čekam te.

Pravio se da ima neke obaveze. I imao ih je, ali tek od 3 sata po podne. Skočio je odmah iz kreveta i otišao pravo pod tuš. Sredio se i u 12:45 bio spreman za polazak.

Ponovo ista priča od juče, samo sada nije bilo nikakvog prevoda. Tačnije nije bilo izgovora za prevod. Sčepala ga je sa vrata za ruku i uvukla u kancelariju. Uzela je papir i na njemu napisala "dolazim odma". Vlada je uzeo olovku i dodao h. Vesna je otišla i zalepila cedulju na vrata, a potom ih zaključala. Sve je bilo spremno za ponavljanje jučerašnjeg scenarija.

To su ponovili još par puta, a onda je Vesna verovatno našla drugog i prestala da se javlja. Pitanje da li je i bila udovica ili je samo želela radikalne promene u svom seksualnom životu.

Vlada i Marija se opet nisu viđali par dana. Bio je preokupiran sa Vesnom, časovima i poslom u pekari. Nije se žalio, odgovoralo mu je sve to.

Ujutru kada se vraćao kući zatekao je ceduljicu zadenutu za vrata: "Javi se. Marija." Odlučio je da malo dremne, a posle se posveti pravim vrednostima. Pozvao je Mariju.

*

Probudio se oko podneva. Pridigao se u sedeći položaj i zatvorio ponovo oči. Pokušavao je da se priseti sna koji je sanjao. Osim što je ponovo sanjao Vesnu i njenu koleginicu, sanjao je i Mariju, ali nije mogao tačno da se seti detalja. Zna da su bili negde na moru, na nekoj dugačkoj peščanoj plaži. Polako je Sunce zalazilo i plaža je postala pusta. Nije mu bio san potreban da bi shvatio kako je zaljubljen u Mariju. Upalio je laptop da zapiše nekoliko misli kako ih ne bi zaboravio posle. Pustio je muziku, al' nije ništa zapisao, jer su mu verovatno mislio otišle na neku drugu stranu. Sa druge strane zida je sedela Marija, čije su misli isto bežale na drugu stranu. Njihove misli su se susrele negde na pola puta, ali su im pogledi bili usmereni na različite strane. Ustao je sa kreveta, a muzika se i dalje tiho čula. Otišao je do frižidera da vidi šta bi mogao da jede. Već danima je jeo van kuće. Negde na pauzi između dva časa u nekoj osrednjoj brznoj hrani ili pekari. Jeo je i uveče u toku smene u pekari. Tamo je jeo uvek sveže i toplo pecivo, a ujutru bi donosio kući vruć hleb za doručak. Hleb je plaćao, a ono što je jeo u toku noći je uklapao nekako u topli obrok. Sada je našao neke namaze i neke suhomesnate proizvode u frižideru. Nažalost nije bilo više ni šunke, a ni slanine sa sela, pa je morao ove kupovne salame da jede. Napravio je dva sendviča i sipao čašu jogurta. Počeo je da razmišlja o Mariji i te sendviče

je slistio za nepuna 3 minuta. Spremio se još brže nego što je jeo i našao se ispred Marijinih vrata. Sada je pozvonio smelije nego prošli put. Ona je otvorila sređena kao da se spremala da izađe ili kao da je znala da će on doći.

- Ja opet u krivom trenutku?
- Ma ne, ja samo probavam neke nove stvari.
- Ja sam mislio da se spremaš negde da izađeš.
- Ma ne. Hoćeš kafu?
- Ma neću ništa, samo šoljicu razgovora.
- Meni bi trebala malo veća šolja razgovora.
- Slušaj. Moram nešto da ti kažem. Jako se osećam usamljeno. Tako živim otkako me je devojka, skoro verenica, napustila i otišla da radi u Francusku. Tebe kada sam ugledao i ponovo se probudila u meni neka strast. Ponovo sam osetio žmarce koji mi prolaze kroz telo.

Sedeli su ponovo na istim mestima kao prošli put. Ona kada je čula njegovo ispovedanje prišla mu je i sela na naslon za ruku sa njegove desne strane. Zagrlila ga je levom rukom i pribila uz svoje grudi. Počela je da ga mazi po kosi. U tom trenutku on se osećao skroz poniženo i poraženo. Trebao je ostaviti da ona prva poklekne, ovako će ga držati u šaci, kao liniju života . Počela je da ga ljubi u vrat i u obraz i da mu šapuće na uvo.

- Ja već danima živim u iščekivanju da mi se javiš, da prideš, da napraviš taj prvi potez.
- Pa ja sam odmah osetio tu iskru među nama, al' sam bio uveren da imaš dečka. Nekako ti se videlo da si srećna, a da je razlog tvoje sreće neki klippan.
- Pa i bila sam, al' sam shvatila da sam napravila grešku sa njim. Neki klinac sa faksa, mlađi od mene čak 3 godine. Neozbiljna je ta generacija za bilo šta u životu. Što se tiče sreće, uvek sam takva. Sreća je oko nas, na svakom koraku, samo je treba pokupiti. Sve se lakše reši osmehom. Osmeh se na osmeh lepi.

Šaputala mu je sve vreme na uvo gledajući ga krajičkom oka. On je nju gledao sa podignutim desnim okom, jer je bila na većoj visini od njega. Oči su im osetile tu privlačnost, samo još da se i tela spoje. Gledali su se par sekundi, a onda su usne, namagnetisane strašću krenule jedne prema drugim. Spojili su se i dugo su ostale spojenje, menjajući položaje i pomerajući jezike u naletu strasti. To je i njemu i njoj bio najlepši događaj ove godine. Posle pet minuta neprekidnog ljubljenja, valjalo je uzeti malo daha za ponovni poduhvat.

- Sjajan si. Baš si nežen i romantičan. Zaljubljena sam.
- Čekaj polako, još se jedva poznajemo. Ima vremena za ljubav. Nemoj da te ljubav omete u tvojim životnim planovima. Ljubav treba da te podstiče da radiš lepe stvari i da napreduješ u životu. Prvo faks, pa onda ljubav. Ako nešto zapne tu sam ja. - Vlada se malo poneo kao tata prema njoj.
- Znam ja sve to. Toliko sam želela to da upišem i ne želim da ipustim to tako lako. Sada živim za trenutak.
- Jesi li pisala nekada nešto? Je l' mogu da pogledam ako imaš?
- Nemam ništa ovde. Imam kod kuće nešto, al' mislim da je to sve smešno i da je nekako klinačko razmišljanje.
- To sam i ja mislio za moje tekstove, al' kad sam našao i prelistao shvatio sam da ima tu baš kvalitetnog materijala. Odakle si ti?
- skakao je sa teme na temu.
- Iz Subotice. Ti? Je l' si odavde?
- Pa ovde sam već skoro deset godina, al' inače sam iz jednog sela pored Sombora.
- Je l' čitaš novine? U poslednje vreme sam pročitala par dobrih kolumni u jednom dvonedeljniku i posle se to nekako ugasilo. Navodno i dalje piše isti čovek, al' se ne oseti ta oštrina. Čekaj sada ću naći.

Ispod staklenog, sobnog stolića izvukla je novine za koje je Vlada pisao.

■ Preokret

- Pročitaj molim te. - rekla je Marija.
- Znam napamet te kolumne mogu da ti ih prepričam.
- I ti si ih čitao?
- Pa ovaj. - uvek je bio stidljiv kad je trebalo pričati o sebi. - Ja sam ih pisao.
- Stvarno!!! - oduševljeno je viknula Marija, prepuna poverenja i ni u jednom trenutku nije posumnjala u to što je on rekao. Skočila je i počela da ga ljubaka i da ga grli.
- Čekaj malo, pa nije to ništa posebno, čitao sam ja i bolje.
- Ali čekaj! Ovde ne stoji tvoje ime. - pomalo je bila razočarana.
- Pa ne. Ja sam bio samo saradnik, a potpisivao se stalno zaposleni. Moje kolumne su izašle u 4 broja, ili možda 5. Mislim ne moraš da mi veruješ. Nemam nikakav valjan alibi.
- Ma verujem ti. Šta ti je sada?
- Ma ništa. Ja sam kriv što sam ti uopšte rekao da sam ja pisao to, zaboravio sam totalno da me nisu potpisali i da su me baš naljutili. Onaj dan kada si mi se prvi put javila sam otkrio da me nisu potpisivali i tada smo raskinuli saradnju. Zato sam i bio namrgođen.
- Zašto, pa samo govoriš istinu. Ne moraš uvek da budeš bolesno skroman. Baš mi je žao što su te tako izradili. Bio si baš ljut taj dan, ali i pored toga bio si mi neverovatno sladak.

Nasmejali su se i zagrlili, a u tom položaju su ostali neko vreme, verovatno dok se neko nije ukočio. Ljubili su se i grlili i niko nije progovorio ni reč, kao da su u vezi već par meseci.

U jednom trenutku je Vlada ustao i saopštio da mora da krene na čas. Rastali su se normalno, kao da ništa nije bilo malo pre, nikakvog prepucavanja. U suštini ni nije bilo ništa strašno što bi moglo da pokvari njihove odnose koji su upravo počeli i učvrstili. Obukao se i krenuo.

- Vidimo se kasnije? - pitala je Marija sa osmehom.

- Pa verovatno. Ja radim od 10, a do 7 uveče imam časove.
- Ajde onda dođi u 8 kod mene. Spremiću nam večeru.
- To bi bilo lepo od tebe, s' obzirom da ne pamtim kada sam pojeo nešto domaće. Doneću ti i neke svoje stvari koje sam pisao da pročitaš i daš mi komentar.
- Važi. Jedva čekam da noćas to čitam.

Morao je da donese nešto iako nije bio jedan od onih koji se hvali svojim kvalitetima. Trebalo je razuveriti, jer joj se u očima videla blaga neverica kada je pročitala ime drugog čoveka ispod kolumne.

*

Oko 18:30 je završio sa poslednjim časom. Čas je držao par ulica od njegove. Do stana mu je trebalo pet minuta peške. Usput je ušao u supermarket i kupio crno vino. Nije se puno razumeo u crna vina, ali ni u vina uopšte, pa je uzeo ono srednje cene. Skroman je bio i kod izbora vina.

Spremio se kada je došao kući. Obukao se malo lepše nego inače. Pronašao je neku svoju svesku u kojoj je bilo najboljih priča i pesama. Stavio je pod levu ruku u kojoj je već držao vino i desnom otvorio i zatvorio vrata. Zaključao je i pomerio se par koraka i već bio ispred Marijinih vrata. Nije hteo da zvoni pa je samo pokucao.

- Slobodno. - viknula je.

Bilo je otključano i Vlada je ušao. Marija je postavljala sto, tačnije onaj šank što je graničio sobu i kuhinju. Na šanku su bile sveće, velika činija sa testeninom i neki sos za prelivanje istih. Izuo se čim je ušao u stan i uputio se prema šanku. Usput je bacio svesku na stakleni sto u sobici. Prišao je Mariji i poljubio je, posle čega je spustio vino na šank.

- Doneo sam ti jednu od svojih svesaka sa pričama i pesmama. Da te malo uposlim noćas. Pročitaj, pa ćeš mi prokomentarisati to.
- Jao ja bih odmah da čitam, baš sam nestrpljiva.
- Ma strpi se, sada provedi vreme sa mnom, jer nemamo

mного vremena. Moram u onu skrnavu pekaru u pola deset da krenem.

- Ajde sedi, posluži se. Ja ću sada, samo da nađem vadičep i čaše za vino.

Vlada je seo i sipao špagete u tanjir, prvo Mariji, a onda sebi. Posle toga je sipao i preliv. Čekao je vadičep da otvori vino i da ga sipa u čaše. Dok je otvarao vino, Marija je zapalila sveće i sve je bilo kompletno. Sve je bilo spremno za romantičnu večeru. Seli su i uživali u specijalitetu, spremljenom od srca. Pijuckali bi i vino sa vremena na vreme. Nije bilo u planu opijanje, pa su posle jedne čaše odlučili oboje da neće više.

- Ostavićemo za sutra. Ja neću više, treba da idem na posao.
- Ma ja i nisam neki ljubitelj. Slistićemo ga jedne večeri kad budeš slobodan. Večeras hoću da čitam, a vino bi me samo uspavalo.
- Dobro, onda prekосуtra.
- Važi. Ajde sada malo da legnemo i gledamo TV ili da pričamo i da se pomazimo. Svejedno, samo da sam pored tebe. - rekla je Marija.

Ustao je od stola, uhvatio je za ruku i odveo do kreveta. Legli su i počeli da se meze i da se ljube. Tu je bila i granica. Bilo je prerano za nešto više iako je sve izgledalo kao da se dobro poznaju, a još uvek su bili potpuni stranci. Vlada nije hteo još ništa da pokušava, jer mu je avantura sa Vesnom bila dovoljna da se malo ohladi ili zagreje, kako god, nije više bio zagoreo. Ležali su neko vreme, malo se mazili, malo gledali TV i malo pričali. Došlo je vreme za Vladin polazak na posao. Ustao je i malo se doveo u red.

- Zar već? - bila je razočarana Marija. - Vreme sa tobom prebrzo prolazi.
- Moram na posao. Ja bih sada najradije ostao ovde sa tobom i uživao.

Poljubio je Mariju i otišao.

Nastavili su sa viđanjem svakodnevno, kada god je on imao vremena za to. Počeli su ubrzo da vode ljubav. Bilo mu je sjajno. Posle one avanturice u oglasniku ovo je bilo ono pravo. Insistirala je da je zove Maja, jer su je tako navodno svi zvali. Morao je onda teška srca da joj iznese celu svoju ljubavnu istoriju kako bi joj objasnio da to nije moguće. Nije ga pritiskala i insistirala na tome. Bila je oduševljena njegovim delima, u očima joj se videlo da će srce da joj iskoči kroz njih.

*

Jednog jutra se vraćao iz treće smene kada je naišao na Mišinu ženu. Stajala je pored nekog kamiona i naređivala nekim radnicima u plavim kombinezonima.

- Pazite da ne oštetite tu stolicu! Pazite na ogledalo!
- Dobro jutro komšinice. - javio se Vlada dok je prolazio pored nje.
- Dobro jutro Vlado. Nema Vas kod nas. Čujem da ste sa onom malom, novom.
- Da jesam, a i puno imam posla. Vidim muž Vam otvara salon, rešio je da me poslušati i uloži višak para u nešto korisno.
- Ma samo me je uposlio bezveze.
- Kako Vas ne ubija takav život bez obaveza, bez konkretnog posla?
- Navikla sam da budem domaćica.
- Mogao je taj salon i na nekom prometnijem mestu, ovde se bojim da ne bude malo klimavo.
- Hteo je Miloš u centru grada, ali ja sam tražila blizu zgrade da bude.
- Glupača. Samo joj je bitno da što manje posla ima i da ispije što više kafa. - pomislio je Vlada.
- Ovde u blizini svakako ni nema ženski frizer. Ja ću šišati i muškarce, pa navrati.

- Ajde neka je sa srećom. Odoh ja u krevet, premoren sam.
- Hvala. Zdravo. E da dođite u ponedjeljak u podne na otvaranje. Biće neke Miloševe kolege i neke njihove žene, pa navrati i ti sa onom malom.
- Važi. Marija se zove.
- Lepo ime, a nadimak bi mogao da bude još lepši, Maki, Mara, Maja, rekla je ne znajući za Vladinu priču iz prošlosti.
- Da, da - rekao je Vlada i kiselo se nasmejao. Ako ne možeš da pobegneš od toga, prihvati to - pomislio je.

Otišao je malo da dremne, a posle podne ga je čekalo opet dosta obaveza. Bio je već uveliko april i pripreme za prijemni su se zahuktale punom parom. Pored svega trebalo je još i produžiti oglas iako je razmišljao da to ne radi. Imao je svoje stalne klince koje je podučavao i bilo bi mu samo maltretiranje da se nakače novi. Otišao bi da još jednom vidi Vesnu. Bio je sa Marijom, bio je srećan, ali ipak je želeo još jednom da oseti onu iskusnu fatalnu ženu. Možda je on bio previše na pauzi i u njegovim očima je zato bila fatalna, možda ona i nije bila ništa posebno. Ona mu je bila jedno neverovatno iskustvo u svakom slučaju. Nije puno pitala, nije tražila vezu, decu, brak, novce, krpice i bila je veoma diskretna.

Kako je zaspao ponovo mu je ona stigla u snove. Stvarno ga je omađijala njena veština ili možda lepota. Ma za pet do deset godina neće više imati te kvalitete, a kakvi su stvarni kvaliteti koji su duboko u njoj nije znao, niti je želeo da ih upozna i zato nije hteo ni da se zaluđuje i upušta u vezu. Avantura je bila sasvim u redu. Ako bi krenuo da istražuje i dublje da ulazi u psihoanalizu ne bi mu bilo zanimljivo.

Probudio ga je telefon. Zvonio je do iznemoglosti. Na displeju je bio, neki njemu nepoznat broj, bar u tom trenutku. Bilo je na istom tom displeju mobilnog telefona 11:35.

- Dobar dan. Vera ovde.
- Koja sad Vera zaboga - pomislio je. Dobro, recite. - rekao je.

- Ja zovem iz oglasnika. Danas je potrebno da produžite oglas, poslednji dan je. Možete i preko telefona, ali je moja koleginica rekla da bi bilo bolje da dođete. Ja sam se složila sa njom.
- Sa čime ste se Vi to složili?
- Pa pričala mi je kako Vi prijatno diktirate oglas, pa sam izrazila želju da budem i ja prisutna sledeći put, a usput trebao bi nam i neki prevod sa engleskog.
- Dobro, dobro, evo stižem.

Bio je uzbuđen ali i pomalo zbunjen. Šta ako hoće da mu nameste nešto. Ma kada bi čovek razmišljao rđavo ne bi ni izašao iz stana. Obukao je prvo što je našao, sad mu nije bilo bitno. Istrčao je iz stana i žurno krenuo na autobus. Autobus je taman naišao. Poklopili su mu se i semafori i stigao je brže nego što je očekivao. Kada je ušao u prostoriju za predaju oglasa, tamo su bila neka dva čoveka od oko pedesetak godina. Prvo je pomislio da su im to muževi, pa se malo uzvrteo i nije mu bilo svejedno. Ostao je da stoji odmah pored vrata, kako bi bio spreman svakog trenutka na beg. Njih dve su sijale više nego obično. Bio je kao napaljeni pubertetlija, s tim da je on bio pre bliži borama nego bubuljicama. Ta dvojica su predali neke cedulje preko pulta i potpisali neki papir, a onda su se uputili ka vratima besno bez reči. Vlada nije znao da li da beži tog trenutka ili da se pomeri u stranu. Pomerio se u stranu, a ova dvojica narogušenih su izašli. Vera mu je bacila ključ i naredila da zaključa. Vesne već nije bilo u prostoriji, a kada je zaključao i okrenuo se, nije više ni Vere bilo.

- Je l' stižeš ti? - začule su se iz one kancelarije.
- Evo me.

Ušao je u, njemu dobro poznatu, prostoriju iza pulta. Na onom radnom stolu gde je par puta imao nezabeležen film sa Vesnom imao je šta da vidi. Posle kratkog čuđenja na vratima, ušao je i prepustio im se sto posto. Sada je bio između dve vatre, a mozak mu je pržila treća vatra. Marija. Istovremeno je uživao i lomio se.

Posle skoro četrdeset minuta bila je završena predstava koja je bila moguća samo ponekad u Vladinim snovima. Deset minuta su posedeli, a onda su se njih dve obukle. Vera je izašla i stala za pult, a Vlada je ostao sa Vesnom da se gleda. Neko je lupio na vrata, pogledi su se razišli, a Vlada se trgnuo i počeo da se oblači. Vera je otišla do vrata i otvorila. Počela je sa ushićenjem da se dere i vidno raduje. Vlada se nije čestito ni obukao, a u prostoriju je ušla Vera držeći za ruku mladića koji nema više od 22. Vlada se pogubio sada, a ni dečku nije bilo svejedno. Njih dve su počele da se cerekaju kao neke srednjoškolke koje ogovaraju drugaricu.

- Dobro šta je ovo? - pitao je Vlada.
- Da šta je to? - pitao je momak.
- Pa jedan je moja, a drugi Verina igračka. - rekla je Vesna.
- Ma vi ste bolesne, ko zna šta me posle toga čeka. - pobunio se Vlada.
- Dečak se nasmejao. Ovaj ako neće neka ide.
- Pa i idem. Prevršili ste svaku granicu. Em ste na radnom mestu, em ste toliko perverzne da je to za posmatranje. - izderao se Vlada i napustio prostoriju.

One su ostale sa onim likom i smejali su se svi zajedno Vladinoj histeriji. Vlada je izašao na ulicu i stvarno nije mogao da veruje do koje granice neke žene mogu da idu, tačnije idu preko svake granice. Bilo mu je lepo iskustvo, ali bez obzira na sve imao je svoje granice. Osetio se pomalo krivim zbog toga što je uradio i grizla ga je savest. Promuvao se malo kroz centar grada da ohladi glavu i krenuo kući.

Stigao je kući pola sata pre nego što je trebao da krene na prvi čas. Seo je na kauč i stavio flašu rakije koja je ostala da stoji od pokušaja poslednjeg pijanstva. Gledao je u nju. Ona ga je sada privlačila više nego one dve ninfomanke. Tako bi se u slast napio, ali je morao ići na čas. Nije mogao da ide pijan, ostao bi bez učenika, a samim tim i bez jednog dela para. Pokvario bi reputaciju koju je

već izgradio i kod dece i kod roditelja. Deca bi ga hvalila u školama čim bi nailazili na neke nesuglasice sa svojim nastavnicima.

- Nisu one dve vredne ove rakije, a nisu vredne ni moje reputacije i mog morala i vaspitanja. Mislio je na glas - dok je išao levo-desno po sobi. Neću da sa njima pišem neku lošu sudbinu, ja sam ozbiljan i zreo čovek koji treba tako i da se ponaša.

Tako bi se sada nekom otvorio i poverio mu se. Komšiji nije mogao, bar ne u njegovom stanu, jer je imao utisak da ona njegova žena uvek sve prisluškuje. Mariji takođe nije mogao, jer je nju prevario, iako su bili na početku veze i nije još uplovio sasvim u ljubavni tok. Nazvao je Milana.

- Pozdrav matori. Treba da se vidimo, imam nešto da ti pričam.
- Nikako ove nedelje, baš sam u žešćoj frcki, a radim po podne. Mogli bi posle smene na piće, ali ti si stalno treća smena pa ne možemo da se uklopimo.
- Ajde onda sledeći četvrtak. Tada ću biti slobodan.
- Super. Ja sam tada pre podne, a u petak sam slobodan.
- Vidimo se onda. Sad mi je malo lakše kad znam da imam kome da se poverim.
- Drago mi je. Pričaćeš mi. Vidimo se.

Legao je na krevet i par puta duboko udahnuo. Razmišljao je o svemu i shvatio da to sve zajedno i nije bilo tako loše. Od ulaska u stan par puta je menjao raspoloženje. Nakon nezadovoljstva koje je kipelo iz njega kada je ušao u stan, sada je bio nasmejan.

Ostalo je još malo do časa, ali sasvim dovoljno da se iskuca par strana knjige. Bistrina u njegovom mozgu kakva se može videti samo u egzotičnim morima počela je da svetluca obasjana sunčanim idejama. Plovio je kroz bistru vodu ostavljajući za sobom penu i talase da se naziru na virtualnom papiru. Kao gliser, kilometarski trag iza sebe. Njegov trag su bila njegova slova. Knjiga se bližila epilogu, samo je bilo potrebno pročitati još posle

i napraviti korekcije. Dodati nešto, nešto izbaciti i spremno da sačeka lektorsku kontrolu sa što manje grešaka. Sve što se pojavilo u naletu ideje je uspeo da iznese iz sebe za to kratko vreme dok je čekao trenutak kada treba da krene na čas. Završio je što je imao, pritisnuo Ctrl + S i zatvorio laptop. Obuo se i krenuo na čas. Čekala su ga, posle tog časa, još dva i nakon toga je bio slobodan do noćne smene. Dovoljno vremena da se posveti lepim stvarima pre odlaska u onu groznu pekaru, koja i nije bila tako grozna, ali je u njegovim očima svako radno mesto do sada, u kojem ne može da izrazi svoju kreativnost, bilo grozno.

*

Došao je ponedeljak, dan kada je zakazano otvaranje frizerskog salona Miloševe žene. U nedelju uveče u pekari je bilo puno posla i celu noć nije uspeo da sedne. Trebalo je doći normalan na otvaranje. Spavao je par sati, a zatim ga je probudilo zvono na vratima. Ustao je i protrljao krmeljive oči, a na satu je kroz izmaglicu uočio pola 11.

- Momenat. - viknuo je.

Zatim je otišao polako do vrata i provirio kroz špijunku. Sa druge strane video je prelepu crnu devojkicu, ali u prvom planu su tu bile oči u koje bi uskočio da se okupa. To je bila njegova Marija. Otvorio je vrata i pustio da uđe unutra. Nije je poljubio, jer mu je dah bio ustajao posle spavanja. Ušla je i sela na krevet, a on je zaključavši vrata ponovo legao i stavio joj glavu u krilo. Tako je ležao još desetak minuta sa zatvorenim očima i nije progovorio ni reč. Marija je isto ćutala neko vreme. A onda mu je rekla:

- Ajde diži se lenštino treba da idemo na ono otvaranje.
- Jao, pregažen sam.
- Verujem ti. Ja sam isto kasno legla, ali ja barem nisam radila.
- Uh. Idem da se sredim do kupatila.
- Ajde samo ti, ja ću malo da ti virnem u laptop. Je l' smem?

- Ma naravno. Imaš tu knjigu koju pišem pa pročitaj malo.
- Gde se nalazi?
- Imaš ikonicu za word na desktopu i samo otvori ono što je poslednje otvarano.
- Aha, evo ga!

Zadržao se u kupatilu oko dvadesetak minuta dok se istuširao i obavio jutarnje aktivnosti. Za vreme kompletnog njegovog rituala, Marija je pročitala par stranica i svaki trenutak oduševljeno dobacivala nešto prema vratima kupatila. Izašao je umotan u peškir i samo prošao kroz sobu da ormara da pokupi šta će da obuče. Marija nije micala pogled sa ekrana, a usta su joj bila širom otvorena.

Obukao se u kupatilu i izašao.

- Ja sam spreman.
- Čekaj da pročitam do kraja poglavlja interesuje me šta će biti, a svakako imamo još vremena
- Ma ajde ja ću ti sve prepričati.
- A ne, ne, ne, ovo se mora pročitati i to u jednom dahu.
- Ajde bre, nemoj da ti još dajem veštačko disanje. Haha.
- Evo krenućemo odmah. Pogledaj u onu kesu na fotelji, nešto sam ti donela.
- Jao, jako je dobar džemper, al' nisi trebala da se troliš, stvarno.
- Ma nije bio skup, a želela sam da te malo iznenadim. Imam još jedno iznenađenje, al' to kasnije, hihi, kada završiš sa časovima.
- Šta je to? Sad si me zainteresovala jako. Gde je?
- Pa na meni je. Hehe.
- Uh ko će da dočeka do uveče. Daj da pogledam sada, svakako imamo još skoro sat vremena. Ajde, ajde.
- Ma nećemo sad na brzinu, kasnije ćemo lepo na tenane.
- Aaaa ajde neka ti bude. Džemper je super ostaću u njemu

sada.

- Super ti stoji, nisam ni primetila. Ovaj tvoj tekst ne dozvoljava da primetiš svet oko sebe.
- Hvala. Samo ti čitaj, al' polako bi mogli da krenemo. Lep je dan pa možemo malo i prošetati pre otvaranja.
- Dobro. Pročitala sam, pa možemo da idemo polako.

Izašli su iz stana i krenuli da malo prošetaju kroz kvart, pa će onda na otvaranje salona. Proleće je najlepše u tim delovima koji su malo povučeni od centra grada. Delovima u kojima ima dosta zelenila i dečijih igrališta. Sada je sve živo i veselo i pesnička inspiracija se oseti u vazduhu kao miris cveća. Deca se igraju, penzioneri su zauzeli klupe ispred zgrada, igra se šah, tračari se i oseti se taj ritam proleća. Pesnička duša koja, nije nastrojena mračnoj poeziji ovde bi mogla sa lakoćom da ispiše svoje najlepše stihove. Vlada je bio pomalo mračan i kritikovao je društvo, pa ga ta razigranost i nije baš pokretala na pisanje. U takvim trenucima je više voleo da uživa šetajući sa Marijom i ne razmišljajući ni o čemu. Kada je bio jako ogorčen, posle Majinog odlaska i radeći loše poslove, retko kada je pisao, više se opijao.

Polagano su se šetali i pričali o životu i lepim trenucima kojih se uvek sa zadovoljstvom prisećaju. Bilo je oko 18 stepeni i baš idealno vreme za romantičnu šetnju kroz rascvetali kraj. Taman je bila temperatura za onaj džemper koji mu je Marija kupila, a i uklapao se u prolećne boje. Braon sa dve nijanse zelene, svetlom i tamnom. Marija je bila doterana kao za izlazak, a ne za otvaranje jednog kvartovskog salona lepote, tačnije frizerskog salona.

- Tačno je podne. - rekao je Vlada dok je gledao na ručni sat.
- Pa mogli bi polako da krenemo prema zgradi.
- Pa mogli bi, treba nam oko 5 minuta do tamo.
- Taman. Ne moramo biti prvi.
- Ma babe iz ulaza će garant da pohrle u nadi da je besplatna frizura.

- Haha. One se uvek i svuda trpaju. Iskreno se nadam da neću biti takva kada odem u penziju.
- Ma nadam se da te neće stići takva samoća da ćeš morati da daviš druge ljude i zaviruješ u njihove živote.
- Kod nekih je samo znatiželja u pitanju, a možda je i neki njihov predak bio nekakav špijun. - dodala je Marija, pomalo sarkastično.
- Moramo nešto kupiti za otvaranje. Makar neku kozmetiku ili pakovanje viklera.
- Možemo i neko vino ili bombonjeru, ko će sada da traži viklere.
- Može. Taman možemo to u onoj radnji u zgradi.
- U žutoj?
- Da, u žutoj.
- Evo nas, već smo stigli. - konstatovala je Marija dok je otvarala vrata prodavnice.
- Eno je polica sa vinom. Koje ćemo uzeti?
- Ma bilo koje, al' da nije jako jeftino. Evo može ovo gore. 500 dinara.
- Pa to je jedno od skupljih na polici, ali nema veze. - zaključio je Vlada.
- Ajde da onda pogledamo neko jeftinije ili neku bombonjericu.
- Evo uzećemo ovo vino od 300 i onu bombonjeru sa višnjom ako imaju.
- Može. Idem ja da pitam.
- Čekam te na kasi.
- Izvinite. Da li imate onu bombonjeru sa višnjom? - pitala je Marija trgovkinju koja je popunjavala policu sa konditorskim proizvodima.
- Ima. Eno na kraju reda skroz gore. 150 dinara je.
- Hvala.

- Jesi našla? Ja sam uzeo vino i kesu za vino.
- Jesam. Ajde ti dohvati meni je visoko.

Dohvatio je Vlada bombonjeru i zajedno sa onim vinom i kesom odneo na kasu da plati. Tačno 500 dinara. Bombonjeru je upakovala radnica na kasi u ukrasni papir, a vino su stavili u papirnu, ukrasnu kesu. Sada su bili spremni za svečano otvaranje frizerskog salona u komšiluku. Salon je bio pedesetak metara od žute radnje. Ispred je bilo već par nepoznatih automobila koje su razigrana deca znatiželjno zagledala. Sve je više ličilo na otvaranje nekog fensi kafića ili nekog snobovskog butika.

- Jao vidi ova kola, kao da smo došli na rođendan premijera. – zaključio je Vlada.
- Ma preteruješ. Takva kola se mogu videti ispred svakog drugog kafića u gradu, ukoliko nije u pešačkoj zoni.
- Ma znam, ali ovo je običan frizerski salon u jednom osrednjem delu grada.
- Ma kvart je mnogo lep i odličan je za decu, al stvarno ova kola malo štrče naspram ovih što su ispred zgrade. Mislim da naša zgrada ima najviše „Zastava“ vozila u svom voznom parku.
- Haha, definitivno. Komša baš ima uticajne i bogate prijatelje.
- Čime se on bavi? - pitala je Marija.
- On je bio vozač u gradskoj skupštini, a sad je šef vozača. Napredovao je.
- Ja mislila on neki ministar. Hihi. Ima tako neki stav, al' vidiš da izgled vara.

Ušli su u lokal od otprilike 50 metara kvadratnih. Na podu su bile crno belo pločice nalik na šahovsku tablu. Zidovi su bili farbani sa lepim pastelnim bojama u kombinaciji sa dizajniranim tapetama i ogledalima. Prilično fino i ukusno sređen lokal. Kada su Vlada i Marija stigli u salonu je bilo dvadesetak ljudi. Častili su se sa pićem koje je stajalo na stolu i mezili tanko narezano suvo meso, kobasice i sir.

Našli su gazdaricu, pozdravili se i uručili joj poklon. Bila je doterana kao za izlazak u neki luksuzni restoran u kom se pojavila posle pozorišne predstave. U pozorištu možda nikad nije ni bila. Tu je bio i Miloš. Stajao je sa nekim prijateljima i pijuckao vino. Marija je ostala da priča sa Miloševom ženom, a Vlada je prišao da se pozdravi sa Mišom. Upoznao se sa prisutnom gospodom i zadržao se malo da priča sa njima. Miloš ga je malo, malo hvalio kako dobro piše, kako je imao odličan prosek, a Vlada je samo skromno odgovarao. Potom je prišla i Marija i nastavila sa pohvalama upućenim na Vladin račun. Hvalila je njegovu knjigu i stalno pokušavala da ga progura i da upozna ljude sa njegovim radom. Bilo je tu uticajnih ljudi, jedan novinar i urednik u jednom dnevnom listu, ljudi iz vlade, al' ne baš na nekim velikim položajima. Raznorazna fela se našla na jednom mestu, pa čak i dve radoznale babe iz komšiluka. Gazdarica ih je nerado primila, ali je Miloš brzo prekoreo dajući joj do znanja da su to sve njene potencijalne mušterije i da treba da bude ljubazna. Videlo se u par navrata kako se prepiru. Ona je bila večitno nezadovoljna žena i nije volela da mrdne prstom, pa je sad pravila probleme oko toga ko će raditi. Miša je uložio zbog nje, da ne bi sedela kod kuće. Kako je uopšte mogao da oženi tako prizemnu ženu, sa kojom nema šta da priča, koja ima ograničeno kretanje kao po šinama. Verovatno zbog njenog fizičkog izgleda i ničeg više. Nije ni on bio neki naučnik, ali je bio komunikativan, opušten i zanimljiv čovek.

Proveli su dva sata i uz piće su sklapali nova poznanstva. Bilo je rečeno da će gazdarica, a ujedno i jedina radnica da pokaže kako se šiša i da uradi 2 besplatne frizure. Mušku i žensku. Ona nije bila spremna da šiša, zaboravila je kako se drže makaze u rukama. Ušla je totalno nespremna u posao i sve je to izgledalo krajnje neozbiljno. Ljudi su se razišli nezadovoljni, a Miloš je besno zalupio vrata i otišao sa kolegama sa posla. Žena je ostala u salonu sama. Da je bar bila savesna, pa da razmisli o svojim postupcima. Da je makar bila sposobnija da smisli neki izgovor, kako je udarilo vino i ne može

da šiša, kako je boli ruka, bilo šta. Čovek je toliko uložio u taj lokal i sada sve to treba da propadne.

Lokal je doživeo svečano otvaranje i još svečanije zatvaranje isti taj dan. U podne otvoren, a tri sata posle toga ponovo zatvoren. Žena nije htela da radi, ali se pravdala da ne zna, da je zaboravila. Miloš je predložio da prodaju opremu za frizerski salon pa otvore radnju ili da ode na neki kurs. Na sve njegovo predloge ona je pravila nezadovoljne face. Navikla je da troši njegove pare i nije htela da se osamostali i da doprinosi. Tih dana se često čula galama iz njihovog stana. Mali je bio kod rodbine tih dana na selu. Često je vikendom išao na selo, jer je tamo imao mnogo više drugarica i drugara.

U narednih mesec dana je bilo burno u njihovoj porodici. Mišina žena je otišla kod svoje mame i odvela malog dok se Miša ne smiri. Miloš nije sa tim mogao nikako da se složi, jer je ipak on taj koji je izdržavao porodicu, a njegova žena nije htela da radi ni kad su joj bili omogućeni najbolji uslovi. Odlučio je da ode do advokata i do suda i da vidi šta je sve potrebno za razvod braka. Odlučio je da salon prepíše na svoju sestru od tetke. Posle je planirao da sestra uzme dve radnice i ako hoće neka završi kurs, jer je svakako i ona bila godinama na birou.

*

Vlada je nastavio sa noćnim smenama u pekari, a svako jutro, pre nego što je Miloš kretao na posao, slušao je galamu iz njegovog stana. Ujutru nije mogao da zaspi, a popodne nije mogao da piše od plača i vikanja. Ubrzo je sve to prestalo, kada je Mišina žena pokupila stvari i otišla kod svoje mame. Milošu je najviše bilo krivo, jer je ona bila majka njegovog deteta, pa ako ni zbog čega drugog zbog toga je želeo da opstanu.

Došao je i taj četvrtak kada je Vlada imao slobodnu noć. Konačno je bila jedna noć kada je mogao da se opusti i da popije koju čašicu više. Taj dan je otkazao sve časove i rešio da se naspava

i pripremi za uveče. Ustao je oko 16 časova prepun energije. Dan je proveo kao i obično, samo što sada nije bilo časova. Malo je pisao, video se sa Marijom i uveče u 21:00 bio spreman da krene. Jedva je ubedio Mariju da ostane, jer hoće malo da se vidi sa drugarom. Ona je bila uporna i insistirala je na tome da i ona krene. Dosetio se da joj pozajmi laptop kako bi pročitala knjigu. Na to je sa oduševljenjem pristala i sada ne bi uspeo da je nagovori na izlazak.

21:20 je stigao kod žutog sandučeta ispred katedrale. Dogovor je bio da se nadju u 21:15, ali je Milan uvek imao običaj da zakasni bar 5 minuta, pa Vlada nije žurio. Veče je bilo toplo, a centar grada prepun ljudi. Prolećni dani su probudili devojke da iz ormara izvuku svoje stvari za kolekciju proleće-letu. Bile su primamljive i kada bi se čovek okrenuo za svakom ubrzo bi mu se glava odšrafila i pala. To svakako ne bi bila Obilićeva, junačka glava.

Vlada je seo na klupu 5-6 metara od žutog, poštanskog sandučeta. Posmatrao je devojke i trudio se da mu se ne zavrti u glavi. Posedeo je tako još skoro pola sata i verovatno je već bilo devojaka koje su pomislile da je voajer. Milan je kasnio 35 minuta.

- Izvini što kasnim, znaš kako je sa autobusima. - seo je pored Vlade na klupu.
- Ma znam i ja idem busom. - bio je pomalo ljut. - Neki ljudi kasne, ali uvek na vreme stignu da izmisle razlog svog kašnjenja
- Ajde nemoj biti ironičan molim te. Idemo da pijemo i da malo flertujemo sa cicama.
- Ja sam zaljubljen. Marija je divna. Ne znam je l' sam ti se pohvalio da sam upoznao jednu malu plavooku. Doselila se u stan pored mog. Neko vreme smo u vezi i stvarno nam je lepo. Znaš ono kad nađeš nekog sa istim shvatanjima, istim interesovanjima, ma jednom rečju srodna duša.
- Pominjao si mi nešto, al' te ja nisam najbolje skontao. Nego šta si bio onako usplahiren pre neki dan preko telefona?

- Uh, to ti je jedna duga priča. Pomalo čudna i perverzna priča, al' opet jako lepo iskustvo. Bolje da ti ispričam ovde dok nismo seli negde. Neću da neko prisluškuje.
- Ajde onda raspali.
- Ma znaš da sam davao ove oglase za časove.
- Da! Da! Neka mlada mama garant. - bio je nestrpljiv Milan.
- Ma ne! Slušaj. Odem ti ja u taj oglasnik, a tamo dve neverovatno zgodne žene od oko 40 godina. Prvi put smo se onako malo šmekali. Drugi put kada sam otišao je radila ta Vesna, crna riba, crna mamba, crna bomba čoveče. Ona me odvukla u neku kancelariju iza i ostavila me zapanjenog. Spuštenih pantalona i spuštene vilice.
- U čoveče, moraću da posetim oglasnik. - smejavao se Milan zadovoljno, kao da je već bio.
- Čekaj to nije sve. Bilo je još susreta sa njom. Jednom me je pozvala njena koleginica Vera da kao produžim oglas i tamo su me čekale i ona i Vesna. Ponovila se priča, ali sada sa njih dve. Bilo je predivno. Posle toga šok. Neko kuca na vrata...
- Njihovi muževi?
- Ma ne. Odlazi Vera i vraća se sa nekim kincem. Neki u ranim dvadesetim. Kaže Vesna kako je on Veri isto što i njoj ja i predložila da probamo u četvoro. U tom trenutku mi je to bilo jako bolesno, da se sa nepoznatim kincem upustim u tako nešto. Bilo mi je dovoljno to sa dve žene i nisam hteo da kvarim utisak.
- Baš si lud. Ajmo jedan dan ja i ti. Hoćeš? - predložio je Milan.
- To ne bi bilo loše. Kažem kako sam doveo druga i ako su još za četvorku mogu da iskuse to.
- U to bi bilo super. Ma one su to iskusile ko zna koliko puta, da nisu, ne bi te sigurno zvale.
- Kad bolje razmislim nešto i ne bih. Malo mi je trulo posle onog nastupa da idem ponovo tamo, a i Marija.

- Ma daj, još ćeš se ti predomisлити.
- Videćemo, ne verujem. Izbi i ti sebi to iz glave, nađi nešto vrednije. Gde ćemo sada?
- Bilo gde. Idemo na piće negde u Laze Telečkog, pa ćemo posle u „Latino“ ili „Baltazar“.
- Može L.T., ali mi se ne ide u Latino, a ni „Baltazar“. Možemo do „RST-a“?
- Ma može, meni je svejedno.
- Ajde onda krećemo u L.T. pa ćemo redom, od „Marte“ do „Londona“.
- U svakom po nešto kratko?
- Da! Na kraju pivo, pa idemo u provod.
- Da se zabetoniram!? Može, baš mi to treba.

Krenuli su redom, od lokala do lokala. Pili su od medovače u Marti, tekile u Cactusu, pa na kraju pivo u Londonu. U svakom lokalu su se zadržali 15-20 minuta, popili po 2-3 pića i malo đuskali sa devojkama. Kad su završili turu kroz ulicu Laze Telečkog, već su bili pijani. Saplitali su nogama do sledećeg odredišta. Krenuli su peške do RST-a i još su za usput kupili limenke piva. Došli su tamo prilično ošamućeni. Za divno čudo obezbeđenje im nije pravilo problema na vratima.

Unutra je neki bend svirao ex Yu rock. Sve hit do hita, od Parnog Valjka, Bjelog Dugmeta, Plavog orkestra, Bajage, Čorbe... Sve pesme su znali i pevali u glas sa pevačem. Unutra su pili pivo i rakiju. Ušli su zgaženi i još su se gazili alkoholom. Biće sreća ako ih niko ne pregazi, osim alkohola. Igrali su sa devojkama, flertovali i častili ih. Izgledali su kao da su izašli na slobodu posle 20 godina robije. Ljudi su verovatno pomislili da su neki teški alkosi u pitanju, mada ni ostali nisu ništa bolje izgledali. Od njih dvojice samo je Milan mogao biti alkos, jer je Vlada bio boem.

Za to vreme, dok su startovali sve devojke, Vlada više onako bez ikakvog cilja, a Milan je tražio svoju srodnu dušu, neki momci

su ih popreko posmatrali. Nisu hteli da ih napadnu jer bi tako tim devojkama priznali poraz. Sačekali su da Milan i Vlada krenu kući, pa da ih onda presretnu negde.

Izašli su iz lokala u 3:10 i krenuli prema autobuskoj stanici. Linija 7 je saobraćala celu noć i taman je u 3:20 trebala da krene sa Limana 4. Negde na pola puta, dok su prolazili trotoarom pored parka iz mraka su iskočile četiri senke. Nisu stigli ni da ukapiraju šta ih je snašlo, a već su ležali na betonu. Nisu videli ni kako izgledaju, nije im bio jasan ni razlog zbog čega su napadnuti, a nisu videli ni u kom pravcu su se uputili napadači posle. Milan je ustao sa betona, a Vlada je ostao da leži u nesvestici. Milanu su razbili arkadu i usnu, tako da mu se krv slivala niz lice. Vladu nisu okrvavili, ali ne znači da je prošao bolje zbog toga. Bio je sav zbunjen, kao da je pao sa Marsa, kada je izašao iz besvesnog stanja shvatio je da nije mogao da pomeri levu ruku. Milan je izvadio iz džepa mobilni i pozvao taksi. Vozilo je stiglo za pet minuta. Prvo nije hteo da ih pusti u vozilo, zbog krvi, ali i zbog alkoholisanog stanja. Posle par minuta prepiranja, pustio ih je i krenuo prema urgentnom. Hitna je te večeri imala pune ruke posla i čekali bi ih mnogo duže.

Stigli su na urgentni. Tamo je bila gužva, kao da u gradu vlada ratno stanje. Puna čekaonica razbijenih noseva, arkada, polomljenih ruku i mnogo težih slučajeva. Milan je smestio Vladu na jednu slobodnu stolicu. Zaustavio je doktora, ali je ovaj samo prošao odmahujući rukom. Par sekundi posle naišla je sestra.

- Izvinite. - obratio joj se Milan.
- Izvolite.
- Moj drugar ima izgleda potres mozga. Da li možete nekako preko reda da ga primite?
- Šta mu je bilo?
- Ma napali su nas neki narkomani, da nas opljačkaju. - lagao je Milan, koji je bio već trezan posle šoka u parku i prepirke sa taksistom.

- Dobro, ajde sačekaj tu. Nisi ni ti ništa bolje. Još krvariš.
- Ma ništa strašno, proći će.

Sestra se vratila sa onim doktorom koji je malo pre prošao i otkaćio Milana. Ponovo je ispričao doktoru isto što i sestri i on je odlučio da Vladu prime preko reda. Milan je otišao do njega i onda se sa njim uputio u sobu u koju je doktor ušao. Uveo ga je i izašao da nastavi sa čekanjem. Čekao je skoro pola sata, nakon čega je izašla sestra i u kolicima gurala Vladu. Milan je zaprepašćen skočio kada je video druga u kolicima.

- Sestro, šta se desilo? Zašto je u kolicima?
- Nije ništa strašno. Ima slabiji potres mozga i slomljenu ruku. Stavili smo mu gips, a sada moramo da ga ostavimo još koji dan da bude u bolnici.
- Pa hoće li biti dobro?
- Naravno, nije to ništa strašno.

Sestrine reči su ohrabrine Milana, ali ga je malo kolebao onaj Vladin izbezumljeni pogled. Vratio se ponovo u čekaonicu i seo. Čekao je skoro dva sata dok ga nisu primili na šivenje. Kada je napustio zgradu urgentnog napolju je već bio dan. Njegov slobodan dan, a oseća se užasno kao kada radi duplu smenu.

Prespavao je pola dana. Kada se probudio otvorio je samo jedno oko, drugo je bilo zatvoreno i otečeno od udarca. Hteo je da ode do bolnice i poseti Vladu, ali je ceo dan preležao u krevetu. U subotu je trebalo otići pre podne na posao. Vlada je trebao da ide već u petak uveče, ali je zadržan u bolnici i pretio mu je otkaz, jer na bolovanje nije mogao da pomišlja.

Vlada je prespavao pola petka. Nije bio svestan da je zavladao haos u njegovoj okolini. Deca su čekala da dođe na čas, Marija da dođe kući, ali njega nije bilo. Marija ga je zvala na mobilni, al' je bio nedostupan. Uveče će ga i gazda iz pekare verovatno zvati. Devojka je odmah mislila kako ju je prevario i kako je zato isključio telefon. Da mu je mama bila tu ona bi sigurno znala da je nešto krenulo

naopako. Petak je još bio u nekom čudnom stanju i doktori su приметили da još ima posledica potresa, ali da su znatno slabije.

- Kako se osećate?
- Pa malo me boli glava i u trenucima mi se vrti.
- Biće to dobro. Ja mislim da već u ponedeljak možete kući.
- Ali ja moram na posao.
- Pa daćemo Vam potvrdu. Nemojte brinuti sada o tome.

U subotu se probudio i osećao se sasvim dobro. Jedino ga je svrbela ruka koja mu je bila u gipsu. Setio se da bi mogao da se javi Mariji i na posao. Pogledao je na mobilni, ali je displej bio ugašen jer je baterija bila prazna. Pogledao je oko sebe, a u sobi je bilo još tri bolesnika od kojih bi bar dvojica mogli da imaju mobilni, a možda i punjač.

- Izvini. Da nemaš punjač za Nokiju možda? - obratio se mladiću njegovih godina koji je ležao skroz do prozora.
- Imam. Čekaj samo da vidim gde sam ga ostavio.
- Samo polako.
- Je l' ti treba za ove novije nokije onaj tanki?
- Ma ne. Onaj stari.
- Imaš sreće, baš taj imam.
- Zbog čega si ti ovde? - pitao ga je Vlada.
- Slomljena mi je ruka. Vidiš? Gadan otvoren prelom, a imao sam i potres mozga. Danas me puštaju kući.
- A da vidi stvarno, ruka ti je slomljena. Ja sam isto imao potres mozga, a i ruka mi je slomljena.
- Ajde imaš dva sata dok me ne budu otpustili da napuniš telefon. - kroz šalu je rekao kolega iz bolničke sobe.
- Ma samo malo da dopunim, da mogu da se javim kući.

Pored svog kreveta imao je utičnicu. Priključio je telefon da se napuni baterija. Sačekao je pola sata i onda nazvao Mariju.

- Čao. Ja sam.
- Znam koje. Gde si ti? Zaglavio sa drugom nekom, pa zaboravio gde živiš?
- Ne. U bolnici sam.
- U bolnici? Ma lažeš.
- Ozbiljno ti kažem. Dobio sam batina ono veče od gomile nekih nenormalnih klinaca.
- Joj, pa šta ti je?
- Slomili su mi levu ruku i imao sam potres mozga. Javio bih se ja i ranije, ali nisam bio u stanju.
- Joj. Dolazim odmah.
- Vreme posete je tek kasnije. Javiću ti kada se raspitam.
- Dobro, čekam da javiš.

Završio je sa Marijom i nazvao pekaru. Gazda je bio u prepodnevnoj smeni.

- Dobar dan. Vlada je ovde.
- Gde si ti ništarijo jedna? Dovuci se ovde da mi odradiš drugu i treću smenu odjednom, da ne bi leteo sa posla.
- Desila mi se nesreća. U bolnici sam i ne mogu da dođem nekoliko dana.
- Molim? Šta ću ja da radim? Ko će treću da mi radi?
- Pa ne znam ja, ja ne mogu nigde. Kakav ste to čovek, pa da umirem ne bi mi pomogli!?
- Ja nemam nikakve koristi od tebe trenutno, samo mi štetu nanosiš sa tim bolovanjem.
- To je moje pravo, koje ako prekršite, mogu da Vas tužim.
- A pretiš?
- Ne pretim, samo iznosim neke činjenice. Svakako sam već razmišljao o novom poslu, jer mi je dosta te tvoje skrnave pekare i te tvoje robovske stalne treće smene.

■ Preokret

- Molim?
- Da dobro si čuo gnjido jedna neljudska. Doćiću u sredu i neka me čeka radna knjižica. Napiši kako si mi ti dao otkaz, da mogu na biro da se prijavim.
- Ali?
- Nema ali.
- Ali, ti si sam dao otkaz.
- Molim? Pa je l' si rekao da se dovučem i da te ne zanima što sam u bolnici?
- Pa to jeste, ali sam mislio da blefiraš.
- Nemoj sada da se vadiš. Ja sam snimio razgovor, pa ako ne uradiš kako kažem mogu ipak da te tužim. - ovog puta je blefirao Vlada kada je spomenuo snimanje.
- Dobro bre. Kakav si to čovek?
- Kad imam posla sa takvim ljudima kao što si ti, trudim se da koliko koliko budem takav.
- Dobro. Ne mogu do srede, ali u petak dođi po knjižicu.
- I platu.
- Da, naravno i platu. Mislio sam da lažeš da si u bolnici. Izvini, nisam ja tako loš čovek i ima u meni ljudskosti, ali vidim ja da tebi nema sreće u pekari, ti si prekvalifikovan i sve nekako radiš preko one stvari.
- Sa takvim stvarima se ne bih nikad zezao i ne bih nikad lagao za zdravlje.

Vlada je odmah nakon toga prekinuo vezu. Telefon je vratio na punjač, a on se vratio u krevet da još malo odrema. Ljudi iz njegove sobe su izbečeno pratili njegov razgovor i bili zapanjeni rečima koje je izgovorio.

Trgnuo se posle pola sata, jer se setio da treba da javi Mariji kada je poseta i na kom je odeljenju. Raspitao se kod sestre i odmah joj poslao poruku. Posle je opet nastavio sa spavanjem. Spavao je

skoro do ručka, a posle opet nastavio. Bilo mu je dosadno i jedva je čekao da Marija stigne, pa je zato i spavao.

Došlo je konačno vreme poseta. Probudio se taman kada je Marija ulazila u sobu. Skočio joj je u zagrljaj. Bila je jako zabrinuta dok ga nije videla, mislila je najcrnje.

- Baš sam se jako zabrinula.
- Prvo si pomislila nešto drugo?
- Da, da me varaš.
- Ma daj.
- Ozbiljno. Jako mi je žao. Pa kako se to desilo?
- Ma malo smo se napili, pa smo svojom pojavom verovatno provocirali masu i neki su rešili da nas presretnu i malo istabaju.
- Pa što ste to radili?
- Koje? Misliš što smo se napili?
- Pa da.
- Znaš, čoveku treba neki ventil, da izbaci iz sebe svoje probleme, pa makar jednom mesečno.
- Ma znam ja to, al' treba i neka granica da postoji.
- Naši su prostori bezgranični. - nasmejao se on.
- E kakav si tvrdoglav. Uostalom, nije alkohol rešenje za izbacivanje frustracija. - nasmejala se i ona.
- Šta ću, kad sam takav.
- Je l' ti dosadno ovde?
- Jako. Nemam šta da radim.
- Ja sam ti donela laptop da malo pišeš.
- Vрати ga kući, neko može da mi ga ukrade na spavanju. Kupi mi bolje olovku i svesku.
- Dobro. Pročitala sam knjigu, mislim to što si do sada napisao.
- I?

- Ne mogu da dočekam da pročitam ostatak, kao na iglama sam.
- Hoćeš da ti ispričam?
- Ma neću. Neće biti celokupan ugođaj.
- Dobro onda se strpi još mesec, a možda i dva. Neću na silu da pišem. Sad imam i neke nove ideje i moraću da proširim malo neka poglavlja.
- Samo ti polako piši, pa da to bude savršeno. Idem dole do trafike po svesku i olovku dok nije prošla poseta.
- Ajde, jedva čekam da pišem, sada imam inspiracije.

Marija mu je donela svesku i olovku i otišla kući, a Vlada je odmah počeo da piše. Pisao je do deset sati uveče, a onda zaspao sa sveskom ispod jastuka. U nedelju je pisao ceo dan. Napravio je samo pauzu za posetu, za doručak i večeru. Ručak je uvek odbijao, jer mu se izgled onog u tanjiru uopšte nije sviđao, a pravdao se kako je dobro doručkovao i nije još gladan.

*

Konačno je došao ponedeljak i vreme je da se krene kući. Posle jutarnje vizite dobio je otpusnu listu, spakovao ono malo stvari, što mu je Marija donela i krenuo kući. U svesci je bilo već oko četrdeset strana rukopisa, koje je trebao da prekuca. Ostalo je još samo poslednje poglavlje da napiše. Sada više nije bilo pekare za vratom, pa je mogao da se posveti pisanju. Noću je imao najbolju inspiraciju, a nije mogao da je pretoči u delo, jer je tada bio u pekari. Još malo će se i prijemni završiti i onda će biti sasvim slobodan, ali ako ne nađe neki posao, moraće na ulicu ili ponovo na selo. Verovao je da će se snaći.

Jedva je čekao da stigne kući i da tekst iz sveske unese u računar. Prvo je stao ispred Marijinih vrata i pozvonio. Čekao je da mu ona otvori, a trenutno sve što mu je trebalo od nje je onaj njegov laptop. Marija nije bila kod kuće. Otključao je svoj stan. Otišao je odmah

da se istušira, a sve stvari su ostale razbacane po sobi. Bilo je mnogo nezgodno istuširati se sa gipsom na ruci. Navukao je kesu na ruku i pritegao nekim gumicama, da ne ulazi voda. Tuširao se duplo duže nego obično.

Posle ga je nazvao Milan, koji nije mogao da ga poseti u bolnici, jer je radio, ali ga je zvao par puta telefonom da vidi kako je.

- Kako si?
- Evo dobro sam, pustili su me kući
- Pa to su dobre vesti. Nije ništa strašno?
- Nije. Sada mi ostaje samo da pišem i još mesec dana da držim časove klincima.
- Što? Šta je sa pekarom? Nije ti valjda dao otkaz zato što si bio odsutan par dana?
- Pa hteo je, ali sam mu ja zapretio nekim svojim pravima, mada ni ne znam koja su. Onda sam ja njemu rekao da ću dati otkaz, ali da hoću sređenu knjižicu do srede i platu za ceo ovaj mesec. Malo se protivio, ali je pristao.
- E super, sredio si još jednog gazdu. Bravo. Onda možemo da se nađemo negde u sredu kada budeš išao po radnu knjižicu.
- Pa odložili smo za petak, jer on navodno ne bi stigao, a meni se svakako ne žuri, pa nisam insistirao na tačnosti.
- Ajde onda se vidimo neki drugi put. Drago mi je da si dobro.
- Nego kako si ti? Ni ti nisi prošao netaknuto.
- Pa ja sam ok. Idem na previjanje i uskoro mi skidaju konce. Nije mi prvi put.
- Nije ni meni, al' nadam se da je poslednji.

Kada je završio razgovor otišao je do frižidera da nađe nešto za jelo. Našao je neke viršle i stavio ih je da se kuvaju. Dok su se one polagano kuvale on se još sporije oblačio. Viršle su već bile prekuwane, kada je on obukao poslednji komad odeće. Pojeo ih je sa senfom i pavlakom i prilegao malo. Taman što je legao i sklopio

oči čuo je otključavanje Marijinih vrata. Provirio je iz stana i video nju kako se muči da otključa jer joj je u poslednje vreme ključ zapinjao.

- Čao. Ti bila na faksu?
- Ma da, neko dosadno predavanje. Kad bi mi bar ti predavao, a ne onaj glavonja bez grama mozga. Njegov mozak je obnuto srazmeran veličini njegove glave.
- Ma nemoj tako, nađi nešto interesantno u njegovom predavanju i slušaj ga.
- Jedino interesantno na njegovom predavanju je kada kaže da je gotovo.
- Haha. Ma polako, tek si upisala.
- Ma pusti to. Kako si mi ti?
- Nije loše. Jedva sam se istuširao sa ovim gipsom.
- Mora da je teško, ja nisam još to iskusila, a nadam se i da neću.
- Čuvaj se. Za dve nedelje bi trebali da mi ga skinu, pa će biti lakše.
- Kako ćeš pisati knjigu? Kada ću je ja pročitati?
- Ne znam, moraću jednom rukom. Možda možeš i ti da mi pomogneš!?
- Naravno, pa biće mi čast da radim sa tobom na knjizi.
- Onda smo se sve dogovorili. Super.
- A što stojimo na hodniku? Ajde zaključaj stan pa dođi do mene, ako nemaš neki čas.
- Danas imam tek u 17:00, a posle sam opet slobodan, jer ne idem u pekaru. Ajde ti uđi, a evo mene za minut.

Zaključao je vrata i ušao za Marijom u njen stan. U ruci je imao svoju svesku iz bolnice, koju je na brzinu zgrabio kada je ušao po ključ. Čim je ušla ona je sela, a Vlada je seo pored nje i nastavio sa pričom.

- Samo kad sam se ja rešio te pekare.
- To je super, ali od čega ćeš sada živeti.
- Pa naćiću nešto normalno, a za sada mogu nekako i od ovih privatnih časova.
- Kad izdaš knjigu biće sve drugačije. Zaradićeš od nje.
- Teško to ide. Šta ako se bude loše prodavala. Danas ljudi slabo čitaju.
- Nemoj biti pesimista.
- Nisam pesimista, samo sam realan.
- Naćićeš valjda već nešto od čega može da se živi.
- Ma već mi je svega dosta. Hoću nešto što volim. Hoću da pišem.
- Što ne bi ti prešao kod mene u stan, pa da plaćamo pola pola. Plaćamo bespotrebno dva stana.
- To ti i nije tako loše. Ja mogu još ceo jun da budem u stanu, pošto sam platio unapred, a posle ćemo videti.
- Pa to je još mesec i po.
- Znam, al' gazda ma koliko bio dobar neće hteti da mi vrati pare.
- Važi onda ćemo ovako kao i do sada.

Gledali su se nemo nekoliko minuta, a onda je Marija prekinula tišinu.

- Doneo si svesku da pročitam kraj romana?
- Ne, nisam još završio. Doneo sam ovo da mi pomogneš da prekucam.
- Ajde ja ću to.
- Ja ću da ti diktiram.
- Ajde, tako ćemo brže. Ej! Znaš šta mi je palo na pamet?
- Šta?
- Što ti ne bi došao na faks i našao nekog od starih profesora, pa

da vidiš je l' možeš da radiš kao asistent? Ne mogu da izbijem, ovog što nas je smorio iz glave, pa sam se setila toga. Možda bi mi ti predavao nešto.

- Ne znam baš, ja sam takođe dosadan kad pričam o tim stručnim stvarima.
- Zašto? Taman si stekao neko iskustvo na ovim časovima što držiš klincima.
- Drugačije je to. Ja ovde podučavam jednog ili dva učenika, a tamo kada te sačeka pun amfiteatar preplašiš se. U svakom slučaju razmisliću o tome, ako ne nađem ništa drugo. Ajde sada da ti diktiram.
- Važi. Ajde.

Vlada i nije baš bio raspoložen za dijalog. On je diktirao, a ona je kucala prilično brzo. Osećao se kao sudija koji zapisničaru diktira presudu, samo što ovde nije bilo okrivljenog. Marija je u međuvremenu, dok je isprobavala fakultete, završila kurs brzog i slepog kucanja. Vladin tekst je bio na željenoj destinaciji za nepunih sat vremena.

- Svaka čast.
- Za šta? - smeškala se Marija, praveći se skromna.
- Znaš ti vrlo dobro na čemu.
- Na kucanju. Hehe.
- Da sam te ranije upoznao već bih izdao knjigu.
- Možda bi i dve napisali.
- Brzo kucaš, a i optimistična si. Daleko ćemo sa tim stavom dogurati.
- To sam ja tako brzo kucala da bi nam ostalo malo vremena za nas. Promenićeš i ti stav, napraviću ja optimistu od tebe. - nasmejala se Marija i krenula da mu se gnezdi na ramenu.
- Od pet imam čas, tako da ima još vremena za 20 strana. - šalio se Vlada, sa ozbiljnim izrazom lica.

- Ajd nemoj sada to. Stalo ti je do knjige više nego do mene. - bila je tužna Marija.
- Ma šalim se. Dođi.

Zagrlio je i poljubio je. Ljubili su se dugo i sočno, baš kao nekada na filmu. Sad je taj filmski poljubac mnogo lošiji nego što je u realnom životu ili su samo ljudi savladali tehniku. Šta je bilo posle poljubaca ostaće zapisano u njihovim zidovima i na roletnama i biće njihova mala tajna, ali i to je bilo bolje nego na filmu.

*

Ta nedelja je prošla kao i svaka druga nedelja, ali bez odlaska u noćnu smenu. Pisanje, časovi i vežbanje filmskih poduhvata sa Marijom. Konačno je došao petak i trebalo je otići po radnu knjižicu i po platu. Hteo je da ode kada bude gazda tamo, a ne da mu tako lako izvrda i prebaci svoju odgovornost na druge. Četvrtak je proveo kod Marije. Posle časova je došao na večeru, posle čega su malo pisali. Prespavao je kod nje. Ustali su negde oko 9:00, a posle doručka se Marija spremila i krenula na fakultet. Vlada je krenuo sa njom do stanice, a posle su se razdvojili. Otišli su sa dva različita autobusa. Maja je ušla u liniju broj 9 koja je vozila do fakulteta, a on je ostao da čeka 8.

U pekaru je stigao taman kada se gazda spremao da izađe. Krenuo je verovatno do banke ili knjigovođe.

- Zdravo. - javio se Vlada, pomalo besno.
- Gazda ga je samo pogledao i okrenuo glavu dozivajući nekog od pekara.
- Donesi onu knjižicu što stoji tamo kod prozora na malom stolu.
 - Ja sam mislio da ostanem da radim, ali kad ste vi ispali onakav nečovek, sad neću ni za duplo veću platu.
 - Ne bih ti sada dao ni duplo manju.
 - Nema veze, navikao sam da me okružuju takvi kao ti. Nije mi

prvi put da se srećem sa napravidom i sa gazdom koji tako kinji svoje radnike, ali mi je prva knjiga u kojoj ću vas pomenuti.

- Kakva knjiga? O čemu pričaš?
- Uskoro mi izlazi knjiga, ali ti verovatno ne znaš ni da čitaš, a iako znaš garantovano nisi pročitao ni jednu knjigu.
- Ajde drži platu, evo i knjižicu ti vraćam, pa da se razilazimo. Nemoj guzicom zatvarati vrata, mani revolt, nemaš trinaest.
- Da se razilazimo, samo da proverim platu. Radni staž ću kasnije proveriti.
- Kako hoćeš. Ako ne veruješ proveravaj, a sada izađi napolje.

Vlada je izašao i besno zalupio vrta za sobom. Staklo na vratima se zatreslo i malo je falilo da se polupa. Uputio se do socijalnog da proveri radni staž.

*

Ceo dan je bio nervozan, iako mu je radna knjižica bila u redu. Sve je bilo uredno regulisano, ali je on opet bio napet. Sad je bio spreman da piše dokle god mu se ne potroši ta silna energija. Imao je kod sebe jedan blokčić koji je stalno nosio. Izvadio ga je iz zadnjeg džepa farmerica i iz istog džepa je izvadio i hemijsku. U tom trenutku se našao negde na keju, na putu za univerzitet. Seo je na jednu od klupa koje su stajale uz šetalište, da zapiše par rečenica o događaju iz pekare i da malo oblati gazdu. To ga je malo smirilo i sada mu je sve bilo ravno kao Vojvodina. Nastavio je putem fakulteta razmišljajući i dalje o svemu tome, ali sa malo manje napetosti i besa. Nazvao je Mariju da vidi kada završava sa faksom i da vidi je li za šetnju.

- Ćao. Jesi na predavanju?
- Ej da. - šaputala je ona. - Imam još pola sata kod onog smarača, a onda kod nekog drugog, gotivnog čiče. Moram na oba da budem prisutna.
- Dobro ništa onda. Ja sam u blizini faksa, pa sam mislio da

odemo negde na ručak. Uzeo sam platu i radnu knjižicu. Sada idem da se prijavim na biro, pa šta bude.

- Imam za pola sata pauzu od 10 minuta, ako ti nije dugo da čekaš.
- Ništa onda, idem ja do biroa, pa ako stignem vidmo se ispred faksa, a ako ne onda tek uveče.
- Dobro. Ljubim te.
- Ljubim i ja tebe.
- Volim te.
- I ja tebe.

Nastavio je da šeta kejom uz Dunav. Pravi prolećni dan. Jedan od onih dana koji je već krenulo da grli leto svojim toplim rukama. Bio je najlepši deo maja, onaj kada stižu i prve, prave jagode i kada je leto raširenih ruku već spremno da zagrlji proleće. Na keju je bilo živahno. Deca sa roditeljima, zaljubljeni mladi parovi, usamljeni sa psima, svi su izašli da udahnu majski dan. Tako šetajući sam, zamislio je da šeta sa Vesnom, Verom i onim klintcem i zbunjen je bio što mu je to palo na pamet. Posle mu se razbistrila svest i shvatio je kako bi to izgledalo iz oka običnog posmatrača kranje glupavo i zapravo ne bi sebe voleo da vidi u takvom filmu, bar ne tako javno. Pošao je prema birou, ali je svakog časa hteo da okrene kormilo prema oglasniku. Prešao je ceo keji, ali se nije osmelio da se uputi prema gnezdju bluda i nemorala, prošao je i kroz Frušskogorsku ulicu, ali je i dalje bio na putu za biro. Misli su mu se lomile. Odlučio je da ipak krene prema oglasniku, ali je u tom trenutku bio na 50 metara od biroa. Otišao je ipak u biro i prijavio se. Žena sa biroa mu je pohvalila prosek, ali mu je rekla da se ne nada previše, jer sa njegovog fakulteta ima velik broj ljudi koji čekaju posao. Nije se ni nadao. U biro nikad nije ni verovao. Imao je jedan svoj aforizam na tu temu „Odeš na biro i kažeš: “Ja ne znam ništa da radim i nemam volje da naučim. U koje javno preduzeće mogu?”

Izašao je na ulicu. Sada se ponovo dvoumio, da li ići kući ili otići na jedan relaksacioni tretman. Pozvao je Milana.

- Čao kolega. Je l' radiš?
- Ne. Radio sam pre podne.
- Ajde onda da se nađemo na uglu bulevara i Jevrejske.
- Što?
- Ma u prolazu sam, a nešto sam se setio onog oglasnika.
- Tamo sam za 10 minuta. Pozdrav.

Prekinula se veza, a pre toga se po Milanovom glasu moglo zaključiti da je odlepio kada je čuo „oglasnik“. Od biroa do Jevrejske je trebalo oko deset minuta bržeg hoda. Vlada nije išao ni brzo ni polako. Za 12 minuta je stigao na dogovorenu lokaciji, a Milan je već bio tamo.

- U pa družte ti si baš zagoreo? - kroz smeh je pitao Vlada.
- Ma nisam, ali nisam još iskusio tako nešto.
- Kad ti stalno spopadaš one klinke.
- Izvini moli te, ja vodim računa da su punoletne.
- Nađi ozbiljnu, svojih godina, da se sa njom igraš života.
- Kad ti kažeš. Nisam nešto privlačan ženama i onda koristim svaku priliku da uživam sa njima. Ne biram. Možda je to samo moje pogrešno uverenje.

Krenuli su na tajni zadatak. Do odredišta je bilo oko 500 metara. Uzbudjenje je raslo iz metar u metar. Konačno su stigli.

- Čao. - javio se Vlada onako šmekerski.
- Čao izvoli. - pravila se Vesna strogo profesionalna, dok je Vera pucala od smeha u sebi. Kipela ja.
- Ja sam došao da dam oglas.
- Dobro izvoli.
- Čekaj ti se mene kao ne sećaš?
- Pa znam te iz viđenja. Ne mogu ja da pamtim sve koji uđu

ovde. Ti si ono beše profesor?

- Da. Ti sa svima radiš ono kad ne možeš sve da ih pamtiš.
- O čemu pričaš?
- O onom orgijanju.
- Ovi profesori imaju baš bujnu maštu. - obratila se Vesna Veri.

Počele su da se kikoću kao neke srednjoškolke. Vlada je bio zbunjen, a Milan je gledao u neverici. Počeo je da sumnja da mu je drugar poludeo.

- Daj ajmo družē. - prekinuo je misteriju Milan.
- Čekaj bre! Ala si naseo dečko. Haha. - reče Vesna.
- Nije ti fazon da ti biraš četvrtog, četvrti je uvek iznenađenje.
- Dođi 'vamo ti u crnoj majici. - obraćala se Vera Milanu.
- Milan, gospođo. Zovem se Milan.
- Ajde upadajte unutra.
- Vera ajde ti zaključaj ja sam već onesposobljena. Haha

Milan je ušao, a posle njega je ušla i Vera pošto je zaključala vrata. Vlada je zastao, okrenuo se, otključao i izašao napolje. Odlučio je da odustane i da okrene list. Na novoj strani neće biti licemerja i laži.

*

Od petka je zvanično na birou. U oglasniku je i njemu i Milanu bilo odlično. Njemu jer je prelomio, a Milanu jer su ga prelomile. Sa njih dve Vlada neće više sigurno imati išta. Obećao je sebi da će biti veran svojoj Mariji. Međutim Vera i Vesna su ko droga, pa može lako da se desi da pogazi svoju reč. Sa Milanom su to veče ponovile istu priču, ali ovog puta u Vesninom stanu. Milan je nastavio da ih posećuje, ali Vlada se posvetio pisanju, Mariji i sebi. Časovi su se bližili kraju. Već prolazi maj i vreme je za prijemne ispite. Od čega će onda živeti ni sam nije znao. Nekako tada nije ni mogao da razmišlja o tome, jer svaka pomisao na egzistenciju mu je

ubijala inspiraciju i volju za pisanjem. Odlučio je da ne misli nego da nastavi napred, a kockice će se slagati.

Završio se maj i prva nedelja juna, a on je i dalje bio bez posla. Posle napornih dana i svakodnevnog pisanja, knjiga je bila gotova. Tačnije bio je gotov samo rukopis, a ostalo je još naći izdavača, uraditi lekturu, prelomiti slog i pripremiti za štampu, dizajnirati korice i odštampati. Tih dana je čitao ono što je napisao i ispravljao greške, dok je Marija učila za ispite. U večernjim satima bi je preslišavao za ispite i provodio romantične trenutke sa njom. Još mu je ostalo nešto para od pekare i od časova. Sa tim kešom mogao je maksimalno 15 dana da skrpi. Već se zabrinuo i razmišljao da počne da traži posao, a usput da traži i izdavača. Knjigu je spremio do polovine juna i narezao na par diskova da razdeli nekim izdavačkim kućama. Svi kojima je on držao časove su položili prijemni, al' manji broj njih nije uspeo da upiše ono što je želeo. To je za njega bio veliki uspeh, s' obzirom da prvi put sprema decu za prijemni. Marija je položila četiri ispita u junskom roku i dala uslov za drugu godinu.

Vlada je završio knjigu i sada mu je nekako inspiracija neuhvatljiva. Nema je nigde. Ni pored reke, ni u reci, ni u stanu, ni u autobusu, ni na TV-u... Svuda je pokušavao da je ulovi, ali je nigde nema. Letnje dane je provodio uglavnom na Štrandu sa Marijom i nekim njenim drugaricama sa faksa. Knjiga je bila odložena sa strane kao da su svi zaboravili na nju. Čak ni Marija više nije zapitkivala da li je sve gotovo i kada će da traži izdavača. Možda je on i zbog njene nezainteresovanosti odložio sve na stranu da čeka. Izgubio je samopouzdanje, a i dok je čitao i ispravljao malo se zapitao kako to sve izgleda i kako bi je čitaoci prihvatili.

Prošao je jun, a on je otkazao stan i preselio se kod Marije. Baš kao što su se i dogovorili ranije. Spakovao se veoma brzo, jer nije ni imao puno stvari. Prešao je kod Marije i vratio gazdi ključ. Naravno, na vreme mu je javio da će izaći iz stana do prvog jula da bi Zoran mogao da nađe druge stanare.

Taj dan kada se Vlada useljavao kod Marije, sasvim iznenada su se pojavili njeni roditelji iz Subotice. Došli su da vide ko to treba da živi sa njihovom ćerkom. Protivili su se, jer je ona tek završila prvu godinu studija. Sad bi joj samo falilo da i ovaj fakultet napusti, zbog ljubavi. Druge fakultete je napuštala zbog ljubavi, ali ljubavi prema žurnalistici.

Vlada i Marija su sedeli i jeli kada je neko pokucao na vrata. Ustao je da otvori. Na vratima su stajali čovek i žena srednjih godina. Otprilike u kasnim četrdesetim.

- Dobar dan. Izvolite?
- Mi smo Marijini roditelji. Ti mora da si Vlada. - prva je istupila mama.
- Da, ajde uđite.
- Hvala mladiću. - sada se oglasio i tata. - Ja sam Marko.
- Ja sam Zorica. - predstavila se i mama.
- Drago mi je.

Ušli su u stan, gde ih je dočekala Marija raširenih ruku. Pozdravila si i izljubila ih. Nije ih videla više od mesec dana. Seli su na trosed, a stvari koje su imali sa sobom odložili su pored. Sačekali su da Vlada i Marija ručaju, jer oni nisu hteli da im se pridruže, a i da su hteli ne bi imali gde. Kuhinja je bila mala, sa samo dve stolice.

- Znači ti si Marijin dečko? - pitala ga je mama.
- Da. Zajedno smo više od četiri meseca.
- Pa lepo. Čime se ti baviš sinko? - pitao je tata
- Ja sam gospodine završio srpski jezik i književnost, al' nažalost teško da mogu da se pohvalim poslovima u struci.
- Ako si bio dobar student nema zime za tebe. - nastavio je sa isleđivanjem matori.
- Ajde tata nemoj ga ispitivati kao da je na saslušanju u policiji. Prosek mu je bio skoro 10, al' sticajem okolnosti nije uspeo da

nađe posao u struci.

Roditelji su sve znali, jer im je Marija preko telefona sve rekla, ali su hteli malo da popričaju sa Vladom i da ga upoznaju. On je baš bio nešto zbunjen dok je prišao sa njima. Trudio se da bude fin, kao i obično i da se pokaže u najboljem svetlu. Konverzacija se nastavlja sa unakrsnim ispitivanjima, možda bolje reći opuštenom pričom. Mama, pa tata, pa Marija, pa Vlada. Smenjivali su se. Vladi nije baš izgledalo kao neko opušteno ćaskanje, ali se snašao.

- Šta trenutno radiš?

- Pa vidite Marko, ja sam radio sve i svašta. Kada su mi pare potrebne, ponos i diplomu odložim u vitrinu i zasučem rukave. Poslednji posao mi je bio u jednoj pekari, prodavac u trećoj smeni. Dok je bilo aktuelno spremanje osnovaca za upis u srednje, držao sam časove. Radio sam u knjižari, kao kolumnista, u auto- perionici ...

- A pa to je lepo, baš si vredan. - prekinula ga je mama Zorica.

- Nemoj da misliš da te mi propitujemo ovde kao na sudu. Shvati da moramo da znamo sa kime naša ćerka hoće da živi pod istim krovom. Ipak je lutala mnogo po tim fakultetima, a na kraju je konačno našla sebe. Sad bi bilo glupo da pronalaskom srodne duše opet izgubi sebe.

- Mudro zborite. U pravu ste. Fakultet pre svega. Ja sam na vreme završio, a imao sam dugu vezu, koja je trajala do kraja fakulteta, pa i duže. Živeli smo čak zajedno, a opet smo sve uspeli da realizujemo. Ljubav je samo stimulans za napredovanje. Kad se zaljubite onda Vam ništa nije teško da radite. Neki ljubav koriste kao izgovor za svoj nerad i zabašavanje, al' i kad nema ljubavi izgovor im je samoća.

- Pa valjda si u pravu. Ovo si baš nekako lepo rekao. Je l' tako Zorice?

- Tako je.

- Kažem Vam ja da je sve u redu. - ubacila se Marija.

- Pa dobro, al' svakako pazite šta radite. - opominjao je tata.
- Naravno.

Sedeli su još tako i pričali, sada malo opuštenije nego u početku. Priča je tekla onako spontano, ujednačenim tempom kao Dunav. Nije više bilo toliko priče o poslovima, obrazovanju i sličnim pitanjima lične prirode. Pozvali su Vladu da dođe u goste kod njih. Marija se spremala da pođe sa njima, pa su predložili i Vladi, da dođe i upozna ostatak rodbine. Odlučio je ipak da ostane i da potraži posao.

*

Probudio se sam u novom stanu. Sve je bilo prilično čudno za njega, bez obzira što je tu provodio par sati dnevno već par meseci, a nekada i spavao. Sada je bio sam u tom stanu. Marija je rekla da je neće biti najmanje dve nedelje, dok ne obiđe rodbinu i društvo. Prespavao je podne. Nije imao nikakvih obaveza, pa mu se nije ni žurilo da ustane iz kreveta. Iako je Mariji rekao da ostaje da bi našao posao, nije baš imao volje. Napolju je bio vreo i sparan, letnji dan. Vlada se probudio u lokvi znoja. Otišao je pod hladan tuš da bi došao sebi i da bi se rashladio. Taman što je izašao iz kupatila neko je pozvonio na vrata. Proviro je kroz špijunku i ugledao Zorana, gazdu njegovog sada već bivšeg stana. Otvorio je onako zamotan u peškir. Mislio je prvo da je nešto zaboravio u stanu ili da nije ostavio uredan stan iza sebe.

- Izvoli Zorane uđi.
- Ma neka, ajde samo se obuci pa dođi da te upoznam sa novom stanarkom. Da možeš da joj se nađeš sada ispočetka ako joj nešto zatreba. Naravno ako ti nije teško.
- Evo me za pet minuta.

Obukao je šorc i atlet majicu, na noge nazuo papuče. Bio je spreman za manje od minut. Baš je voleo leto, kada je bio spreman onog trena kada je pomislio šta da obuče. Izašao je iz stana i pokucao na vrata koja je ranije sam otključavao. Niko se nije oglasio, pa je

on slobono ušao. Unutra su stajali Zoran i neka zgodna žena koja je leđima bila okrenuta ka vratima. Spazio je dobre obline koje su se jasno ocrtavale u oznojanim kratkim helankama.

- Dobar dan. - rekao je Vlada.
- Dobar dan. - odgovorila je plavuša okretajući se prema vratima.
- O pa to ste Vi? - bio je iznenađen Vlada.
- Vi se znate? Odakle?
- Pa znate gazda ja radim u oglasniku, a ovaj mladić je tamo davao oglase.
- E pa tim bolje, ja vam onda više nisam potreban.
- Važi Zorane, vidimo se onda. - Vlada je jedva čekao da Zoran izađe.
- Pozdravljam vas onda.
- Pozdrav. - rekli su u glas.
- Pa šta će to biti da ti živiš ovde? Baš sam prijatno iznenađena.
- Pa ne znam šta da kažem. Tu živim sa devojkom, pa će mi malo biti teško da vladam situacijom.
- Pa ti si Vlada ti znaš da vladaš, hahaha.
- Ma znam, al' se bojim da će ona provaliti da ima neke hemije među nama iako ima samo fizike.
- Ma daj bre, pusti devojkicu. Je l' ona sada tu? Da zovemo i nju?
- Eeeej da se nisi usudila. Nije sada tu.
- Tim' bolje. Dođi vamo malecki.

Vlada je totalno odlepio kada je video. Sčepao je za butine i podigao, a zatim brečio na krevet i legao pored nje. Vera je gorela. Pa i dan je bio takav. Pogazio je svoju reč. Počela je da ga grzie savest. Podigao se i krenuo. Ona mu se obesila na vrat i zaustavila ga je.

*

Svakodnevno je obilazio komšinicu, prvih nedelju dana, da vidi da li joj nešto treba. Prošlo je dosta otkako mu je Marija otišla, da je ostao sam to bi mu bilo kao večnost, ali nova komšinicu mu nije dozvoljavala da primeti odsustvo svoje devojke.

Čuo se svakodnevno sa Marijom i zračio je svoje uho mobilnim telefonom po sat vremena dnevno. Naravno da mu je i ona falila, ali više onako za zagrljaj, iskreni poljubac i priču. Ovo sve sa Verom je bilo neemotivno i bilo je pomalo čudno. Neki životinjski nagon je tinjao u njemu, a savest ga je pekla i stalno se krivio i mrzeo sebe zbog toga. Lomio se i osećao neverovatnu grizu savesti.

Posle nedelju dana dvostruke igre, licemerja, razboleo se. Legao je u krevet sa veoma visokom temperaturom, preko 40. Buncao je. U njemu su se borili njegov Anđeo i Đavo.

- Šta radiš budalo jedna? – Anđeo
- Maju si toliko voleo, bio joj veran godinama, a ona ti je zabila nož u leđa. Godinama si apstinirao. Zbog čega? Čemu si se nadao? Da će se vratiti? Budalo – Đavo
- Posle svega si se iživeo, imao si dovoljno avantura, probao si ono što su mnogi želeli, a nisu mogli, vreme je da se smiriš. Da li voliš Mariju? Da li te inspiriše? Da li te inspiriše ljubav i sreća ili samoća i povremene avanture sa sredovečnim ženama? Pametno biraj, gledaj budućnost. – Anđeo
- Volim je, želim je, želim decu sa njom, želim putovanja, knjige, pisanje, da ostarim pored nje. – lomio se Vlada
- Želiš li Veru, Vesnu i njoj slične? Stvarno su vrhunske, razmisli dva puta. – Đavo je povlačio konce igre na svoju stranu
- Lepo mi je u tom trenutku, posle lupam glavu i kajem se, mnogo razmišljam i uništavam sebe i svoju inspiraciju. Živim za trenutak, u trenutku me omađijaju i pokleknem. Svako bi. – lomio se i pravdao svoje postupke pred samim sobom Vlada.
- Grešiš sine. - Anđeo mu se javljao. Gde su te ženetine sada da

ti pomognu? Sa nekim klinkcem od 22, baš ih briga za tebe.

Naglo ga je nešto presekleo i trglo iz buncajućeg sna. Čula se neka buka iz hodnika. Ženski glas je kleo i proklinjao nekoga. Provirio je kroz špijunku i video Veru kako se dere na dva mladića u ranim dvadesetim godinama govoreći im kako su nesposobni. Vesna je stajala iza nje i kikotala se.

- Gde ti je Vlada ceo dan, šta zoveš ove pačice - pitala je Vesna
- To je tvoja ideja kozo, to su tvoji momci. - prebacila joj je Vera ulazeći za njom u stan.

Nakon toga se začuo tajac, nakon čega se Vlada vratio u krevet. Pozvonio mu je mobilni, na displeju je pisalo „Oglasnik“ iza čega se krila Vera. Odlučio je da se ne javi. Nakon 5 minuta se začulo zvono na vratima i žensko kikotanje. Ignorisao je i to, ležeći u krevetu pokriven preko glave i u bunilu. Omaklo se sve kontroli, morao je prekinute celu priču, Marija samo što nije došla, a on je bio kao razuzdani klinac. Mučila ga je savest ponovo.

- Šta ako je videla neka baba tračara? - mučilo ga je pitanje.
- Ma nije, u tom delu hodnika samo su naša dva stana, ne vidi se. - tešio se.
- Ako je neko čuo? Ako su nekom rekle?

Tri dana ga je mučila temperatura i borba dobrog i lošeg u njemu, borba strasti, gluposti i morala. Nakon ta tri dana je naglo spala temperatura na normalu. Bilo mu je bolje. Ustao je iz kreveta i otišao do Vere.

*

Sedeli su i pili kafu, ovog puta je razlog susreta bila zaista kafa.

- Šta ti inače u životu radiš pored tog oglasnika? - pitao je Vlada Veru.
- Ništa. Jedem, radim i upražnjavam seks sa raznim momcima, a u poslednje vreme samo sa tobom. Ti imaš devojkicu i varaš je. - više je konstatovala nego što je pitala.

- Pa, od skoro smo zajedno. Imao sam dugu vezu i tada sam mislio da ne bih nikada prevario voljenu osobu, a da sam tada naišao na tebe ko zna šta bi bilo. Ti si me omađijala, ali uprkos svemu ja volim svoju devojkicu. Koliko zaista imaš godina?
- To zvuči otrcano, tako balkanski i primitivno, licimerno. - konstatovala je Vera. Imam 38.
- Znam, zato sam odlučio da prekinem ovo i iz tog razloga sam i došao ovde sa tobom da popričam. Red bi bio da se smirimo.
- Ja sam savršeno smirena. Iza sebe imam jedan propali brak, isto tako jedan balkanac, prostak, laskavac u početku, a posle je bio prilično gruba i primitivna svinja. Kada sam saznala da me je varao saopštila sam mu da neću moći da imam dece. Nakon toga je odlučio da me ostavi. Slavila sam taj dan. Nikada nisam imala hrabrosti pre toga ja njega da ostavim. Sada mi je jedini cilj da uživam, a trenutno su to seks i putovanja. Mlađi momci ne traže decu, ne traže brak tako da ti je jasno zašto si upao u ciljnu grupu.
- Uh, baš zeznuta priča. Ko je tebe takvu varao, stvarno je kreten, a još i bio nasilan prema takvo jednom ljupkom stvorenju. - primakao se i pomazio je po obrazu.
- Sad si i ti laskavac, a tvoja mala, čujem po komšiluku je opasna riba, a ti je ipak varaš. Čujem pametna, lepa i veoma zgodna.
- Ona je uletela posle tebe, tako da se još uvek zaustavljam. Nasukao se moj brod na pogrešno ostrvo. Cepam se. Ne znam na koju stranu. Volim je. Ti budiš u meni strast, ali to mora da se prekine.
- Ja ću da ti kažem na koju ćeš stranu. Slušaj sad. Ima jedan veoma zgodan komšija ovde, videla sam ga pre neki dan na stepeništu, stariji par godina od mene, možda jedno dve-tri. Kažu mi babe u komšiluku da da se zove Miloš i da je u fazi razvoda trenutno. Ja sam mislila da ga sad pozovem kod mene, pa da svi zajedno, znaš... Šta misliš? - pitala je Vera.
- Vladi se zaledila faca, zamucao je. - Daaaa se nisi usudila. To

je dobar drugar i komšija, nemoj sa njim da igraš igrice, a i ja odustajem od svake slične akcije.

- Vera je prasnula u smeh. - Šalim se budalo, tačno se vidi da te je neka devojka dugo cedila i da si bio papučar, vidi se to neiskustvo u nekim momentima. Mislila sam da ga startujem, da se bolje upoznamo. Odlučila sam da se smirim i da se skrasim pored nekog. Mogao bi da mi ga nabaciš?
- Hmmm, pa ne znam, mogu vas spojiti, ali mi je malo trulo da mu nabacujem ženu koju sam.. ovaj... znaš.
- Koju si šta? Ccc stidljivko, ne smeš ni da izgovoriš tu reč. - opet se nasmejala.
- Znaš na šta mislim. Mislio sam sada da prekinemo ovde, bilo je lepo dok je trajalo, malo sam preterao, ali bio sam navučen na tebe, pa mi nije bilo lako skinuti se. Sada bi bilo lepo da se skrasimo i ti i ja. Upoznaću te sa Mišom, a ja ću se posvetiti Mariji.
- Slažem se sa tobom. Samo ne ide to baš tako.
- Što?
- Moramo da se ispišemo i još jednom ponovimo to. - rekla je ustavši i dodavajući mu peškir koji je stajao na krevetu. - Idi istuširaj se, a ja te čekam u novom vešu, jutros sam ga kupila. Nemoj da se lažemo, znam da želiš to.

Vlada je bez reči otišao prema kupatilu.

*

Marija se vratila. Jedva je čekao da je vidi i da se posveti samo njoj. Posle nekoliko meseci dvostruke igre, konačno je okončao na najlepši mogući način avanturu sa Verom i bio spreman da se u potpunosti posveti Mariji.

Prošla je sezona kupanja i uživanja na obalama Dunava. To leto je proveo jednolično, ali ne bi mogao da se požali. Bilo je dve žene, a bilo je i kreativnosti. Komšiju Miloša retko je viđao. Bio je u fazi

razvoda i slabo je bio kod kuće. Radio je prekovremeno i lečio tugu u poslu, ali i u piću. Žena mu je sa sinom bila kod njene mame. Malog je viđao jednom nedeljno. Život mu se polako rušio, dok je Vladi sve nicalo i cvetalo. Tako to ide obično u životu. Onaj salon je stajao onako sređen i zatvoren. Miloševa sestra je bila na kraju kursa i po dobijanju diplome trebala je da ga preuzme. Za vreme godišnjeg Miloš je otišao sam na more, i koliko je Vlada saznao onako u prolazu, nije mu bilo tako loše. Malo je uživao u miru i tišini, a bilo je tu i slobodnih žena. Vlada je par puta hteo da mu predloži da ga upozna sa novom komšinicom, ali nikad nije bio trenutak za to. Bar je on tako to procenio.

Polako se ušunjala i jesen, a Vlada je ponovo bio bez posla. Dobio je par ponuda da radi u nekim kaficima, ali ga to nije privlačilo.

Jednog jutra, dok je sedeo tako besposlen i razmišljao šta da napiše, pozvao ga je neko. Prvo nije mogao da se seti, a onda je našao neku vizitku u novčaniku i povezo sve. Bio je to čovek sa neslavnog otvaranja salona.

- Poštovanje Vlado, ovde Nikola, Milošev drugar.
- Dobar dan. - malo se zamislio Vlada preturajući po navčaniku i vadeći vizitke.
- Upoznali smo se na otvaranju salona, ne baš tako slavnom.
- Da, da. Sećam se.
- Nisam hteo ranije da Vas zovem i da Vas pritiskam. Kako napreduje ona Vaša knjiga?
- Završio sam je, samo čeka da nađem izdavača.
- To su lepe vesti. Kada mogu da dobijem da je malo prelistam, pa da potpisujemo ugovor?
- Vi ste zainteresovani?
- Pa naravno. Šta ćeš, devojka te je baš nahvalila.
- Prvo Vi pročitajte to, pa ćemo onda sve polako.

■ Preokret

- Naravno.
- Onda bi mogli da se vidimo ove nedelje.
- Ja sam mislio ako ste slobodni danas u pet po podne!?
- Može, odgovara mi. Nemojte mi persirati, molim vas.
- Dobro, al' nemoj onda ni ti meni.
- Dogovoreno. Vidimo se.

Desilo mu se ono što nije ni mogao da zamisli. Konačno mu je život bio potpuno ispunjen. Sad ne bi valjalo da doživi neko razočarenje, jer je polako grabio ka vrhu, ili mu se u tom trenutku činilo da je tako. Malo ga je drmala trema zbog popodnevnog sastanka. U trenutku kada se nalazio u bezizlaznoj situaciji javio se glas nade. Završio je sa glupim poslovima i nadao se da neće više obavljati poslove pekara, prodavca, perača, šljakera, fizikalca... Sada će samo sedeti i pisati, putovati i pisati, ležati i pisati... neće biti dosadnih i velikih gazda nad glavom, zadržanih i glupavih, neće biti nezadovoljnih mušterija i zavidnih kolega. Biće prepušten sam sebi i zavisice od svoje veštine, mašte i svog znanja.

*

Bližilo se vreme kada je trebao da krene. Mariji nije hteo još ništa da govori. Želeo je da je iznenadi. Ona je taj dan otišla kod neke drugarice da uči. Ispitni rok je bio u toku. Kada su se čuli telefonom rekao joj je da će ići malo da prošeta u potrazi za inspiracijom. Ceo dan je nestrpljivo čekao kao malo dete. Vrteo se po sobi kao buba na leđima. Počeo je da se sprema u tri popodne. Istuširao se, obrijao i obukao malo svečanije. Onda je tako sedeo još pola sata i konačno odlučio da krene. Prebacio je knjigu na fleš, narezao CD, ali i za svaki slučaj poneo laptop. Imao je kod sebe i odštampanu knjigu ukoričenu u spiralu. Bio je spreman za sve uslove. Šta god da se desi, jedna opcija mu ostaje u funkciji. Ako padne kiša i pokisnu papiri, a pritom se ispere boja i postanu nečitka slova ostaje mu usb, laptop ili disk. Ako mu i disk ispadne i slomi se kojim slučajem, a oni papiri izmazani i pokisli ima usb

i laptop. Može da se desi i da se isprazni baterija na laptop-u, ali tu je i punjač. Ma na sve je mislio, čak i previše, sa nekom dozom paranoje.

Vreme je bilo toplo. Leto je izmaklo kalendarski, ali još nije posustajalo. Suvo vreme, suvi papiri. Sve je bilo u najboljem redu. Kod Nikole u firmu je stigao deset minuta ranije i sekretarica ga je primila u kancelariju, jer direktor nije bio trenutno zauzet. Dao mu je odštampani materijal da pročita. Na sastanku je bio pola sata. Nikola mu je predočio čemu može da se nada i ponudio mu određene uslove. Nije bio sasvim zadovoljan, ali je silno želeo da ta knjiga ugleda svetlost dana u knjižarama, a možda i na kioscima. Dok je sedeo kod Nikole u kancelariji, ovaj je letimično leteo preko teksta i pogled mu se zaustavio na nekim interesantnim rečenicama, koje su možda baš ključne za knjigu. Kao da je imao neki magnet u sebi koji se spaja za značajne delove u knjizi. Na kraju sastanka su nazdravili sa viskijem i zakazali sledeće viđenje za nedelju dana u isto vreme. Tada je trebala da se donese konačna odluka kakva će biti sudbina knjige.

Izašao je iz kancelarije na vrata i spustio se stepenicama. U tom trenutku je imao osećaj da može da izađe i kroz prozor, leteći. Dobio je ponudu za izdavanje knjige, a dobio je i krila. Bez obzira na sve, odlučio je da nikom ništa ne govori do konačne odluke, pa čak ni Mariji.

*

Pošlo je nedelju dana od prvog sastanka. Cele nedelje je bio kao na iglama, sve je držao u sebi. Svom okruženju je delovao neobično srećan, ali niko nije znao šta je u pitanju. Marija je puno učila cele nedelje, pa su se slabo viđali. Spavala je kući, al' je po ceo dan bila kod drugarice. Valjda će joj se isplatiti to učenje. Vladu je novi momenat u njegovom životu podstakao da ponovo piše. Vukla ga je i Vera, ali je svoju veru ovog puta našao u drugim stvarima i odlučio da se otrgne od iskušenja. Imao je ideja i priča

za još bar pet knjiga. Samo je kuckao. Celo prepodne. Po podne bi malo prekratrio vreme uživajući u kafici sa Verom, a predveče sa Marijom. Marija nije znala za komšinicu, a Vlada je sada već bio čist i rešio da ne kopa po prošlosti, nego da ide napred.

Jedno popodne silazio je do radnje po hleb kada je ugledao Miloša kako dolazi iz pravca kontejnera noseći kantu za smeće u ruci sa osmehom na licu.

- Čao Miloše.
- Čao Vlado. Šta ima?
- Evo idem po hleb. Sedim gore i pišem celo prepodne i zaboravio sam da jedem. Sve dok se nije upalio alarm u stomaku nisam imao nameru da se pomerim sa kauča.
- Ako, ako, samo piši. Čujem Nikola te je zvao. Biće od toga nešto nadam se.
- Verujem da hoće. Nego šta ima kod tebe? Nisi na poslu?
- Evo uzeo sam jedan dan da odmorim. Juče sam se konačno razveo, sada sam ponovo momak. - smejaio se Miloš.
- Ne znam šta da ti kažem, da ti čestitam ili da kažem da mi je žao.
- Da mi čestitaš nego šta. - nasmejao se Miloš veoma srećno i zadovoljno. - Jedino što su dete njoj dodelili, jer navodno ja puno radim, na putu sam i te neke fore.
- Žao mi je. - izrazio je Vlada sa pomalo kiselom facom.
- Ma neka, imam ja veze i vezice mogao sam ja da joj uzmem i dete, ali znam da je dobra majka, puna ljubavi prema detetu, tako da sam ipak ostavio da sud odluči kako mora da bude.
- Šta ćeš sada?
- E sada ću da izlazim, da se provodim, da muvam klinke i da uživam. Mada sam primetio i jednu komšinicu, mojih godina, u tvom bivšem stanu.
- U mom bivšem stanu moja bivša avantura. - pomislio je

Vlada, zamalo da izusti da to i kaže. - Mlađa je od tebe, hehe, a kažeš matorka. Znam je, žena avion. Upoznao me je Zoran sa njom, pili smo kaficu par puta, ona je takođe bacila oko na tebe samo da ti prijavim.

- O Vlado šmekeru, ti si odvojio sebi i klinku i matorku. Svaka čast, već je kafica pala.
- Ma nije to što misliš, to je samo ovako da skratim popodne, fina žena, a ima zanimljiv život pa pijem sa njom kafu zbog materijala za nove priče. Inspirativna mi je.
- Ja je moram privesti ovih dana da je malo bolje upoznam i meni je inspirativna. - nasmejao se Miša.
- Hajmo sada kod nje na kafu. - predložio je Vlada. - Iznenadiće se što sam te doveo.

Vlada je odložio kupovinu hleba za kasnije. Otišli su do Miše da ostavi kantu i uputili su se do Vere.

- Čao momci, - otvorila je Vera u kratkom bade mantilu do pola butina - izvinite što nisam spremna. Nisam očekivala posetu.
- Čao Vera, doveo sam komšiju da se upoznate, s obzirom da ste oboje sami morao sam da vas spojim da se ne dosađujete svakodnevno. - rekao je Vlada, kao da ni jedno od njih dvoje nije izrazilo želju za susretom.
- Uđite, sada ću se ja presvući. Izvinite na malom neredu.

Ušli su u stan, koji je bio prilično u haosu koji je Vera onako u bade mantilu žustro sklanjala. Bile su to gaćice, mrežaste čarape i ostali donji veš koji je bio razbacan po krevetu. Vlada se odmah prisetio svih tih komada veša i poželeo ponovo onakav susret sa Verom. Trgla ga je iz njegovih maštarija.

- Ajde Vlado pristavi kafu molim te dok se ja ne obučem i dok ne sklonim ovo. Malo pre sam stigla sa posla i sve tako svukla sa sebe i otrčala pod tuš.
- Nije problem, sada ću pristaviti.

Miša je gledao u čudu, nekako mu je njihov odnos delovao, za ovako kratko vreme prisniji nego što je Vlada predstavio.

- Mišo, kakvu beše piješ? - pitao je Vlada zamišljenog komšiju.
- Srednju.
- Pristavio sam ja dve, za vas dvoje, pa bih morao polako da krenem. Treba da odem po hleb i da se vratim svom dragom laptopu. - rekao je Vlada glasnije da bi ga čula i Vera koja je u međuvremenu otišla u kupatilo.
- Gde ćeš bre čoveče, nemoj me ostavljati sam sa ovom aždajom poješće me, jesi video sav onaj donji veš - prošaputao je Miša Vladi.
- Znam - namignuo je Vlada - znam ja vrlo dobro taj donji veš, red je da ti predam štafetu, sad je red da se ja posvetim pravim vrednostima, a ti uživaj, zaslužio si.
- Šta se vas dvojica tamo domundavate - dobacila je Vera iz kupatila.
- Ništa, odlazim ja, a vi uživajte - rekao je Vlada i krenuo ka vratima.
- Ako moraš da ideš begaj, pa se vidimo kasnije - rekao je Miloš.
- Čao Vlado - dobacila je i Vera.

Vera i Miloš su ostali sami, a kako je primetio Vlada, Miloš je sve češće posećivao Veru. Siguran je da ih je ubacio u jedan veoma lep kadar i da je otpočelo snimanje njihovog filma. Koji je bio žanr nije bio sasvim siguran, ali je predpostavljao da je romantika.

*

Na sastanak je ovaj put stigao tačno na vreme. Kada ga je ugledao na vratima Nikola se osmehnuo.

- Oooo, pa dobro došao.
- Bolje Vas našao. - odgovorio je Vlada.
- Veoma interesantna priča. Čudi me da se niko nije setio

da napiše nešto slično, bez obzira što se sa tim susrećemo svakodnevno. Vešto si sve opisao, sa neverovatnim metaforama. Sa jedne strane dobro opisano i duboko, a sa druge pisano svakodnevnim govorom i pomalo žargonskim.

- Hvala, na komentaru.
 - Ima tu i delova koji mi se ne sviđaju. Prepravio sam nešto i malo korigovao, pa ako hoćeš pogledaj kako ti se čini. - Dodao mu je prepravljenu verziju.
 - Dobro, prelistaću je, pa ću se javiti.
 - Probaj to za dva dana da uradiš, jer ja planiram da već iz štamparije izađe sledeći mesec.
 - Ooo, pa to su dobre vesti.
 - Nego da malo skrenem sa teme. Šta mi radi drugar Miloš?
 - Slabo se viđamo. Puno radi i nije baš raspoložen za društvo. - Nije Vlada hteo baš sve da govori, da se petlja u tuđe živote i govori bilo šta o Veri.
 - Znam, ona kretenka ga je skroz upropastila.
 - Ma da, neradnica. Trebala je biti srećna što je imala onakvog muža pored sebe i obezbeđenu egzistenciju. Mada da ne sudimo, sve ima svoje. Biće njemu bolje.
 - Morao bih sada da te ispratim, posao zove. Mi se vidimo za dva dana. Može?
 - Naravno. Još danas ću da ispravim sve.
 - Javi se ako završiš ranije.
- Već taj dan je počeo da gleda ispravke i polako da ih usvaja, jer je sa njima knjiga stvarno delovala bolje. Nije ih ni bilo puno. Završio je sve dok se Marija nije vratila sa učenja. Ona je došla oko 11 uveče.
- Kakvi su ti ovo papiri razbacani po stolu ispod kompa? Ponovo si se posvetio knjizi? - bila je znatiželjna kao malo dete kada počinje da otkriva svet oko sebe.

- Ispravljao sam nešto.
- Otkud to? Ja sam mislila da si batalio to.
- Slušaj, srećo. Pre nedelju dana me je pozvao onaj Nikola sa otvaranja salona i ponudio mi da izdam knjigu. Dao mi je solidne, prihvatljive uslove. Uvek može bolje, ali daj šta daš. Prvenac je u pitanju.
- Tek mi sada to kažeš. Mislila sam da ti od mene ništa ne kriješ.
 - složila je tužnu facu.
- Nisam hteo nikom da govorim, dok ne donese konačnu odluku. Izvini, trebao sam tebi reći, ti mi nisi bilo ko.
- Hvala dragom Bogu, što te je konačno pogledao.
- Hvala ti, što si me upoznala sa tim čovekom, a i Miši što je otvorio salon.
- Misliš pokušao da ga otvori?
- Pa da. Kad se samo setim da sam ga ja na to nagovorio.
- Pa dobro, ti si imao najbolju moguću nameru. Uostalom, sve se sklopilo sjajno, da nije bilo tako ne bi upoznao izdavača. Vidiš da ništa u životu ne dolazi slučajno?
- Da, da. Sad mi deluje kao da me malo izbegava zbog toga. Možda i preterujem, možda samo ima puno posla.
- Ma preteruješ. Krivo mu je, jer je tek sada shvatio kakva mu je žena, a i okupiran je drugim stvarima. Videla sam ga pre neki dan da ulazi u tvoj stari stan kod one nove komšinice, tako da eto ti razloga zašto te izbegava.
- Što bi me izbegavao zbog komšinice? - isčuđeno je pitao Vlada, sa nekim strahom na licu kao da Marija nešto zna.
- Pa zato što je okupiran komšinicom. - nasmejala se Marija - Nego, kada se knjiga štampa?
- Trebala bi biti gotova za mesec dana, tako kaže Nikola.
- Pa to su odlične vesti.
- Da, ovo mi je uspešna godina. Pronašao sam tebe, pronášao

sam sebe, završio knjigu, konačno sam u vezi posle toliko godina i....

- Šta i?
- Ma ništa onako. - pomislio je odmah na Vesnu i na Veru i ostvarenje tinejdžerskog sna.
- Zacrveneo si se nešto.
- Ma nisam, nemoj me sada, uzbuđenje raste. Htedoh reći da sam konačno u vezi sa svetom oko sebe, sa stvaranjem i tako. - počeo je nešto da vrda i da se vadi, činilo mu se veoma uspešno.

Otišli su zajedno pod tuš i legli u krevet. Odmah su zaspali.

*

Jutro je bilo malo prohladno, klasično oktobarsko jutro.

Marija je otišla na ispit, a Vlada se polako spremao da ode kod Nikole i odnese mu konačan rukopis u elektronskom obliku spreman za prelom. Spremao se sa osmehom na licu, zviždeći neke šarene melodije. Bio je u oblacima, leteo je prilično visoko za jednog čoveka na početku. Start je obično sa zemlje, valjalo bi mu odatle i krenuti.

Obukao je neki crni mantil sa dvorednim zakopčavanjem koji mu je bio savršen za prelazno vreme. Podigao je kragnu, prebacio torbu sa laptopom preko ramena, obuio cipele i uputio se niz stepenice. Usput je nazvao Nikolu, samo da vidi hoće li biti za pola sata u kancelariji. Dobio je potvrdni odgovor. Išao je nekako rasterećeno, kao kada pređeš jedan životni prag i koračaš lakšim koracima dalje. Osećao je da je jedna životna etapa pri kraju. Kao kada student diplomira, pa skine veliko breme sa svojih leđa. Imao je ideja i inspiracije za narednih pet knjiga, samo je trebalo dobro rasporediti vreme. Išao je ulicom prolazeći pored skupih kola i lep-ih kuća i maštao da će jednog dana baš on, baš u tako nekoj kući sedeti i pisati romane. Nadao se da će prodaja ovog romana biti

odlična i da će moći od pisanja da živi. Ovaj roman će se prodavati - mislio je, - a ja ću pisati sledeći. Samo neka kaplje da ima za život bilo bi lepo, ali je ovo Srbija i tako nešto teško da će biti izvodljivo. Ovde pisci moraju da rade sve i svašta. Možda je to samo njegovo uverenje koje mora da menja, ako misli da napravi uspeh, Mora verovati u sebe, svoju publiku i svoj roman. Šetajući i maštajući konačno je stigao do izdavačke kuće.

- Čao Nikola. Kako si?
- Evo, neki problemi sa štamparijom, upravo su mi javili da jedna sjajna knjiga kasni, a ona mi je bila nada da se malo finansijski izvučemo.
- Uvek, kada god se nadaš iskrasne neki problem. Biće sve u redu.
- Nadam se da za tvoju knjigu neće biti nikakvih problema.
- Kad smo već kod moje knjige, evo ispravki. Tekst je spreman za prelom, a tu je takođe u folderu jedan tekstualni fajl pod nazivom „napomena za korice“ i u njemu piše kako sam zamislio da izgleda dizajn, linkovi ka nekim koricama koje mi se viđaju. Ne znam da li je takva praksa ili ja moram angažovati nekog dizajnera da mi uradi korice.
- Dobićeš kontakte od štamparije, pa ćeš sa njima sestati da vidite najbolje rešenje.
- Mislim da bih pre angažovao onda ja nekog ko radi isključivo dizajn ili da prvo vidim ja neki njihov portfolio.
- Prebaciću ti ja neke korice koje su već radili pa mi javi kako ti se čine.
- Dogovoreno, sada bih morao poći. Marija mi je otišla na ispit, a ja odoh na kafu na tvrđavu, da sednem, uživam u pogledu i da radim na novoj knjizi.
- Ohoo, pa ti već krenuo na novu.
- Pa malo, razvijam likove, scene, vreme i tako, pišem koncept, pa ću onda da se zaukam. Ova nova je dobrim delom autobiografska.

- Lepo je što imaš inspiraciju i pre svega dobru ideju.
- Hvala. Čujemo se za korice još.
- Kada bude gotov prelom dobićeš u pdf formatu da još jednom sve proveriš i staviš tačku. Onda ide u štampu i nema nazad. - nasmejao se, zadovoljno trljajući dlanove Nikola.
- Daće Bog da uspe, da se ljudima sviđi.
- Uspeće.

Vlada se zaputio ka tvrđavi da razvija koncept za roman i uživa u kafici i pogledu na grad.

*

Marija je položila ispit i te večeri su proslavili sa njenim društvom sa faksa. Desetka je bilo najmanje što je Vlada i očekivao posle onoliko učenja. Bio je skeptičan po pitanju njenih odlazaka od kuće na učenje kod drugarice, ali je tu pomisao ubrzo izbacio iz glave. Volela ga je, to se osećalo i prosto nije bilo prostora za sumnju.

Na početku iščekivanja da knjiga ode u štampu još mu je i bilo zanimljivo i dinamično. Rešio je u štampariji korice, sa jednim mladim i preambicioznom dizajnerom, koji je verovatno zalutao tamo. Nakon toga je iščitao finalni, prelomljen tekst i konačno stavio tačku na to.

Nakon proslave, rešavanja korica i preloma dani su prolazili poput voza zavejanim predelima Srbije. Sporo kao radna nedelja u perionici, kao mamurna jutra prožeta glavoboljom. Knjiga se provlačila kroz dvobojnog starog „Heidelberga“ koji je na zapadu krasio muzejski prostor, a kod nas bio sastavni deo svake druge štamparije.

Dani su se vukli, u miru, u iščekivanju, uživanju u jesenjim bojama, pisanju početnih stranica sledeće knjige i ljubavnom žaru sa Marijom.

Jedan od uslova izdavača bio je taj, da troškove promocije snosi Vlada. Vlada nije baš bio u nekoj zavidnoj situaciji, tako da je odlučio da ipak izbacii knjigu bez ikakve promocije. Raširio je informaciju onoj šaćici prijatelja i rodbini i pustio da informacija curi i eventualno nekog zainteresuje. Prvih mesec dana prodao je jedva desetak knjiga, ne računajući dve koje je Marija kupila nekim prijateljicama za rođendan.

- Mesec dana je prošlo, a sve stoji. Ne znam šta da radim? - žalio se Vlada Mariji.
- Da probamo preko interneta, forumi, društvene mreže i slično? Za to nam ne treba ništa para, a prodaja može da skoči. - konstatovala je Marija.
- Pa vidiš to nije loše, ne mogu da se oslonim samo na prijatelje, malo ih je, treba ipak napuniti stomak od ove knjige i napraviti podlogu za sledeću.
- E bolje 5 dobrih prijatelja, nego 50 lažnih i virtualnih. - opet je konstatovala Marija.
- Što više stariš to je više poznanika, a manje pravih prijatelja. Ne umiru, nego shvataš ko su pravi. - bio je pomalo mudar Vlada.
- To je to, to je ono što treba da uradimo. - rekla je Marija.
- Šta? - gledao je Vlada kao da je pala sa Marsa.
- Pa da uzmemo najbolje delove iz knjige i da pišemo po forumima i da reklamiramo.
- Može. Kada krećemo u kampanju? - Vlada je pitao sa nekim kiselim nevernim osmehom.
- Odmah. - rekla je sedajući za lap-top i čvrsto verujući u to što govori.

Proveli su ceo dan reklamirajući knjigu po internetu. Forumi, fejsbuk, twitter, komentari u nekim novinskim člancima. Sve što im je tog dana palo na pamet.

Sutradan su se pojavili komentari na internetu. Uglavnom pozitivni. Odlučili su da pojačaju kampanju i da cele nedelje rade na tome. Zaista su verovali da će to uspeti, čak više nego promocija na nekoj književnoj večeri.

Za tih nedelju dana koliko su reklamirali Vladinu knjigu, koja se zvala „Lepota ponora“, prodato je još nekih pedesetak knjiga. Što je za razliku od onih 10 za prvih mesec dana značajan napredak.

Polako su počeli da se pojavljuju njegovi citati na društvenim mrežama i broj lajkova na fejsbuku nije bio zanemarljiv, nekih 500 ljudi je bilo na njegovoj stranici.

Od 1000 primeraka, za prva dva meseca, prodato je 200. Vlada je mislio da će za to vreme sve planuti i da će biti značajan i poznat, ali to još nije bilo na vidiku, bar ne u razmerama u kojim je on to očekivao.

Nekoliko stotina ljudi na društvenim mrežama, 200 prodatih knjiga, 50ak poklonjenih, pozitivni komentari bili su za sada jedini vetar u leđa. U početku ga je sve to lomilo, ali je ubrzo shvatio da su ga zapravo lomila njegova nerealna očekivanja. Podigao je glavu i krenuo dalje. Nastavio je da piše novu knjigu, da promoviše „Lepotu Ponora“ i da gleda neke poslove od kojih bi mogao da živi.

Jednog prepodneva sedeo je i pisao, kada je Marija uletela u stan totalno ushićena.

- E od kolegice sa faksa čale drži neki kafić u Futoškoj ulici. Tamo se često prave neke književne večeri, čita se poezija, sluša dobra muzika.
- Dobro i?
- Pa dogovorila sam se sa njim da napravimo promociju tvoje knjige jedan dan kada ti bude odgovaralo.
- Pa to je sjajno, ali šta ako niko ne dođe? - bio je nešto depresivan tog jutra.
- Šta ako ne budu ljudi mogli da stanu unutra? - veoma srećna

■ Preokret

i optimistična Marija je razbijala njegov tmuran izraz na licu svojim mekim osmehom.

- Vredi probati. - popustio je i nasmejao se.
- To smo rešili. Ajmo sada u šetnju malo, napolju je baš romantično, vejavao je celu noć.
- Uh, romantična je plaža, a belo smeće nikako. Al' ajde. Izašli su.

*

Promocija je bila zakazana za četvrtak. Iako je radni dan, Vlada, okupan Marijinim optimizmom, je verovao da će biti barem 50ak ljudi.

Konačno je došao i četvrtak. Spremio se. Pogledao je na sat, bilo je 18h. Uzeo je nekoliko knjiga i krenuo. Marija je bila sa drugaricama u gradu i dogovorila se sa Vladom da tamo bude u pola sedam. Promocija je zakazana za pola 8.

Kada je stigao, tamo su već bili komšija Miša i Vera, koji su inače već neko vreme u veoma interesantnoj vezi. Za istim stolom sedeo je Mišin drugar Nikola, inače izdavač knjige. Marija i drugarice još nisu stigle.

- Čao. Vi ste poranili. - prišao je Vlada stolu.
- Pa, znali smo da ćeš i ti, pa da ti razbijemo malo tremu. - rekla je Vera.
- Nemam neku tremu.
- Ako prigusti ja sam tu da pročitam koji odlomak - ubacio se Nikola.
- Ako neko bude zainteresovan da kupi knjigu koga od vas mogu da zadužim? - pitao je Vlada.
- Neka stoje tu na stolu, Vera i ja se nećemo mrdati.

Naletelo je odjednom i talas lepote praćen kikotanjem i pričom. To su bile Marija i njenih nekoliko drugarica.

Posle njih ljudi su polako počeli da pristižu i do sedam časova je već bilo pedesetak ljudi. Čavrljali su međusobno, razmenjivali poljupce, zdravice uz zvuke stakla o staklo i nestrpljivo čekali pola 8.

Vlada je sedeo sa Mišom, Verom, Nikolom i Marijom u jednom separeu, a pored njih za šank stolom su stajale Marijine drugarice. Ostali su se raspoređivali po ostalim delovima lokala, sve do 19:20 kada se već sve popunilo. Tada je već Vlada kružio kroz masu i upoznao se sa ljudima, nazdravljajući i primajući komplimente. Bilo je tu ljudi sa kojima je komunicirao preko tastature, ljudi koji su ga hvalili i komentarisali njegove citate na netu, kao i prijatelji tih ljudi. Takođe tu je bilo i nekoliko ljudi sa fotoaparatom koji su bili spremni da proprate ceo događaj, a i par novinara koji su se vešto krili u masi.

19:30, Vlada je odlučio da krene. Popeo se na binu sastavljenu od nekoliko paleta, na kojoj su stajali bubnjevi i koja je služila za virke koje su vikendom bile u tom klubu. Počeo je.

- Dobro večer svima, Hvala Vam što ste se okupili u ovolikom broju. Ja sam Vladimir Marijanović, završio sam književnost i kako sam ceo život voleo poeziju i prozu, ne samo da čitam nego i da pišem, odlučio sam da napišem roman. Večeras ću Vam, kao što znate prezentovati svoj prvenac „Lepota ponora“. Neki od Vas su ga već pročitali, neki su ga kupili večeras, a nadam se da će ga neki kupiti kada čuju neke od delova. Knjige možete kupiti u separeu levo od ulaza kod mog drugara Miše i njegove devojke Vere. Takođe možete poručiti preko grupe na fejsbuku.
- Stajao je opušten na bini, bez treme, za čije je razbijanje bilo zaduženo par oštrih pića pre nego što se popeo.
- Ja bih vam sada pročitao neke zanimljive delove knjige, a onda bih prepustio glavnom i odgovornom za izdavanje ove knjige, Nikoli, da kaže par reči. Posle toga možemo ostati da se družimo i da diskutujemo. Kao neko ko je tek izdao svoju prvu knjigu veoma bi mi značilo da čujem komentare

i predloge šta bih trebao da menjam, kako bi naredna knjiga bila bolja.

- Pa da počnem. - Nasmejao se.
- “Godine su prolazile, vreme je odmicalo prema ivici ponora. Majkl je već deset godina bio bez posla, bez volje da ga nađe, bez želje da se vrati u Ameriku, a jedino što ga je održavalo u životu je pomisao da će se Marija jednog dana vratiti. Čekao je deset godina da se vrati. Preživljavao je od novca koji su mu slali roditelji iz Amerike, koji su tamo jedva krpili kraj sa krajem.” - čitao je Vlada i čitao... ‘ “Marija i on su imali dobrostojeću firmu za marketing i zanimljive planove za budućnost. U cilju ostvarenja njihovih snova i napredka u poslovanju Marija je otišla da sklopi nekoliko poslova u Ameriku. Tamo je upoznala zanimljive ljude, posetila Majkove roditelje i ostvarila fantastične dogovore za buduću saradnju, sa nekim od prestižnih marketinških kuća. Na povratku kući, negde iznad Atlantskog okeana, na radaru je iznenada nestao avion u kom je bila ona i još 185 putnika.” ... “Avion nije pronađen, a Majkla jedino u životu drži vera da je Marija negde i da će se nekad vratiti. Zatvorio je agenciju, otpustio radnike i zatvorio se u sebe, živeći od sećanja i nade. Prisećao se kako su se upoznali u Americi na fakultetu.”
- Vraćiću se malo unazad. - prekinuo je čitanje, pa krenuo da lista stranice unazad.
- “Marija je došla na završnoj godini. Ušla je u moj život kao vetar, pomrsila mi kosu i pamet sa njom. Godinama čujem njen šum u svojim ušima. Stigao je vetar, za koji sam mislio da će neprestano da duva u moja jedra i daje mi energiju, a sada je ostalo samo sećanje na tu energiju i šuštanje u ušima”

Vlada je imao svoju Mariju, koja se zvala Maja i koja je otišla u drugu zemlju i sa kojom je posle nekog vremena izgubio svaki kontakt. Veza na daljinu se nije održala. Znao je da je živa, da je dobro, a to mu je bilo najbitnije. Patio je dugo, a onda je napravio

preokret i sve je krenulo kako je trebalo. Život nas uvek vodi putem koji smo sami izabrali, direktno ili indirektno. Baš takav put i sve što nam se dešava na tom putu je zapravo ono što je najbolje za nas u tom trenutku.

Veče, nakon čitanja odlomka je proteklo sjajno, potpisivao je knjige, prodavao, pričao sa ljudima, sklapao nova poznanstva i objašnjavao ljudima svoju volju za pisanjem, inspiraciju i veru.

Došao je kući i direktno se zaputio u kupatilo, skinuo se i uleteo pod tuš. Razmišljao je o svemu. O tome kako voli život i kako je konačno zadovoljan i srećan. Dešavaju mu se divne stvari u poslednje vreme. Gledao je kako sve promiče pored njega godinama, opijao se i vodio jedan raskalašan, disharmoničan život. Bio bez žene, onda varao voljenu, radio svakakve poslove i dozvoljavao da ga gaze. Kako se primirio, počeo da veruje da će napraviti nešto, tako je i počeo da ređa uspehe. Počeo je jedan harmoničan životni period i kroz njega se tako i kretao, sretajući na putu samo uspehe, dobre ljude, otvorena vrata, osmehe i pozitivnu energiju. Svojom energijom i harmonijom je privlačio i pozitivnu energiju i ljude oko sebe je činio boljima. Kretao se do nedavno kao pijan, krivudavši i povremeno se susretavši sa pravim putem, ali samo na kratko. Sada se smirio, otrezrio, koncentrisao i krenuo prepun samopouzdanja i vere. Shvatio je da su jedino ljubav i volja bitni u stvaranju priča, komunikaciji sa ljudima i uopšte u svakodnevnim navikama i događajima. Prošlost je iza, a u ovom trenutku se spremamo za bolju budućnost i zato je bitno da baš u ovom trenutku reagujemo ispravno i živimo taj trenutak ispunjeni ljubavlju. Bilo je svakakvih situacija u Vladinom životu, neke su ga nervirale i izbacivale iz koloseka, ali su i one uticale na njegovo pisanje i inspiraciju.

Dugo je razmišljao, čak i dok je nakon tuširanja sedeo za računarom i gledao slike sa promocije na fejsbuku. Bio je sam kod kuće. Marija je otišla nakon promocije sa drugaricama u izlazak, a on je odlučio da ode kući uz obećanje, u koje ni sam nije bio siguran, da će da se vrati kad se okupa i malo odmori. Zaspao je.

San ga je vodio ulicama Novog Sada, kao što ga je nakad vodilo bespuće, potraga za poslom, potraga za ljubavlju, potraga za srećom, potraga za samim sobom.

Sada je bio pun ljubavi, zračio je ljubavlju, ljubav je iz njega izlazila i pisala neke rečenice, koje kada je čitao su mu zvučale potpuno nepoznato, kao da ih on nije napisao.

Tako je bilo i u početku. Mislio je da su njegove rečenice tuđe, da zvuče savršeno, a mislio je da on nije savršen. Niko nije savršen, ali opet pozitivne misli nas guraju do savršenstva.

Kako je počeo da se menja, da menja misli, počeo je da mu se menja i život i ostvaruju snovi.

Kružio je gradom, gledao ljude, njihove izraze na licima, nezadovoljstvo, sreću, radost, tugu, sve što zrači iz ljudi. Zaputio se kroz Zmaj Jovinu ulicu. Sve je kipilo od ljudi. Prepune bašte kafića otkrivala su prijatne osmehe bezbrižnih ljudi ili onih koji su bar na trenutak pobjegli od brige. Šetao je srećan i zadovoljan, jer je verovao u sebe i vera ga je dovela do uspeha. Konačno je video da je život lep, da svi ljudi imaju nešto pozitivno u sebi. Zastao je ispred bašte jednog kafića i pogledao začuđeno. U svim kafićima se tražilo mesto više, a ovde niko nije želeo da sedne.

Prišao je konobaru i pitao šta se dešava. Konobar mu je dogovorio da ne zna, da je tako svakog dana u to vreme. Pitao je može li da postavi knjige po stolovima i da sedne da popije kafu. Dobio je pozitivan odgovor. Izvadio je iz torbe desetak svojih knjiga "Lepota Ponora" i rasporedio po stolovima. Seo je za jedan sto u redini i sam izvadio svoju knjigu, otvorio je i počeo da čita i da pije kafu, sa zadovoljnim osmehom i energijom koja je zračila barem 15 metara u krug. Posle nepunih 10 minuta bašta je bila puna. Neki ljudi su otvorili knjigu i počeli da čitaju, neki je nisu ni pogledali, već su samo uživali jedni u drugima, u pogledima i u pozitivnoj energiji koja plovila oko stolova. Konobar je počeo da se smeška i zadovoljno trlja dlanove razmišljajući o bakšišu,

a Vlada je čitao i krajičkom oka posmatrao ljude koji su sedeli oko njega. Gospođa sa crvenom kosom i malim belim psom, je letela preko slova, reči, stranica i njegov prvenac za sat i po vremena pročitala od korica do korica. Gospodin u starom i pohabanom odelu i sa štapom, je zastao još pre sat vremena da pogleda knjigu, a konobar ga je ponudio kafom. Gospodin je odbio, jer nema da plati, ali je Vlada dao konobaru znak da će ga on častiti. Seo je i krenuo da čita. Lice mu je bilo izborano kao kolotrazi ispred semafora, a kako je počeo da čita, zadovoljni osmeh je pravio još veće bore. Oči su mu sijale od zadovoljstva baš kao semafori. Vlada je znao da radnja njegovog romana oslikava njegove stavove i patnju kroz život, pa se malo kosi sa njegovim sadašnjim stavovima, ali je smatrao da, ako je dao sve od sebe da napiše to, onda treba i da objavi. Svakako se velik broj ljudi u državi pronalazi u tom njegovom razmišljanju. Malo je romana sa tužnim krajem kakav je njegov. Smatrao je da je to nešto specifično. Razvukao je osmeh i prišao onoj gospođi sa malim belim psom. Pitao je kako joj se sviđa knjiga i osmehnulo se. Gospođa pročitavši knjigu od korica do korica, zapazila je i njegovu sliku na početku gde je uvodna reč autora. Osmehnula mu se i rekla da je uradio dobar posao. Nije srećan kraj, ali je jaka i emotivna priča. Njen komentar je bio da to treba ekranizovati. Potpisao joj je knjigu i otišao do gospodina koji je i dalje sa zadovoljnim osmehom bio negde na 70 stranici, po slobodnoj proceni autora. Gospodin ga je takođe prepoznao, pohvalio i zatražio da mu potpiše knjigu. “Bože, hvala ti što si me doveo do ovog kafića i spojio sa ovim ljudim”, pomislio je Vlada. Univerzum je mali, čestice se sudaraju i spajaju, stvaraju energiju. Potrudimo se da tu energiju isпустimo kroz pozitivni filter.

Vlada je čitav dan sedeo za istim stolom, a ljudi su se smenjivali. Neki su zadržali knjigu, neki su je ostavili da je još neko pročita, uz obećanje da će je kupiti, neki su je kupili u obližnjoj knjižari i doneli na potpis, a neki je nisu ni pogledali. Sunce je sijalo i zračilo pozitivnom energijom ceo dan, a kako je krenulo da se smrkava

i ono je otišlo na svoje drugo radno mesto, Vlada ga je zamenio mesečinom i nastavio da sija i zrači pozitivom.

Dani su se nastavili u istom stilu, samo ovi naredni dani nisu spavali i provlačili se kroz snove. Dani koji su sledili bili su realnost, a više su mu ličili na snove. Život je san, svi smo mi sanjari, samo treba da izbacimo košmare i lepi snovi će početi da se ostvaruju.

Sjaj, uspeh, napredak, pozitiva, sreća, ljubav i još mnogo drugih pozitivnih osećanja osećao je Vlada u narednih mesec dana, a epilog tog meseca je bio kada ga je pozvao urednik da se dogovore oko novog izdanja.

Drugo izdanje za samo mesec dana od prve promocije, pa to je briljantno. Dogovorio je sastanak sa Nikolom za ponedeljak u 9 ujutru.

- Rekli su mi iz knjižara da se traži tvoja knjiga, ali da je na policama više nema. 1000 primeraka je otišlo za mesec dana. Ne znam kako si to uspeo, ali znam da je to više nego fantastično. - rekao je Nikola.
- Kosmos, energija, pozitivno razmišljanje i vera su mi pomogle da se to desi. Sve je to smisljeno, nije to nikakvo čudo. - smeškao se Vlada.
- Drugi ne uspeju to što si ti uradio. - nastavio je Nikola.
- Drugi možda nemaju veru u to što su uradili, sumnjaju u svoje delo. Možda i nije tako, ne znam. Ja sam na početku bio sumnjičav, ali su mi se uverenja promenila. Neka se desilo i čudo, ako ti je tako lakše da shvatiš, ali znaj da će se čuda dešavati i dalje. - odgovorio je Vlada sa osmehom na licu.
- Verujem u tebe i znam da sam sa tobom napravio dobar posao. - rekao je zadovoljni Nikola.
- Imam ja planove za dugu, duuuugu saradnju. Imam plan za još dva romana, a verujem da će biti još bolji od ovog. - rekao je Vlada.
- To sam već hteo i da ti predložim, da nastaviš sa pisanjem

novog romana i da ti ponudim veći procenat, jer smatram da si pravo osveženje i rudnik ideja i novca. Pripremićemo ti sledeće nedelje ugovor za dužu saradnju, a ja verujem da ćeš prihvatiti taj ugovor, jer ima veoma primamljive stavke. Jednom godišnje bismo trebali da izbacimo novo delo, što msilim da za tebe nije problem nikakav, ako jeste reci odmah, da pomerimo malo rok.

- Možeš li da dodaš u ugovor da to bude još plus-minus 2 meseca? - pitao je Vlada
- Nije to nikakv problem, to se podrazumeva, ti si ipak umetnik, nije poenta da štancaš knjige, nego da dobijemo dobra dela i dobru prodaju - nastavio je Nikola - Takođe ti nudimo svake godine letovanje sa porodicom, kao i još četiri putovanja na koja bi išao sam i na kojima bi pisao. Sajmovi u regionu, a na sve to dobio bi i auto na korišćenje, ali o svim detaljima kada bude gotov ugovor. - završio je Nikola.
- Ja ne znam da igram fudbal. - odgovorio je Vlada
- Što fudbal, pa to ti niko ni ne traži. - zbnurio se Nikola.
- Zvuči mi nestvarno da jedan pisac dobije takve uslove, nekako sam navikao da takve ugovore dobijaju samo fudbaleri. - nasmejao se Vlada.
- A tooo. Hahaha. - nasmejao se i Nikola, kada mu je Vlada objasnio.
- Ja bih krenuo, započeo sam novi roman, pa da iskoristim malo dok sam sam da pišem. - rekao je Vlada dok je ustajao sa dvoseda.
- Stvarno. Pa to volim da čujem, da ti slava i novac nisu udarili u glavu nego da si se održao u koloseku i dobio novu energiju za večno putovanje prugom pisanja. - završio je sastanak Nikola poetično.
- Uvek poentiraš poetično. - nasmejao se Vlada zadovoljno, stegao Nikoli ruku i izašao iz kancelarije.

Došao je kući i seo odmah da piše i iskoristi mir dok je Marija na predavanjima. Slova su koračala preko papira, spuštajući se nadole kao niz merdevine. Nisu reči padale i tonule na dno, već se spuštale na pistu sa koje su se spremale da polete u najnovijem avionu zvanom roman. Ovog puta, spremao se jedan veoma veseo i optimističan roman, sa malo nezgodnim i teškim početkom u koji je utkan i Vladin period života iz perionice i pekare, ali sa srećnom razradom i srećnim krajem. Kompletiran je bio za 2 meseca sa svojih 280 uzbudljivih strana. Roman pun života, radosti i ljubavi bio je sjajan uvod u Vladin novi život. Tim romanom Vlada je i prizvao sve što mu se dogodilo u narednih pet godina. Sve kako je podario junaku svog dela je želeo da se baš njemu ostvari, a i ostvarilo mu se.

*

Pet godina je prošlo u odličnom zdravlju, neizmernoj ljubavi sa Marijom koja je krunisana venčanjem i decom. U brak je ušla noseći njihovu prelepu ćerku Lanu u stomaku. Marijin završetak fakulteta i pokretanje samostalnog biznisa tačnije otvaranje novinske kuće. Sve je tako i zamislio da će biti. Čak 7 od 10 romana štampani su u preko 10 izdanja, a njegove kolumne u raznim dnevnim novimana su izlazile gotovo svakodnevno. Vrtoglavo je sve išlo ka vrhu, baš kao što je i želeo da bude. Kupili su savršen plac u mirnom delu, na periferiji Novog Sada, a opet ne tako daleko od centra. Na tom placu je sklopljena kućica baš kakvu su zajedno planirali još kada je štampan prvi roman. Lepo dvorište, prepuno zelenila i cveća je postalo pravi mali raj u kom je Vlada sa uživanjem i lakoćom pisao. Dok je Marija vodila decu u vrtić i išla na posao, Vladi su pravili društvo njihov sjajni pas Amor, zečevi i patuljasto prase. Životinje i deca su bili radost njihove kuće. Obožavao je životinje, a još od odlaska sa sela nije imao ni jednog ljubimca. Životinje su ga vraćale u detinstvo i budile u njemu neiscrpnu inspiraciju. Nije pisao puno o njima, ali njihovo prisustvo i svakodnevne nove avanture su mu mamile osmeh na licu. Igrarije njihove dece sa

ljubimcima su bile nešto posebno, nešto što je dodatno ulepšavalo svaki dan, čak i onaj tmuran. Bilo je i trenutaka malo lošijeg raspoloženja i problema, ali Vlada i Marija su čvrsto odlučili da to neće biti ono što će im značajnije remetiti život. Ustanovili su da je u životu uvek posle problema sledio period koji je pun harmonije, uspeha i blagostanja. Uvek posle lošeg trenutka sledi savršen, treba ga samo želeti i težiti ka njemu i verovati u njega.

*

Proleće je period kada su porodično voleli da otputuju u neku evropsku metropolu. Pet godina je Vlada vešto izbegavao Pariz i na svako Marijino insistiranje je uvek nalazio bolju i lepšu destinaciju i bolji izgovor zašto ne Pariz. „Pariz je velik i verovatno prljav. Zašto ne London, lepši je. Možda ipak Prag. Bliže nam je i lepše je, ima dušu i istoriju, a možemo i kolima. Našao sam jeftine avionske karte za Rim. Barselona, ma cela Španija i Portugal su zanimljiviji“. Potiskivao je to negde u sebi i strahovao od mogućeg susreta sa Majom. To je bio samo strah i bezrazložna i jedina Vladina briga u životu.

Te godine je odlučio da svoj strah odbaci i da razmišlja pozitivno. Dosta je bilo sa lošim scenarijom. Krenuo je u kreiranje neke bolje priče koja će ga voditi u daljem životu.

- Šta misli da ove godine odemo negde severnije, Danska, Švedska, Finska? - pitala je Marija Vladu.
- Pa šta znam, tamo jedino na leto, sada je još hladno, tek je april. - Vlada je negodovao.
- Šta misliš onda o Amsterdamu ili Briselu? Tamo nismo još bili. - izbegavala je Marija ove godine Pariz, jer je znala šta to muči Vladu iako je on o tome ćutao.
- Pa ne znam. Šta misliš o Parizu? Toliko godina već želiš da idem tamo, a ja nikada nisam bio za.
- Posle silnih izgovora, ja sam mislila da ti mrziš Pariz, kao da te za njega vežu loša iskustva. Zato ga ove godine nisam ni

pomenula.

- Ma nije loš Pariz, samo malo su mi Francuzi čudni, neće da pričaju engleski. Sad računam i deca su malo starija. Andrej ima skoro 4, Lana 5, pa će moći da trčkaju i uživaju u parkovima Pariza, a i možemo ih voditi u Dizniledn. Bilo bi im sjajno tamo.
- Znam ja Vlado da je tebe nešto mučilo godinama, a to je ona tvoja Maja iz studentskih dana i da si imao zbog toga neku odbojnost. Vidim da si se promenio u proteklih pet-šest godina i da si mnogo bolji, vedriji i pozitivniji. Da li si imao neki strah da ćeš da je sretnoš, da se ponovo ne zaljubiš, da li je ostalo nešto nerazjašnjeno između vas, pa se sad bojiš da je ne sretnoš i ne pokrene se lavina iz prošlosti? – sa smeškom je Marija pitala Vladu i prilično ga iznenadila.
- Pa nisam se bojava da ću da se zaljubim, samo ne bih želeo da je sretnem i da je ponovo vidim. Ne znam ni sam šta da mislim, proveli smo mnogo godina zajedno, ne znam kakva bi mi bila osećanja kada bih je sreo. Neću ni da razmišljam o tome. Sa tobom mi je posebno i ti si mi rodila ovo dvoje predivne dece, stekao sam ovu kuću i život mi je krenuo nabolje od kako si se ti ušunjala u njega. Ona mi zaista ništa više ne znači. Samo je otišla i polako vremenom se sve više odaljavala od mene, kao da nije otišla u Pariz nego na Novi Zeland. - Vlada je bio iskren i na ivici da pusti suzu.
- Znam ljubavi, nije lako. Propatio si dosta, zaslužuješ da do kraja života živiš u miru i ljubavi. Uživaćemo zajedno sa našim blagom u Diznilendu, biće to veliko iznenađenje za njih. - zagrlila ga je Marija.
- Ali idemo ovog puta u taj Pariz. Moram da savladam taj strah i predem preko toga. U krajnjem slučaju, ko zna gde je ona, a i koja je uopšte verovatnoća da ću je sresti u višemilionskom gradu.
- Naravno. Kako bude, znaj da je tako i moralo. Znaš i sam to.

Ako je sretnoš, znači da ti je svemir i poslao da se suočiš i razjasniš sve nedoumice. Ako to bude, znaj da smo mi smo jači od svega. Ništa nas neće poremetiti. - stegla ga je još jače Marija.

*

Koferi su već rano ujutru bili u dvorištu čekajući početak puta. Miša je oko 11 sati ujutru došao po njih da ih vozi na aerodrom, kako bi stigli na vreme na let koji je bio u 14:15. U 11:15 auto je blago polegnuo od tereta i bio je spreman da se uputi ka aerodromu.

Miša je tiho i skromno, bez suviše buke ušao u svetu zajednicu sa Verom. Nikada nije saznao šta se sve dogodilo između Vere i Vlade, kao ni za sve Verine avanture. To je svakako i bilo pre nego što je upoznala Miloša. Ko još normalan mari za prošlost, bitan je sadašnji trenutak. Ljudi se menjaju, treba im dati priliku. Sud je posle nove parnice, koju je Miša u međuvremenu pokrenuo, dodelio Miši starateljstvo nad sinom, dok je njegovoj bivšoj supruzi dozvolio da ga viđa nesmetano kad god želi. Miša se bacio u privatnike. Otvorio je svoje transportno preduzeće i od dva linijska taksija i jednog kombija za selidbe, dogurao je do 3 šlepera, 4 manja kamiona, 6 kombija sa kojima vrši transfere do aerodroma i jednog autobusa koji je iznajmljivao turističkim agencijama. Za samo 4 godine je stekao sve to. Još uvek je u kreditima, ali posao dobro ide i za sada je više nego zadovoljan. Imao je u životu uspona i padova i sa zadnjim padom je upoznao Veru, koja je u njemu probudila nadu i želju za promenom. Odlučio je da uzme svoj život u svoje ruke i od njega napravi umetničko delo. On je slušao srce i njega je slušao život.

Vozili su se do aerodroma malo više od sat vremena i bezbrižno i neobavezno ćaskali o temama kao što su sport i razmenjivali neke poslovne ideje.

Stigli su u 12:30 na aerodrom, skoro 2 sata pre leta. Pozdravili se i dogovorili da se vide za 7 dana na istom mestu.

*

Bili su oduševljeni dok su šetali kroz Suncem okupan Pariz. Zeleni parkovi, široku bulevari, cveće, zaljubljeni parovi, zaljubljeni parovi sa decom, kola, građevine, komešanje ljudi u špicu, raspoloženje, sreća, ljubav, veselje... Sve se to smenjivalo iz dana u dan. Vlada je bio oduševljen ovim gradom. Inspiracija je bujala iz njega. Uveče, kada bi uspavali decu, legli bi Marija i on da se maze i šapuću na jastuku, kao nekada na početku njihove veze. Nakon što bi Marija zaspala, Vlada je ustajao i pisao. Bio je nadahnut stvarima koje je video, opipao i omirisao. Trudio se da ih što vernije opiše, kako bi onaj ko ih čita mislio da ih čita upravo ispod drveta jednog od parkova gledajući na Ajfelovu kulu. Pisao je do duboko u noć, sve dok ga umor nije savladao, a i tada je pisao. Pisao je i u snovima.

Prolazili su tako dani, a prolazile su i noći. Pet dana je prošlo kao varnica. Zapalila ih je ta varnica i rasplamtala se vatra u njihovim očima. Bilu su zaljubljeniji nego ikada pre. Vlada je osetio da je to najbolji period u njegovoj karijeri i da je ovo prekretnica u njihovim životima. Stiže još bolji period, pomislio je. Pa ima li kraja sreći? Nema. Ako svaki trenutak prihvatimo kao srećan, ako i tužan trenutak vidimo samo kao hodnik koji vodi u sobu sreće, onda je sreća svuda oko nas. Zaista tako je uvek u životu, uvek posle nekog lošeg iskustva budemo jači i srećniji. Razmišljao je Vlada ponovo o svom strahu koji ga je godinama mučio i branio mu da ode u Pariz. Možda bi sada bio još bolji pisac, a moja dela još prodavanija da sam ranije došao, možda bi mi se otvorili putevi za inostranu karijeru. Šta je tu je, nikad nije kasno, pravo vreme za to je upravo tada kada se desi, samo je bitno pokrenuti se, prepoznati znak i započeti akciju.

*

Šestog dana su šetali parkom pored Ajfelove kule. Lagano su ostavljali korake za sobom, da se prepliću sa milionima drugih

koraka koji su tuda već prošli tih dana. Dečica su trčkala oko njih i bezbrižno se kikotała. Vlada i Marija su se držali za ruke, sa vremena na vreme spojili bi se usnama, dok su im se oči sijale kao kod zaljubljenih tinejdžera.

- Treba ići sutra kući. Ajde da produžimo hotel? - bio je Vlada spreman da ostane još koji dan.
- Ja bih vrlo rado, ali morala bih da pomerim sve sastanke u redakciji, a nema ko umesto mene da ih obavi.
- Videće nas Pariz uskoro, za mesec dana bismo mogli ostaviti decu kod tvojih pa se vratiti samo na par dana, barem produženi vikend. - predložio je Vlada.
- Pa to i nije tako loša ideja. Pogledaj ih, već su umorni. Preslatki su. Obožavam ih. - pogledala je Marija dečicu koja su sedela na klupi ispred njih i odmarala dok roditelji ne stignu do tamo.
- Sjajni su. Naše najveće blago. Obožavam ih i ja. Naša beskonačna ljubav.
- Mogli bi da se slikamo ovde, pogledaj kako je lepo nebo i pogled na Ajfelovu kulu. - predložila je Marija.
- Može, samo da vidimo ko će da nas uslika. Deco dođite. Ajde Marija vidi, pitaj nekog da nas slika.

Marija je ugledala jednu devojčicu od oko 12-13 godina. Stajala je zamišljena pored i posmatrala avion koji je visoko na nebu ostavljao trag.

- Excuse me - prišla je Marija.
- Možete na srpskom, čujem da ste iz Srbije. - odgovorila je devojčica na lošem srpskom.
- Pa ti si isto iz Srbije. - iznenadila se Marija
- Ja sam rođena ovde, ovde živim i idem u školu. Mama mi je došla ovde da radi kad je bila u trećem mesecu trudnoće, a oca nikada nisam upoznala. Mama kaže da je divan čovek, ali da su im se putevi razišli i nije htela da ga zamara i da mu remeti život. Da je ovako ispalo baš kako je trebalo. Ja mislim

da je imala strah da mu kaže, jer se bojala njegove reakcije, mada ko zna, da ne nagađam. Ne prođe dan da ne pomislim na njega i da ne pomislim šta bi bilo da smo svi zajedno. - zabrinuta devojčica se otvorila Mariji, potpuno nepoznatoj ženi.

- Život je takav, ne treba da žališ za prošlošću, živi za trenutak i veruj u uspešnu budućnost. Veruj da ćeš ga upoznati uskoro i videćeš da se čuda dešavaju. Šta će biti sa njim posle nije bitno, da li će ostati da živi sa Vama ili će se vratiti svojoj porodici, ako je ima ne treba da te brine, bar ćeš ga upoznati i viđati sa vremena na vreme. Verujem da je on dobar i lep i da na njega imaš tako lepe oči. - Marija je tešila devojkicu i ulivala joj nadu i veru u te lepe oči.
- Valjda će tako i biti. Izvinite što sam ja tako direktna, a ni ne poznajemo se. Nemam često priliku da pričam sa nekim iz Srbije.
- Nekad je lakše otvoriti se i izjadati se potpunom strancu, nego nekom bliskom. - pokušala je da uteši pomalo tužnu devojčicu. - Vlado, donesi aparat da nas devojčica slika. - viknula je Marija.
- Evo stižem. - krenuo je Vlada sa decom ka njima.

Kada se približio na nekoliko metara video je Majin lik u devojčici, sledio se. „Mora da haluciniram“, tešio se. Zatvorio je oči i krenuo napred, sada se našao na samo dva metra od devojčice. Otvorio je oči i pogledao je. To je bio Majin lik. Progutao je knedlu i prišao bliže. Pružio je ruku i rekao „Vlada“, zažmurivši na delić sekunde. Kada je otvorio oči pogledi su im se poklopili i kao da je video svoje oči u ogledalu. Devojčica je bila zbunjena i zamucala „Laaanaaa“. Budućnost je bila neverovatno brza, a njena želja se izgleda ostvarila za svega nekoliko sekundi. Vlada je bio zbunjen i zatečen. Pogledao je Mariju, a na njenom licu je sasvim jasno video da je sve kockice sklopila pre njega.

- Izvini što sam indiskretna, ali možeš li mi reći kako ti se zove

mama? - prekinula je Marija ovu čudnu situaciju, sa čudnim osmehom na licu.

- Maaajaaa. Moja mama se zove Maja. - odgovorila je devojčica.

Možete me pratiti i čitati postove na mom blogu:
www.babicgoran.com

i na društvenim mrežama:
www.facebook.com/gorangoga.babic
www.instagram.com/gogabres/